

VS: Lausuntopyyntö Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2022-2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta

ke 10.11.2021 13.23

Hei,

Business Finland ei lausu asiassa

Terveisin

Pirre Pasanen

Pirre Pasanen

projektiassistentti

Innovaatorahoituskeskus Business Finland

Asiakirjapalvelut

Legal & admin

Diakonia-ammattikorkeakoulun (Diak) lausunto

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2022–2025 LUONNOS 11.10.2021

Maakuntaohjelman *visiossa ja arvoissa* on onnistuneesti kiteytetty maakunnan keskeiset menestystekijät (hyvinvointi, korkea osaaminen, ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitys, kansainvälinen yhteistyö, työllisyys ja yritystoiminta). Maakuntaohjelman arvot rohkeus, yhdenvertaisuus ja luottamus ovat hyvin lähellä Diakonia-ammattikorkeakoulun (Diakin) arvomaailmaa, jossa painottuvat ihmisten, ryhmien ja kulttuurien reilu ja tasa-arvoinen kohtaaminen, hyvän ja kestävä maailman rakentaminen ja puolustaminen sekä rohkeasti rakentava toiminta yhteiskunnallisessa muutoksessa.

Väestö- ja työpaikkatavoitteissa vuodelle 2040 Pohjois-Pohjanmaa nähdään kasvumaakuntana, jossa sekä väestön että työpaikkojen määrä kasvaa. Eniten työpaikkoja ennakoidaan syntyvän terveys- ja sosiaalipalveluihin. Esi-tettyihin tavoitteisiin pääseminen edellyttää kuitenkin sitä, että maahanmuuttajat ja aliedustettuihin ihmisryhmiin kuuluvat saadaan koulutus- ja urapoluille, avoimen väylän kautta avataan erilaisia kouluttautumis- ja pätevyi-tismahdollisuuksia ja tarjotaan lyhyitä ja suorita polkuja pätevyitymiseen. Alan vaihtamisen ja toisen tutkinnon suorittamisen sujuvoittaminen, alan vaihtajien koulutukseen sitouttaminen, korkeasti koulutettujen työllistymisen edistäminen, ja veto- sekä pitovoiman edistäminen teollisuudessa, palvelualoilla ja erityisesti sosiaali- ja terveystalalla on ensiarvoisen tärkeää. Ulkomaisen työvoiman ja kansainvälisten asiantuntijoiden rekrytoimisessa Pohjois-Pohjanmaalla on parannettavaa ollakseen riittävän veto- ja pitovoimainen maakunta suhteessa muihin maakun-tiin.

Pohjois-Pohjanmaa haluaa profiloitua hyvinvoinnin edistämisen maakuntana pitämällä kaikki mukana hyvinvoinnin kehässä sekä mahdollistamalla ihmisille merkityksellistä tekemistä ja osallistumisen paikkoja. Hyvinvointityön vaikuttavuuden mittaamisen kunnissa oletetaan painottuvan kansallisten reformien myötä tulevaisuudessa vahvemmin työllisyys ja työkykyindikaattoreihin sote-indikaattoreiden sijaan. Asukkaille suunnattua ”Minun arkeni ja elämäni” -kyselyä hyödynnetään, mutta maakunta voisi osaltaan olla vaikuttamassa siihen, että ihmisiltä kysyttäisiin kattavammin/laajemmin heidän näkemyksiään ja kokemuksiaan hyvinvoinnistaan ja hyvinvointityön vaikutuk-sista. Tämä olisi syytä huomioida vaikuttavuuden arvioinnissa.

Maakuntaohjelmassa huomiota kiinnitetään erityisesti *lapsiin ja nuoriin*, ja heidän mielenterveyspalvelujensa saavutettavuuden sekä yhteen toimivuuden kehittämiseen. Tämä on tärkeä painopiste ja tavoite, koska lapsissa ja nuorissa on tulevaisuus. Diak näkee tärkeäksi lapsistrategian tavoitteisiin sitoutumisen ja konkreettisten toimenpiteiden edistämisen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tärkeää on, että lasten, nuorten ja perheiden mielen hyvinvoinnin tukimuodot ja palvelut ovat osuvia ja saavutettavia kaikissa kasvuympäristöissä, että tukea on saatavilla hyvinvoinnin ja toimintakyvyn muutos- ja kriisitilanteissa, ja monialainen tukipolku on saumaton ja sujuva kasvun ja oppimisen eri vaiheissa.

Oppivelvollisuuden laajentumisella voidaan edistää syrjäytymisvaarassa olevien nuorten hyvinvointia ja yhteiskun-taosallisuutta, jos uudistusta toteutetaan pitkäjänteisesti, kestävästi ja yhteistyössä. Diakin TKI-toiminnassa lapset, nuoret ja perheet ovat erityisesti keskiössä. Heidän mielenhyvinvointinsa ja osallisuutensa vahvistamiseen on kehitetty vaikuttavia työmenetelmiä ja toimintamalleja.

Maakuntaohjelman luonnos nostaa esiin *luontoyhteyden* merkityksen. On tärkeää, että luonnon merkitys ja yhteys ihmisen hyvinvointiin otetaan nykyistä vahvemmin esiin. Tässä on tilaa yhteistyölle ja uudenslaisille avauksille esim. hanketoimintaan liittyen.

Yhdenvertainen ja turvallinen Pohjois-Pohjanmaa osiossa mainitaan maakunnallinen osallisuusohjelma. Diakin TKI-toiminnan keskiössä on eri ihmisryhmien (erityisesti haavoittuvimmassa asemassa olevat ihmisryhmät kuten

maahanmuuttajat, työtä ja koulupaikkaa vailla olevat nuoret, aliedustetut ryhmät kuten romanit) osallisuuden edistäminen ja ihmisten, ryhmien sekä yhteisöjen syrjäytymisen ehkäiseminen. Diakilla on asiantuntijaosaamista, jota voidaan hyödyntää maakunnallisen osallisuusohjelman rakentamisessa.

Koulutuksen, palveluiden ja harrastusten saavutettavuus on tärkeää, jotta kaikilla maakunnan asukkailla on yhdenvertaiset mahdollisuudet kouluttautumiseen, aktiiviseen toimijuuteen ja palveluiden piiriin pääsemiseen. Pohjois-Pohjanmaa on pitkien etäisyyksien maakunta, jolloin koulutusrakenteiden ja koulutusten toteutusten vieni eri alueille korostuu. Tällaisesta, ketterästä eri alueille vietävistä koulutustoteutuksista Diakilla on valtakunnallisena ammattikorkeakouluna kokemusta. Opiskelijahyvinvointipalveluiden toimivuuteen erityisesti korkea-asteella on syytä kiinnittää nykyistä enemmän huomiota. Korkeakouluopiskelijat tarvitsevat opinnoissa pärjätäkseen enemmän yksilöllistä ohjausta ja tuen tarve, joka koronaviruspandemian aikana nousi selkeämmin esiin, jatkuu edelleen. Ammattikorkeakouluilla ei ole lakisääteisiä erityisen oppijan tukipalveluita, kuten on toisella asteella. 2.asteen reformin jälkeen opiskelijoiden ei tarvitse tehdä enää kirjallista oppinäytetyötä, jolloin korkea-asteella opiskelu voi olla haastavaa, koska esimerkiksi kirjallisen ilmaisun sekä tekstinkäsittelyn taidot ovat puutteelliset. Korkeakouluopintoihin ei sisälly myöskään tukiopetusta kuten 2.asteella, ja koulupudokkaita on paljon. Opinnoissa tukemisen rakenteita tulisi olla erityisesti ensimmäisten opiskeluvuosien aikana. Myös korkea-asteelle tarvitaan rakenteelliset tukipalvelut, sillä korkeakoulujen opiskelijapalveluja toteutetaan nykyisin ensisijaisesti hankerahoituksen turvin. Myös siirtymistä korkea-asteelle tulisi sujuvoittaa.

Erityisesti viime vuosina ovat etäopiskelutaidot ja digiosallisuus korostuneet. Tarvitaan selkokielisiä, ymmärrettäviä ja helposti saavutettavia digipalveluita ihmisen koko elämänkaaren ajalle. Erilaisten digitaalisten ratkaisujen kautta voidaan vaikuttaa oppimiseen, digiosallisuuteen ja innovaatioihin (kuten Diakin yhteistyökumppaneiden kanssa kehittämä verkossa oleva Zekki itsearviointityökalu). Hankkeissa kehitettyjen palveluiden tuotteistaminen, tuotteiden kaupallistaminen ja Learning design osaamisen vahvistaminen on keskeistä.

Yrittäjyyden kasvua, työllisyyttä ja työelämän muutoksia tukevien toimintaympäristöjen parantamisessa on oleellista kattavaan, kaikkia työntekijätasoa koskettavaan työhyvinvoinnin tukeen panostaminen. Työhyvinvoinnin johtamisen kehittämisen ollessa osa eri organisaatioiden ja työpaikkojen kehittämisstrategiaa, se olisi läpileikkaava teema myös koko maakuntaohjelman kanssa. Tasa-arvoisten työmarkkinoiden rakentamisessa ja työllisyysasteen nostamisessa on yhteiskunnallisilla yrityksillä keskeinen merkitys. Työ- ja elinkeinoministeriön myöntämän rahoituksen turvin 7.10.2021 käynnistynyt Yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskus painottaa toiminnassaan muun muassa uusien mallien luomista osatyökykyisten työllisyyden tukemiseen ja osatyökykyisten yrittäjyyden lisäämiseen. Osaamiskeskus tarjoaa valtakunnallista neuvontaa ja ohjausta yhteiskunnallista yritystoimintaa harjoittaville tai käynnistäville yrittäjille ja yhteisöille yritysmuodosta ja toimialasta riippumatta. Osaamiskeskuksen asiantuntijat voivat opastaa mm. työhön integrointiin, sosiaalisiin innovaatioihin, vaikuttavuusperusteisiin liiketoimintamalleihin ja hallinnon järjestämiseen liittyvissä kysymyksissä. Osaamiskeskuksen toiminnot ovat kaikille yhteiskunnallisille yrityksille ja yhteiskunnallisesta yrittäjyydestä kiinnostuneille toimijoille avoimia ja maksuttomia. Diak vastaa ainoana osaamiskeskushankkeessa mukana olevana ammattikorkeakouluna erityisesti tutkimus- ja opetus työpaketin kokonaisuudesta. Työpaketissa lisätään yhteiskunnallisten yritysten vastuullista ja vaikuttavuusperusteista liiketoimintaosaamista, systematisoidaan yhteiskunnallista yritystoimintaa koskevaa tilastointia ja tiedonkeruuta sekä edistetään alan tutkimusta ja lisätään liiketoimintamallin tunnettuutta oppilaitosten ja korkeakoulujen yrittäjyyskasvatuksessa.

Mahdollistava alue- ja väestörakenne osion kärkihankkeissa on nostettu esiin muun muassa etätöiden ja monipaikkaisen työn mahdollisuuksien kehittäminen ja tulevaisuuden kampusten sekä oppimisympäristöjen kehittäminen huomioiden digitaalisuus ja hybridimallit, kuntalaisten, viranomaisten ja yritysten digisiirtymän tukeminen sekä tietoliikenneyhteyksien ja sähköisten palveluiden kehittäminen tulevaisuuden tarpeita vastaavaksi. Suhteellisen pitkien etäisyyksien maakunnassa edellä mainittuihin kärkiteemoihin fokuusoituminen on perusteltua. Samalla säästetään myös luonnonvaroja ja ilmastoa, kun kulkeminen vähenee. Digitaalisuuden laajassa hyödyntämisessä on oleellista huomioida aina ihmislähtöisyys (ihmislähtöisyyden korostaminen digitaalisten välineiden hyödyntämisessä, käyttöönottossa ja kehittämisessä). Kaikkea kohtaamista ei voi kuitenkaan siirtää pelkästään etätoteutusten varaan. Tarvitaan myös kasvokkaisia tapaamisia ja -kohtaamisen tiloja.

Katsaus rahoitusohjelmiin. Alueellista verkosto- ja yhteistyötä on tarpeen edistää/syventää, jotta maakuntaan saadaan lisää isoja kansainvälisiä hankkeita. Myös Pohjoismaisessa ja arktisen alueen yhteistyössä on mahdollisuuksia. Kansainvälisten yhteishankkeiden ideointia ja valmistelua voisi koordinoida ja johtaa maakunnan nimeämä vastuutaho.

Arviointi ja mittarit kohdassa on mainittu oleellisia ja tärkeitä mittareita. Hienoa, että Pohjois-Pohjanmaan huono-osaisuustilanteen seurannassa hyödynnetään Sokra Diakissa kehitettyä Huono-osaisuus Suomessa karttasivustoa.

Diakonia-ammattikorkeakoulun (Diak) lausunto

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2022–2025

Ympäristöselostus

Yleisenä huomiona voidaan mainita, että hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämällä on vaikutusta paitsi ihmisiin itseensä myös heidän elinympäristöönsä. Hyvinvoiva ihminen jaksaa pitää ympäristöstään huolta.

Helsingissä 8.11.2021

Elina Ylikoski
Kehitysjohtaja

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

Pohjois-Pohjanmaan liitto
Kirjaamo

kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

Lausuntopyyntö 13.10.2021

Finavia Oyj:n lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta

Pohjois-Pohjanmaan liitto on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa maakuntaohjelman 2022–2025 luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta 11.11.2021 mennessä.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa halutaan vahvistaa Oulun lentoaseman aseman valtakunnallista merkitystä. Lähtötavoitteena on lentoaseman liikematkailun ja matkailun elpyminen. Oulun ja Kuusamon lentoasemien matkustajamäärät ovat mittareina kansainvälisesti houkuttelevan ja menestyvän maakunnan arvioinnissa, jossa tavoitteena on kasvu koronaa edeltävälle tasolle.

Finavia katsoo, että maakunnan sujuvat ja kattavat yhteydet sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti ovat perustana alueen menestymiselle. On loogista ja perusteltua, että lentoliikenteen matkustajamäärät ovat ohjelmassa yksi mittareista, joilla mitataan alueen menestymistä.

Maakuntaohjelmassa on todettu, että Oulun lentoasema tulee asettaa Suomen toiseksi kansainväliseksi lentokentäksi. Finavia toteaa, että maakuntalentoasemilla ei ole erityistä keskinäistä järjestystä, vaan esimerkiksi uusien lentoyhteyksien avautuminen tapahtuu kullakin lentoasemalla kysynnän perusteella.

Lisätiedot

Lisätietoja Finaviassa antaa ympäristöasiantuntija Satu Routama, puhelin 020 708 2278, satu.routama@finavia.fi.

FINAVIA OYJ
Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus

Mikko Viinikainen
johtaja, kestävä kehitys

Tiedoksi

Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus
Lentoasemaverkosto
Pohjoisen Suomen alue
Oulun lentoasema
Kuusamon lentoasema

11.11.2021

Geologian tutkimuskeskus
Energia ja rakentamisen ratkaisut

LAUSUNTO POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAOHJELMASTA VUOSILLE 2022-202 LUONNOKSESTA SEKÄ YMPÄRISTÖSELOSTUKSESTA

Kiitämme lausuntopyynnöstänne ja toteamme seuraavaa

YLEISET HUOMIOT MAAKUNTAOHJELMASTA

Maakuntaohjelman toteutuksessa edistetään toimialoja ylittävää yhteistyötä yritysten ja tutkimuslaitosten kesken. Pohjois-Pohjanmaalla on tehty älykkään erikoistumisen strategiset painopistevalinnat maakunnan yritysten ja julkisten toimijoiden omat vahvuudet huomioiden, mutta ilahduttavasti myös akku- ja vesiklusteriin sekä geotermiseen energiaan liittyvien ylimaakunnallisten kumppanuuksien hyödyntäminen on ohessa mainittu.

KOMMENTIT OHJELMAN YMPÄRISTÖSELOSTUKSESTA

Luonnon monimuotoisuus

Pohjois-Pohjanmaan alueella sijaitsee lukuisia geologisia kohteita, jotka on inventoitu valtakunnallisesti arvokkaiksi geologisin, biologisin ja maisemallisina perustein. Valtakunnallisia inventointeja on tehty 1990-luvulta lähtien luonnon ja maisemansuojelun kannalta arvokkaista kallioalueista, kallioperän pienkohteista, arvokkaista moreenimuodostumista, arvokkaista tuuli- ja rantakerrostumista sekä arvokkaista kivikoista. Geologisten muodostumien suojelu perustuu pääasiassa luonnonsuojelulakiin ja maa-ainelakiin. Alueella olevat arvokkaat harjualueet on suojeltu valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuonna 1984 harjusuojeluohjelmalla.

11.11.2021

https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Geologiset_muodostumat

Vesien tila

Maaperästä johtuva vesistöjen happamoituminen aiheutuu Pohjois-Pohjanmaan rannikkoalueella niin kutsutun Litorinameren vyöhykkeessä kerrostuneiden sedimenttien sisältämän sulfidimuotoisen rikin hapettumisesta, joka on seurausta maaperän kuivatus- ja kaivuutoiminnasta. Hapettumisen ja sateiden seurauksena maaperään muodostuu rikkihappoa, joka lisää voimakkaasti valumavesien happamuutta. Geologian tutkimuskeskus on kartoittanut happamien sulfaattimaiden esiintymistä Litorina-meren peittämällä rannikkoalueella vuodesta 2009 alkaen ja kaikki kartat julkaistaan kaikille avoimessa karttapalvelussa vuoden 2021 lopussa.

Luonnonvarat

Kiviainesten, etenkin kalliokiviainesten, käyttö tulee tulevana vuosina edelleen lisääntymään ja hyvän kiven löytäminen oikeassa paikassa tulee olemaan haasteellista. Hyvää kiveä, jokaiseen käyttötarkoitukseen, löytyy alueelta, mutta kuljetusmatkat voivat paikoin nousta ongelmaksi niin kustannussyistä kuin tästä syntyvien päästöjen takia. Laadullisesti oikean kiven käyttäminen oikeaan käyttötarkoitukseen on sen vuoksi priorisoitava ja ohjattava.

GTK on tehnyt vuonna 2019 Koillismaalla olemassa olevaa tietopohjaa laajentavia tutkimuksia, joilla voidaan arvioida kallioperän akkuminaalipotentialia ja rajata malminetsinnällisesti mielenkiintoisia alueita. Koska tulevaisuuden ilmastonmuutoksen hillintään liittyviin raaka-ainetarpeisiin ei todellakaan voida vastata yksinomaan kierrätyksen kautta, tulee kaivannaisteollisuuden ja muiden elinkeinojen yhteensovittamisen edellytyksiä vahvistaa.

Vuonna 2022 GTK jatkaa Suomen syvimmän tutkimuskäyttöön tarkoitetun reiän kairaamista Etelä-Kuusamossa. Tutkimuksen tavoite on saada uutta tietoa syvällä kallioperässä olevien kohteiden tutkimukseen ja kallioperän alueelliseen 3D-mallinnukseen.

Ilmastonmuutos ja energia

Käynnissä oleva energiamurros vaikuttaa maakunnan turvepohjaiseen energiatuotantoon dramaattisesti. Oikeuden mukaisen siirtymän (JTF) valmistelu on vielä kesken, mutta maakunnassa tulisi valmistautua myös polttoon pohjautumattomien teknologioiden hyödyntämiseen osana siirtymän toteutusta. Soiden, myös ennallistettavien, rooli hiilen sidonnassa eli hiilinieluinä on merkittävä.

11.11.2021

Uusiutuvan fossiilista energiaa korvaavan energian tuotannossa geotermisellä energialla on huomattava potentiaali erityisesti geologisesti ainutlaatuisen Muhos-muodostuman alueella, joka kattaa merkittävän osan Oulun seutukuntaa.

Kivi rakennusmateriaalina on kestävä ja pitkäikäistä ja luonnonkivi hyvin suunniteltuna on myös helposti kierrätettävää. Myös kaivoksilta tulevan laatukriteerit täyttävän sivukiven käyttö rakennusmateriaalina on ympäristöä ja energiaa säästävää. Julkisissa hankintapäätöksissä kivituoiteiden tuotantoketjun ja logistiikan kokonaishiilidioksidipäästöt ovat tärkeä huomioida. Verrattuna ulkomaalaisiin kivituoiteisiin Suomalaisten kivituoiteiden hiilidioksidipäästöt ovat huomattavasti alhaisemmat. Tämän ja myös Suomalaisten yritysten kilpailuaseman ja työllistämisen kannalta olisi hyvä suosia kotimaisia raaka-aineita.

Geologian tutkimuskeskuksen puolesta

Olli Breilin, Operatiivinen johtaja

Jouni Pihlaja, Yksikön päällikkö

08.11.2021

Pohjois-Pohjanmaan liitto
kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

Lausuntopyyntöne 13.10.2021

KAINUUN LIITON LAUSUNTO POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAOHJELMASTA
VUOSILLE 2022-2025 LUONNOKSESTA SEKÄ YMPÄRISTÖSELOSTUKSESTA

Kiitos mahdollisuudesta antaa lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta 2022 – 2025.

Maakuntaohjelma ovat hyvin ja asiantuntevasti laadittu ja pohjautuu monipuoliseen ja tarkkaan tilannekuvaan. Ohjelman sisältöpainotukset luovat hyvät edellytykset Pohjois- ja Itä-Suomen maakuntien yhteistyön tiivistämiselle entisestään.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman SOVA-arvion luonnoksesta Kainuun liitolla ei ole lausuttavaa.

KAINUUN LIITTO

Merk.

Jouni Ponnikas
Aluekehitysjohtaja

VS: Jakelu Toimeksi: Pohjois-Pohjanmaan liitto; lausuntopyyntö; RVL; Lausuntopyyntö Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2022-2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta
Romppanen Juha RVL KR
ti 9.11.2021 8.26

Tervehdys Kainuun rajavartiosta

Kainuun rajavartioston toiminta-alueeseen kuuluu Koillismaa, joten lausuntopyyntö on Rajavartiolaitoksessa osoitettu Kainuun rajavartiostolle.

Kainuun rajavartiostolla ei ole lausuttavaa maakuntaohjelmasta vuosille 2022-2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta.

Terveisin

Juha Romppanen

Kapteeni Juha Romppanen

Rajojenvalvontapuseeri

Kainuun rajavartiosto esikunta

Rajatoimisto

Pohjois-Pohjanmaan liitto
kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

Keski-Pohjanmaan liiton lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 luonnoksesta

Pohjois-Pohjanmaan liitto on pyytänyt lausuntoa Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta 2022–2025 sekä sen ympäristöselostuksesta.

Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan kehittämisen visio, aluekehittämisen arvot sekä maakunnan kehittämisen painopisteet lähivuosille. Maakuntaohjelman teemat ja näkökulmat muodostuvat niistä asioista, jotka ovat maakunnan toimijoille yhteisiä, joiden edistämiseen tarvitaan maakunnallista yhteistyötä ja joiden toteuttamiseen on koottava monenlaisia voimavaroja.

Keski-Pohjanmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman ja sen ympäristöselostuksen luonnoksista ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma perustuu visioon: ”Pohjois-Pohjanmaa on pohjoisen hyvinvoinnin ja kasvun rakentaja”. Visio on eteenpäin katsova ja aktiivista kehittämisotetta korostava, ja se tuo hyvin esille maakunnan kehittämistahdon.

Maakuntaohjelman teemat perustuvat ilmiölähtöiseen ajatteluun ja läpileikkaavaan tarkasteluun. Teemoissa korostuvat laajasti hyvinvointi, saavutettavuus ja vihreä siirtymä. Teemojen sisällöissä nousee esille ihmislähtöinen ajattelu, mikä tuo tavoitteiden tarkasteluun uudenlaista näkökulmaa. Hyvinvoinnin teemojen laaja-alainen tarkastelu korostaa tarvetta yhteistyön tiivistämiseen eri toimijoiden kesken sekä hyvinvointialuevalmistelun ja työllisyyden kuntakokeilujen kanssa.

Ilmiölähtöinen lähestymistapa mahdollistaa eri teemojen käsittelyn monipuolisesti eri näkökulmista. Maakuntaohjelmassa onkin käsitelty kehittämistavoitteita ja painopisteitä kattavasti ja yksityiskohtaisesti, ja niissä on tuotu esille maakunnan erityispiirteisiin liittyviä kehittämisen kärkiä. Toisaalta useiden ilmiölähtöisten teemojen, niiden alla määriteltyjen tavoitteiden, tavoitteista johdettujen sisältökärkien ja teemakohtaisten kärkihankkeiden kokonaisuus voi näyttäytyä haasteelliselta hallita ja toteuttaa. Sisältökärkien konkreettisuus ja kärkihankkeiden nimeäminen kunkin teeman osalta helpottavat kuitenkin kokonaisuuden hahmottamista ja tukevat osaltaan maakuntaohjelman käytännön toimeenpanoa.

20.10.2021

Maakuntaohjelmassa on käsitelty laajasti ja monipuolisesti Pohjois-Pohjanmaan saavutettavuuden näkökulmia sekä kansainvälisiä yhteyksiä ja tavoitteita näihin liittyen. Keski-Pohjanmaan liitto esittää, että maakuntaohjelmassa otettaisiin vahvemmin huomioon myös yhteydet ja yhteistyö lähimaakuntien ja muiden maakuntien kanssa, ja jatkossakin yhteistyötä kehitettäisiin maakunnille tärkeiden yhteisten tavoitteiden edistämiseksi.

Keski-Pohjanmaan liitolla ei ole huomautettavaa maakuntaohjelman ympäristöselostuksen sisältöön.

KESKI-POHJANMAAN LIITTO

Kokkola 20.10.2021

Satu Kalliokoski
Hallintopäällikkö

Marita Mutka
Strategiapäällikkö

20.10.2021

Keski-Pohjanmaan Yrittäjien johtoryhmä on käsitellyt pyyntöä lausua P-P:n maakuntaohjelmasta vuosille 2022-2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta

Kiitämme lausuntopyynnöstä ja lausumme seuraavaa:

P-P:n Maakuntaohjelmaluonnoksen osalta toteamme, että yhteiskunnan muutokset kiihtyvät jatkuvasti siksi ohjelman muutosketteryys nähdään tärkeänä, jos ennakointi tulevaisuudesta vaatii suuria muutoksia. Lisäksi olisi tärkeää painottaa myös kaupunkikeskusten ulkopuolisten maaseutualueiden ja kuntakeskusten kehittämistä ja taata siihen riittävästi resursseja.

Erityisesti Oulun eteläisen alueen rakennemuutokset ovat aluetalouden kehityksessä jatkuvasti kiihtymässä ja näin ollen liiketoimintaan tulee uusia painopisteitä. Maakuntarakennetta kehitettäessä maakunta tulisi jakaa sen erilaisuuden johdosta erillisiin alueihin ja sen johdosta alueelliset vahvuudet tulisi painottaa alueellisista näkökulmista voimakkaammin. Ennakoiva suhtautuminen elinkeinorakenteen ja yhteiskunnan muutokseen nopeuttaa rakennemuutostilanteesta selviämistä ja siihen tehtävien suunnitelmien täytäntöönpanoa.

Keskeisessä roolissa ovat elinkeinojen ja yritystoiminnan uudistuminen, kasvu ja kansainvälistyminen sekä työllisyyttä ja yritystoimintaa edistävät kokeilut. Yrittäjyyden merkitys koko ohjelmassa vaikuttaa jokaiseen suunnitelmaosioon siksi elinvoimaisuudessa on aina huomioitava vaikutukset yrittäjyyteen.

Nuorten osallisuuden tuunaaminen

Nuorten ääni tulee kuuluvaksi heidän osallisuutensa kautta. Vuorovaikutuksen ja yhteisen keskustelun kautta voidaan tunnistaa nuorten vaikuttamisen paikkoja, joissa he toimivat aktiivisesti. Maakunnassa on järjestetty nuorille mahdollisuuksia osallistua monipuolisesti; useilla eri tasoilla ja tavoilla, nuorten omien voimavarojen, kiinnostuksen ja ikätason mukaisesti. Nuorten mielipiteitä kuunnellaan ja heidän näkemyksensä tunnistetaan merkityksellisiksi ja niille annetaan painoarvoa päätöksenteon prosesseissa. **Edellinen on tärkeä osuus, lisäksi on muistettava edistää nuorten yrittäjyyskasvatusta kaikissa eri asteen oppilaitoksissa. Sekä sisäinen että ulkoinen yrittäjyys on oltava mukana oppisuunnitelmissa. Lisäksi yrittäjyyskasvatuksen painoarvo tulee ylläpitää myös opettajakoulutuksessa.**

Kulutuksen, palveluiden ja harrastusten saavutettavuus

Edelliseen tulee lisätä vahvemmin yrittäjyyskasvatus ja sen sisällöt kuten edellä viitataan.

Mahdollistava alue- ja väestörakenne

Kaupunkiseutuja on syytä kehittää kuntarajat ylittävällä strategisella maankäytön ja kestävän liikkumisen suunnittelulla. Tasapainoinen aluerakenne edellyttää paitsi kaupunkiseudun ja alueellisten keskusten vetovoiman vahvistamista myös monipuolista kaupunki–maaseutu vuorovaikutusta. Maaseudun maankäytön suunnittelussa on tärkeää painottaa elinvoimaisten ja hyvinvointia edistävien asuin- ja työympäristöjen sekä resurssiviisaan yhdyskuntarakenteen yhtäaikaista muodostumista. **Edelleen on syytä kiinnittää erityistä huomiota yritysten sijoittumisesta ja heille tarjottavasta palvelurakenteesta tasapuolisesti alueelle näin turvataan sekä työpaikat että kuntien ja kaupunkien veto- ja pitovoima.**

Sisältökärjissä

Alueellisella yhteistyöllä lisäarvoa elinkeinoelämän edistämiseen ja palvelujen järjestämiseen on tärkeä että se palvelee sekä suurempia kuin pienempiä paikkakuntia.

YRITTÄVÄ JA UUDISTUVA POHJOIS-POHJANMAA

Tavoiteltu muutos 2025

Tulevaisuuden rakentaminen kuntien palvelujen tarjonnassa rakentuu niin että julkinen taho ei kilpaile alueella tarjottavien tai olemassa olevien kilpailukykyisten ja laadukkaiden palveluja tuottavien yrittäjien kanssa on ideologisesti ja toiminnallisesti merkittävä asia.

Yrittäjyyden kasvua, työllisyyttä työelämän muutoksia tukevien toimintaympäristöjen parantaminen

Seuraava ote maakuntaohjelmasta nähdään tärkeimpänä rakentaessa koko alueen työllisyyttä ja palveluja.

Vahva yrittäjyyspolitiikka on tehokasta aluekehityspolitiikkaa, joka luodaan paikallisesti ja maakunnallisesti. Maakunnan menestys ja työllisyys perustuu jatkossakin yhä suuremmissa määrin pk-yritysten varaan. Yrittäjyyden olosuhteet, toimintaympäristöt sekä yrittäjyyden mahdollistaminen ovat alueen elinvoimaisuuden tae. Maakunnan pitäminen yrittäjyyden kautta elinvoimaisena luo pohjaa myös julkisten palveluiden rahoituksen kestäväydelle. Jatkuvat toimintaympäristöjen, markkinoiden ja työelämän muutosten huomioiminen läpileikkaavasti sekä päätöksenteossa, johtamisessa ja kansainvälistyvässä markkinassa on huomioitava kaikilla tasoilla, lähimarkkinaa unohtamatta. Yritysten kasvuhakuisuutta pitää lisätä toimenpiteillä, jossa yrittäjien johtamista ja jaksamista tuetaan. Kasvun pullonkauloja tulee ratkaista ja yritysten osaamista jakaa vahvemmin. Pohjois-Pohjanmaan yritysten toimialoista suurin on palvelut, sen jälkeen kauppa, rakentaminen ja teollisuus. Alueen yrityksen ovat kansallisessa vertailussa kasvuhakuisempia kuin koko maassa keskimäärin. Markkinoiden, markkinoinnin ja viestinnän tehtäviä pitää johtaa ja tuottaa yritysjohtoisesti, mutta julkisten toimijoiden kanssa vahvassa yhteistyössä. Julkisen sektorin olennainen tehtävä on luoda maakunnallisen ja kunnallisen elinkeinopolitiikan keinoin yrityksille alustoja ja toimintaympäristöjä menestyä ja kasvaa muuttuvissa ympäristöissä. Yritysten kasvun esteiksi on tunnistettu työvoiman saatavuus, työllistämisen kalleus, työllistämisen riski, rekrytointiosaaminen sekä taloudellinen kyky reagoida nopeasti muuttuviin tilanteisiin.

Pohjois-Pohjanmaan yritysten toimintaympäristö liittyy vahvasti sijaintiin ja saavutettavuuteen. Syrjäinen sijainti haastaa alueen yrityksiä vastaamaan sekä kustannuksissa, että saavutettavuudessa. Pitkät välimatkat ja vaikeat talviolosuhteet lisäävät yritysten kustannuksia ja heikentävät kilpailukykyä. Yritysten sijaintipäätösten näkökulmasta tarvitaan pitkäjänteisteistä liikennejärjestelmäsuunnittelua, joka luo vakautta elinkeinoelämälle.

Sivuilla 22-25 yrittäjyyden osalta on sisällytetty mielestämme juuri oikeita asioita koskien yrittäjyyden merkitystä ja sen vaikuttavuutta.

KANSAINVÄLISESTI HOUKUTTELEVA JA MENESTYVÄ POHJOISPOHJANMAA

Maakunta tarjoaa mahdollisuuksia yritystoiminnalle ja elämiselle sekä kaupunkiympäristössä että maaseudulla. Yhteistyö yrittäjien ja päättäjien kanssa edistää lisäksi alueella toimivien yritysten menestymismahdollisuuksia joka tukee koko alueen vetovoimaa. Matkailun merkitystä tulee korostaa elinvoimaisuuden ja alueen veto- ja pitovoiman parantamiseksi.

KÄRKIHANKKEET

Suomen voimakkaimmin kasvava matkailumaakunta, aito vahvojen matkailukohteiden Pohjois-Pohjanmaa Maakuntastrategian toimeenpanossa on huomioitava Kalajoen merkitys matkailussa myös lähialueen kuntien matkailun keskittymänä.

Kokonaisuudessaan P-P:n Maakuntaohjelma luonnos täyttää monipuolisen ja kattavan suunnitelman alueen ja sen elinvoiman parantamiseksi.

Johtoryhmän puolesta,

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät

Jarmo Nahkala,
puheenjohtaja

Mervi Järkkälä,
toimitusjohtaja

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät on jo vuodesta 1939 toiminut alueen yrittäjien vahvana edunvalvojana. Järjestämme yrittäjille koulutus- ja verkostoitumistapahtumia, sekä tarjoamme neuvontapalveluita ja rahanarvoisia jäsenetuja jäsenille. Jäsentyrittäjiä on toimialueella n. 2 400 ja paikakakuntakohtaisia yrittäjäyhdistyksiä 22, joissa yli 200 luottamushenkilöä. Olemme osa Suomen Yrittäjiä www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

Näkökulmia Pohjois-Pohjanmaan maakunta-ohjelman luonnokseen

Jussi Lähde

pe 22.10.2021 15.27

Arvoisat Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman kehittäjät

Malminetsintä on voimistunut Pohjois-Pohjanmaan alueella viimeisten vuosien aikana. Erityisesti Kuusamon liuskevyöhykkeen alueen, mutta myös Pudasjärven eteläosiin jatkuva Kainuun liuskevyöhyke ovat molemmat GTK:n vuonna 2020 julkaiseman Suomen kobolttivarantoja käsittelevän tutkimusjulkaisun osalta kiinnostavia alueita (Lähde: [Suomen kallioperä saattaa sisältää merkittäviä vielä löytämättömiä kobolttivarantoja | GTK](#)). Tämän lisäksi kaivostoimintaa tähtäävää malminetsintää tehdään maakunnassa myös muilla alueilla.

Samanaikaisesti GTK tekee Kuusamossa poikkeuksellisen mittavaa tutkimustoimintaa 3 kilometriin asti ulottuvan syväreiän osalta ja Oulun yliopiston osaaminen malminetsintään ja geologiaan liittyen on korkealla tasolla. Kaikella edellä mainitulla on ollut myös merkittävä rooli alueella tapahtuvan geologiaa palvelevan yritystoiminnan sekä sen innovaatioiden kehittämisessä (esimerkkinä Radai Oy, Oulu).

Näkemyksemme mukaan Euroopan akkuteollisuuden tarvitsemien mineraalien kysynnän kehitys tulee näkymään malminetsinnän voimakkaana kasvuna maakunnan alueella. Samassa alueelle syntyy malminetsintää palvelevaa yritystoimintaa Lapin maakunnan tavoin.

Yhtiönä ja toimialamme edustajina toivomme että oheiset asiat sekä niihin liittyvät kehityspotut saisivat osansa maakuntaohjelmassa.

Kaivannaisteollisuuden potentiaalin takia esitämme myös pohdittavaksi CO₂ päästöiltään mahdollisimman alhaisen raskaan liikenteen kehittymismahdollisuuksien mukaan tuomista maakuntaohjelmaan. Erityisten raskaan linjaliikenteen ”vetyreittien” rakentuminen edesauttaisi monien teollisuudenalojen kilpailutekijöiden rakentamista maakunnan alueella.

Olemme mielellämme mukana tuomassa ajatuksia oheisiin aihioihin.

Parhain terveisin,

Jussi Lähde

vastuullisuus ja viestintä
Latitude 66 Cobalt Oy

LAUSUNTO POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAOHJELMASTA VUOSILLE 2022-2025
LUONNOKSESTA SEKÄ YMPÄRISTÖSELOSTUKSESTA

495/00.04.00/2021

KH 08.11.2021 § 344

Valmistelija: kunnanjohtaja Pekka Rajala, p. 050 312 5000,
pekka.rajala@liminka.fi

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2022-2025 luonnos sekä maakuntaohjelmaan liittyvä ympäristöselostus ovat valmistuneet. Maakuntaohjelmaan kootaan neljän vuoden välein Pohjois-Pohjanmaan kehittämisen linjaukset ja keskeiset toimenpiteet.

Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan kehittämisen visio, aluekehittämisen arvot sekä maakunnan kehittämisen painopisteet lähivuosille. Ympäristöselostuksessa arvioidaan maakuntaohjelman toteuttamisen ympäristövaikutukset.

Ohjelmassa haetaan uutta ajattelua maakunnalliseen ja kansalliseen aluekehittämiseen ja tavoitellaan siirtymistä kohti kokonaisvaltaisempaa strategista ja ilmiölähtöistä ajattelumallia. Tällä on haettu joustavuutta sekä ennakoivaa ja nopeaa reagointikykyä ympärillä tapahtuviin muutoksiin.

Lausunto on pyydetty toimittamaan 11.11.2021 mennessä. Lisäselvityksenä lausuntopyyntö, maakuntaohjelman luonnos ja ympäristöselostus.

Kj esitys

Esitetään kokouksessa.

Kj:n esitys kokouksessa:

Kunnanhallitus päättää antaa liitteenä olevan alueen yhteisen lausunnon Pohjois-Pohjanmaan Maakuntaohjelmasta vuosille 2022 -2025 sekä ympäristöselostuksesta.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Merkittiin, että Kristian Ruotsalainen saapui kokoukseen ennen päätöksentekoa.

Otteen oikeaksi todistaa:
Limingassa 9.11.2021

Raija Karjalainen
arkistos sihteeri

OIKAISUVAATIMUSOHJE KUNNANHALLITUKSEN PÄÄTÖKSEEN

Valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §.

Pykälät 339 - 345, 347 - 349, 351, 353

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Pykälät 346 ja 350**Oikaisuvaatimusoikeus**

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava Limingan kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on ollut nähtävänä yleisessä verkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on **Limingan kunnanhallitus**

Postiosoite: Liminganraitti 10, 91900 Liminka

Sähköpostiosoite: kunta@liminka.fi

Kirjaamon aukioloaika: arkisin 8-16

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä, joka on lähetetty

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköpostilla, joka on lähetetty

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Limingan kunnan kirjaamosta.

Postiosoite: Liminganraitti 10, 91900 Liminka

Sähköpostiosoite: kunta@liminka.fi

Kunnan kirjaamon aukioloaika: arkisin 8-16

Lausuntopyyntö Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2022-2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta (ohm. 177)

- Khall § 286** Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 11.10.2021 päättänyt pyytää lausuntoa maakuntaohjelma 2022-2025 -luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta 11.11.2021 mennessä. Lausuntoluonnos toimitetaan kunnanhallitukselle ennen kokousta.
- Ohm.177** lausuntoluonnos
- Kunnanjohtaja:** Kunnanhallitus päättää, että se antaa pyydetyn lausunnon yhdessä Oulun seudun muiden kuntien kanssa.
- Päätös:** Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Lumijoella 12.11.2021

Sari Lampela
Arkisto- ja palvelusihteeri

Pohjois-Pohjanmaan liitto
kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

LAUSUNTO

1/3

12.11.2021

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta 2022–2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta

MTK Keski-Pohjanmaa kiittää mahdollisuudesta lausua ohjelmaluonnoksista.

Yleisesti ohjelmassa on hyvin rakennettu sisältö, mutta sen esittämistapaan olisi hyvä kiinnittää huomiota tai esittämistapa tulisi avata johdannossa. Otsikkotasot ja toisiaan muistuttavat termit kuten ”sisältökärjet” ja ”kärkihankkeet” menevät helposti lukijalta sekaisin. Pysyäkseen kärjillä, missä osassa ohjelmaa on, täytyy käydä vilkaisemassa sisällysluettelo. Ohjelma on sopivan pituinen, vaikka lyhentämisen varaakin paikoitellen olisi.

Visio on avattu todella laajasti. Siinä on etunsa ja haittansa. Etuna että selkeitä pitkän aikavälin tavoitteita. Haittana se, visioteksti ”POHJOIS-POHJANMAA ON POHJOISEN HYVINVOINNIN JA KASVUN RAKENTAJA” hukkuu ja unohtuu lukijalta.

Ohjelman rakenne on mukava. Pidämme hyvänä, että tavoiteltu muutos kirjoitetaan auki, ja siihen pureudutaan seuraavissa luvuissa tiivistäen asiat sisältökärjiksi. Tavoitellun muutoksen edellyttämät kärkihankkeet esitellään lopussa.

Sivulla 20: ”Maaseudun maankäytön suunnittelussa on tärkeää painottaa elinvoimaisten ja hyvinvointia edistävien asuin- ja työympäristöjen sekä resurssiviisaan yhdyskuntarakenteen yhtäaikaista muodostumista.” On erittäin kannatettava ajatus ja alleviivaamisen arvoinen.

Vasta sivulla 35 nousee esiin alkutuotanto ja maatalous. Bio- ja kiertoalouteen perustuva uudistuminen ja innovaatiotoiminta -otsikon alla sisältökärkinä on maatalouden kehittyminen hiilensitojana. Hyvä näinkin, mutta tämän näkökulman olisi tarpeen laajentua ja uudistumisen ja innovaatiotoiminnan kautta maatalouden kyky pienentää ruoantuotannon ilmastovaikutusta myös korostuu. Tässä on nyt siis toinen silmä ummessa.

Biokaasu esillä s. 37 ja myös sisältökärjissä. Pohjois-pohjanmaalla on vahva kotieläintuotanto ja suuri osa pellostasta on nurmella. Biokaasun suurin potentiaali on lannassa ja nurmirehuissa. Näin ollen

biokaasutuotanto on alueelle varteenotettava mahdollisuus. Energian-
tuotannon hajauttamisen edut olisivat myös tarpeen tuoda esiin.

”Tavoitteena maakunnassa ovat puhtaat elintarvikkeet, hyvinvoivat eläi-
met ja tuottajat sekä ympäristö.” s. 37 on hyvä tavoite ja etenkin hyvin-
voivien tuottajien saamiseksi toivoisi esiteltävän keinoja kärkihank-
keissa. Kyseessä kuitenkin maakunnalle erittäin merkittävä yrittäjä-
ryhmä.

Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa-mittaristo s. 49 on meille petty-
mys. Maatalousyriyten ja -tuotannon rakennetta olisi järkevää seu-
rata. Esimerkiksi maatilojen lukumäärän raju vähentyminen on huoles-
tuttavaa. Ohjelmassa tavoitteena on kuitenkin yritystoiminnan varmista-
minen myös maaseudulla ja sen hyötyjen realisointi.

- s. 26: Maakunta tarjoaa mahdollisuuksia yritystoiminnalle ja elämi-
selle sekä kaupunkiympäristössä että maaseudulla.
- s. 35: Pohjois-Pohjanmaalla biotalous hyödyttää maakuntaa moni-
puolisesti, niin kasvukeskuksia kuin maaseutualueita.

Maatilojen lkm vähentyminen on rehellinen mittari kertomaan, miten tä-
hän kivijalkasektoriin (maa-metsätalous) tukitoimia saadaan kohden-
nettua.

Sivun 34 ilmastotavoitteet ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
on tavoitteen ilmeisesti viedä maakuntakaavaan. Maakuntakaava saat-
taa siis rajoittaa toimintaa, ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden kan-
nalta tärkeiksi määritellyillä alueilla. Tavoiteltu muutos 2025 on erittäin
ilmastopainotteinen. Sivulla 35 mainitaan ilmastomaakuntakaava! Mitä-
hän se tarkoittaa ja pitää sisällään? Tuleeko tästä elinkeinotoimintaa ja
kehitystä rajoittava tekijä.

Sivu 35 on otsikko Vihreän siirtymän tukeminen, mutta sen alla ei ole
tekstiä ja otsikosta oudomman tekee se, että luvun lopussa (s. 37) Kär-
kihankkeet -listassa kaikki maininnat ovat Vihreän siirtymän tukeminen
väliotsikon alla. Tästä voi ymmärtää, että vihreän siirtymän tukemisesta
ei kerrota, mutta tämän laajemman kokonaisuuden KESTÄVÄSTI KAS-
VAVA POHJOIS-POHJANMAA kärkihankkeet toteutetaan vain vihreän
siirtymän tukemisen kautta/ehdoin, eikä esim. Uudistuvan maatalouden
sisältöä huomioiden.

Ympäristöselostus

Ihmettelemme, että ympäristöselostuksen tekijöitä ei kerrota. Monimuo-
toisuuden suojelutilanne paranee luonnonsuojelualueverkon kehittymi-
sen myötä ja tehostuneen luontotyypin- ja lajisuojelun ansiosta. omitui-
nen maininta että jokin asia paranee, kun tässä on kyseessä nykytilan
kuvaus. Viittaa näin siis suojelun rajuunkin edistämiseen.

Maatalous mainitaan suurimpana päästöjen aiheuttajana. Tarkastelu-
tapa on absoluuttinen eikä suhteutettu tuotantoon, mitä suosittelemme
lämpimästi! Ts. tarkistakaa onko myös POP:n maakunta muuta Suo-
mea ruokkiva.

Sivulla 27 maatalouden vesistövaikutus mutta myös positiivinen vaikutus tulee esiin. Viittaus ”Kestävän maatalouden” tavoitekokonaisuuteen ei johda lukijan ajatuksia. Onko kyseessä väärä termi?

S. 28 Uudistuvan maatalouden ympäristövaikutusten arviointi on hyvä (viimeinen rivi). Tärkeää on painottaa maaseutualueiden elinympäristöjen hyvinvointia. Ympäristöselonteon mukaan vai Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa -kehittämisteema tukee tätä. Olisiko syytä nostaa esiin se, miten muut kehittämisteemat tukevat maaseutualueita?

Toimen puolesta
Jan-Ove Nyman
Toiminnanjohtaja

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmaluonnoksesta vuosille 2022-2025**Khall 08.11.2021 § 120**

763/00.04.00/2021

Ennakkovaikutusten arviointi laadittu: Kyllä [] Ei [x]

Liite: Lausuntopyyntö**Oheismateriaali:** Lausuntopyynnön liitteet

Valmistelija

Hallintojohtaja p. 040 344 7201

Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on 11.10.2021 päättänyt lähettää lausunnon maakuntaohjelma 2022–2025 -luonnoksen ja ympäristöselostuksen sekä asettaa nähtäville maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen. Pohjois-Pohjanmaan liitto pyytää lausuntoa maakuntaohjelman luonnoksesta sekä maakuntaohjelman ympäristöselostuksesta 11.11.2021 mennessä.

Pohjois-Pohjanmaan voimassa oleva maakuntaohjelma vuosille 2018–2021 laadittiin valmistautuessa itsehallinnollisten maakuntien muodostamiseen. Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan kehittämisen visio, aluekehittämisen arvot sekä maakunnan kehittämisen painopisteet lähivuosille. Ympäristöselostuksessa arvioidaan maakuntaohjelman toteuttamisen ympäristövaikutukset.

Pohjois-Pohjanmaa maakuntaohjelmassa kerrotaan haettavan uutta ajattelua maakunnalliseen ja kansalliseen aluekehittämiseen ja tavoitellaan siirtymistä kohti kokonaisvaltaisempaa strategista ja ilmiölähtöistä ajattelumallia. Ohjelmalla tavoitellaan myös joustavuutta sekä ennakoivaa ja nopeaa reagointikykyä ympärillämme tapahtuviin muutoksiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Karikumpu Päivi

Päätösesitys

Nivalan kaupunki toteaa lausuntonaan, että Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman luonnoksessa on otettu monipuolisesti huomioon alueen kehittäminen ja tulevaisuuden visiot. Ohjelman kärjet ovat laaja-alaisia.

Maakuntaohjelman yhtenä kärkenä on elinkeinoelämä ja työllisyys. Työvoimapula on jo tällä hetkellä näkyvissä monilla aloilla alueellamme. Osaavan työvoiman saatavuuteen tulee panostaa merkittävästi mm. edistämällä työperäistä maahanmuuttoa varmistamalla alueen monipuolinen koulutustarjonta. Kansainvälisen osaamisen lisääminen ja kehittäminen on tärkeää. Monipuolinen

kielikoulutus tulee nähdä oleellisena osana kansainvälistymistä varmistamalla tehokas suomen kielen opetus maahanmuuttajille ja muiden kielten opetus alueen väestölle yleisemmin.

Maakunnan kärkihankkeissa kohdassa "Kestävästi kasvava" on mainittu alueen hankkeita. Näihin hankkeisiin sopii hyvin Nivalan Hituran kaivosalueen kehittämishanke. Nivalan hiiliviisas agroteollinen malli (NiHiili) -hanke tukee toteutuessaan maakuntaohjelman tavoittelemaa kestäväää kasvua.

Päätös

Hyväksyttiin.

OTE:

11.11.2021 mennessä kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

Liitteet

Liite[1]

Lausuntopyyntö Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta 2022-2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta

Oheismateriaali

Maakuntahallitus 11.10.2021 esittely

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmaluonnos 2022-2025 pvm 11.10.2021

Maakuntaohjelma 2022-2025 ympäristöselostusluonnos 10.11.2021

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Nivalassa 10.11.2021

Minna Korkeakoski, hallintosihteeri

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Nivalan kaupungin asianhallintajärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto koskee pykälää: § 120

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Nivalan kaupungin kirjaamosta:

Nivalan kaupunki, kirjaamo
Kalliontie 15, 85500 Nivala
sähköpostilla: kirjaamo@nivala.fi

Pöytäkirjan nähtävilläolo: kirjaamossa ja kaupungin verkkosivuilla
12.11.2021

LAUSUNTO POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAOHJELMASTA SEKÄ
YMPÄRISTÖSELOSTUKSESTA VUOSILLE 2022-2025

313/0.10/2021

KHALL § 439

Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 11.10.2021 päättänyt lähettää lausunnon maakuntaohjelma 2022-2025 -luonnoksen ja ympäristöselostuksen sekä asettaa nähtäville maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pyytää lausuntoa oheismateriaalina olevista maakuntaohjelman luonnoksesta sekä maakuntaohjelman ympäristöselostuksesta.

Pohjois-Pohjanmaan voimassa oleva maakuntaohjelma vuosille 2018-2021 laadittiin valmistautuessa itsehallinnollisten maakuntien muodostamiseen. Nyt on ollut tarve perusteelliselle, kuntalähtöiselle prosessille, jossa aluekehittämisen pidemmän aikavälin maakuntastrategiaan perustuvia tavoitteita ja valintoja on käyty läpi ja konkretisoitu uudeksi maakuntaohjelmaksi.

Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan kehittämisen visio, aluekehittämisen arvot sekä maakunnan kehittämisen painopisteet lähivuosille. Ympäristöselostuksessa arvioidaan maakuntaohjelman toteuttamisen ympäristövaikutukset. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman teemat ja näkökulmat muodostuvat niistä asioista, jotka ovat maakunnan toimijoille yhteisiä, joiden edistämiseen tarvitaan maakunnallista yhteistyötä ja joiden toteuttamiseen on koottava monenlaisia voimavaroja.

Ohjelmassa haetaan uutta ajattelua maakunnalliseen ja kansalliseen aluekehittämiseen ja tavoitellaan siirtymistä kohti kokonaisvaltaisempaa strategista ja ilmiölähtöistä ajattelumallia. Tällä olemme tavoitelleet joustavuutta sekä ennakoivaa ja nopeaa reagointikykyä ympärillämme tapahtuviin muutoksiin.

Lausuntoaika päättyy 11.11.2021. Lausunto toimitetaan Pohjois-Pohjanmaan liiton kirjaamoon.

Lisätietoja maakuntaohjelmasta antaa vs. suunnittelujohtaja Ilpo Tapaninen ja ympäristöselostuksen osalta erityisasiantuntija Ari Näpänkangas.

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmaluonnoksesta 2022-2025 seuraavaa:

- Yleisesti ohjelmaluonnoksesta voidaan todeta, että ohjelma tässä muodossa jää monilta osin yleisluonteiseksi ohjelmajulistukseksi, joka

vaatisi enemmän konkretiaa ja tätä kautta myös fokusointia ja tavoitteiden painottamista. Ohjelmassa on paljon käsitteitä, joiden sisältö jättää liikaa tulkintavaraa eikä avaudu kaikille samalla tapaa. Ohjelma vaatii rinnalleen myös ns. kansanpainoksen, joka muutamalla sivulla kiteyttää keskeiset maakunnan tavoitteet ymmärrettävään muotoon.

- Hyvä ja toimiva arki otsikon alla mm. luonto ja asuinympäristö ovat saaneet sisälleen myös kulttuurin ja taiteen. Tässä näkisi mielellään käsitteen vapaa-aika, joka sisältää laajemmin mahdollisuuksia ja sisältöä, mm. urheilun merkitystä ei mitään syytä jättää huomiotta osana arkea. Kunnille jää hyvinvointialueiden syntymisen jälkeen vastuu ennaltaehkäisystä, siinä maakuntaohjelma voisi toimia ohjaavana ja sitä kautta toimintoja yhtenäistävänä elementtinä.

- Ohjelmassa puhutaan yleisnimellä kaupunkiseuduista. Suomeen on kuitenkin muodostunut uudentyypiset aluejaot, jossa maakuntakeskusten yhteydessä on kehyskuntia ja seutukaupunkiverkostossa on kaikkiaan 57 kaupunkia, joista Pohjois-Pohjanmaalla kuusi (Kalajoki, Kuusamo, Nivala, Oulainen, Raahe ja Ylivieska). Maakuntaohjelmassa on syytä käyttää samoja nimityksiä kuin mitä on hallitusohjelmassa, lisäksi esim. Ylivieskan seutukunta on lakannut olemasta ja syytä päivittää ohjelmiin.

- Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa 14 kuntaa kuuluu johonkin käynnistyneistä työllisyyden kuntakokeiluohjelmista ja suunnitelmakauden aikana 1.1.2024 lukien työllisyyden hoito siirtyy kuntien vastuulle. Tässä maakunta voisi toimia yhteensovittavana, koska suunnilleen puolet maakunnan kunnista on kokeilujen ulkopuolella. Hyvät käytännöt on syytä molemmin puolin ottaa käyttöön kunnissa, tuli ne kokeiluista tai niiden ulkopuolelta.

- Ohjelmaluonnoksessa todetaan liikenneyhteyksissä pääradan merkitys ja kaksoisraide Ylivieska - Oulu, mutta tämä ei enää sisälly sisältökärkeen. Tässä on selvä lisäyksen paikka.

- Pohjois-Pohjanmaan maakunta on meren rannassa. Meren merkitys liikenneväylänä, matkailun elementtinä, elinkeinojen mahdollistajana ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia tarjoavana jää maakuntaohjelmaluonnoksessa kovin vähälle huomiolle. Meri ansaitsee ohjelmaan oman kohtansa.

- Ympäristöasioissa on ohjelmassa syytä korostaa hiilineutraalisuutta, jossa Pohjois-Pohjanmaalla on hyvät edellytykset toimia suunnanantajana. Tavoitteena olla Suomen ensimmäinen hiilineutraali maakunta on mahdollisuudet onnistua ja saada tästä myönteistä julkisuutta.

Kaupunginhallitus: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Otteen allekirjoitetusta ja tarkastetusta
pöytäkirjasta oikeaksi todistaa:

Oulaisissa 27.10.2021

Suvi Koskenlaine

Suvi Koskenlaine
pöytäkirjanpitäjä

Jakelu Pohjois-Pohjanmaan liitto

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2022-2025, luonnos

Kiitämme mahdollisuudesta lausua maakuntaohjelman luonnokseen.

Toteamme alkuun, että Pohjois-Pohjanmaan kehittämisessä ja kasvussa on ratkaisevan tärkeässä roolissa alueen elinkeinoelämän menestys. Ja on hyvä, että hyvinvoinnin ja elinkeinoelämän menestyksen riippuvuus ymmärretään myös maakuntaohjelman luonnoksessa.

Luonnoksessa ja sen kärjissä on paljon hyviä otsikoita ja tavoitteita; hyvä ja toimiva arki, saavutettava, yrittävä ja uudistuva, kansainvälisesti houkutteleva ja menestyvä, kestävästi kasvava. Nämä isot otsikot ovat tärkeitä myös yrityksille ja niiden osaavalle työvoimalle.

Visio 2040 on sinänsä hyvä – ”Pohjoisen hyvinvoinnin ja kasvun rakentaja. Pohdintaan voi tuoda vision asijärjestyksen. Olisiko loogisempi muoto – ”Pohjoisen kasvun ja hyvinvoinnin rakentaja”. ”Kakkuhan pitää aina ensin leipoa, ennen kuin sitä pystyy jakamaan.

Väestö- ja työpaikkatavoitteen osalta, joka luonnoksessa on +21.000 asukasta, nousee kysymys, että riittääkö se? Huomioon pitää ottaa nettomuutto, eläköityminen, yritysten suurinvestoinnit ja kasvuun liittyvät osajatatarpeet kaikilla toimialoilla sekä perheidenkin näkökulmat. Oulun kauppakamari on arvioinut liittyen, viime aikoina esillä olleisiin väestöennusteisiin, että tarvittaisiin vuosittain 8000 henkilöä alueelle pelkästään ennusteisiin liittyen.

Sisältökärkiä luonnoksessa on valtava määrä, sinänsä tärkeitä asioita. Maakuntaohjelmassa olisi hyvä pystyä kiteyttämään toiminnan painopisteitä, tavoitteita ja mittaamista. Painopisteitä keskiössä on hyvä olla elinkeinoelämälähtöisyys. Vaikka rahoitusta suuntautuu maakuntaohjelman ja EU-rahoituksen ohjeiden kautta PK-yrityksille, niin vahvemmin on syytä miettiä myös ”veturiyritykset” ja niiden ympärillä olevien klustereiden rooli – luonnoksessa niiden osa on jäänyt aika pieneksi.

Oulun kauppakamarin ja elinkeinoelämän painopisteet ovat; osaavan työvoiman saatavuus kotimaasta ja työperäisesti, ja myös koko perhe huomioiden, investointien edistäminen, saavutettavuus sekä yritysten kasvu ja kansainvälistyminen. Maakuntaohjelman osalta näitä näkökulmia on hyvä myös miettiä sisältökärkiin.

Jari P.Tuovinen

toimitusjohtaja

Oulun kauppakamari

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Kirjaamo

Oulun seudun kuntien lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma- luonnoksesta vuosille 2022-2025 sekä ympäristöselostuksesta

Viite: Pohjois-Pohjanmaan liiton lausuntopyyntö 13.10.2021

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma sisältää Oulun seudulle tärkeitä asioita. Maakuntaohjelman teemoitus on yhteensopiva strategisten valintojen kanssa ja ohjelman kärkihankkeisiin on kirjattu hyvin Oulua ja Oulun seutua koskevia asioita. Edelliseen maakuntaohjelmaan 2018-2021 verrattuna on haluttu tehdä kuntalaislähtöisempi maakuntaohjelma. Ohjelman sisältökärjet on pääosin muotoiltu edelleen yleisinä maakunnan laajuisina hankkeina. Pohjois-Pohjanmaan maakunta on kuitenkin maantieteellisesti laaja ja alueiden elinkeinoelämä profiloituu omaleimaisesti työssäkäyntialueittain tai seuduittain. Tämän takia kunta- ja seutulähtöistä tahtotilaa tulisi korostaa entisestään maakuntaohjelmassa niin, että kunnille ja kaupungille luodaan edellytyksiä aluekehittämiseen ja elinkeinopolitiikan tekemiseen itsenäisesti tai valituilla, kaikkia koskevilla sisältöalueilla yhteistyössä. Oulun seudun näkökulmasta esimerkiksi Oulun Innovaatioallianssin puitesopimuksen strategiset valinnat ja kärkihankkeet pitäisi olla selkeämmin myös maakuntaohjelman 2022-25 sisältökärjissä. Maakuntaohjelman kärjet - kuva on erittäin hyvin laadittu ja kuvasta nousevat maakunnan ja sen kuntien ja kaupunkien oleelliset teemat esille tiivistetysti.

Maakuntaohjelmaan on sisällytetty laajasti hyviä asioita, jonka vuoksi kaikista tärkeimmät asiat eivät nouse selkeästi esille. Maakuntaohjelman 2022-2025 sisältökärkiä ja kokonaisuuksia pitää täydentää ja terävöittää mm. seuraavasti:

- Kestävän kehityksen kohdassa on mainittu Haapaveden biovoimalaitos. Tähän liittyen tulisi nostaa esille kaikkia kuntia ja kaupunkeja koskeva iso kestävään kehitykseen liittyvä muutos ja nostaa esille panostukset uusien energiamuotojen kehitykseen (akkuteknologia ja vetytalous).
- TKI-toimintaan liittyen Radiopuisto-hanke ja OYSTER-hankkeet tulee nimetä kärkihankkeiksi ohjelmassa.
- Yrittäjyyteen liittyen ohjelmaan on lisättävä startup-rahastot.
- Ilmastonmuutokseen varautuminen tulee kirjata selkeämmin myös turvallisuuden ja hyvinvoinnin yhteyteen.
- Vesien tilan ja moninaiskäytön parantaminen ja kehittäminen tulee myös huomioida. Tärkeät kärkihankkeet, kuten Oulujoen vesistöalueen vesistövisio eli ARVOVESI-hanke ja Iijoen vesistövision ja toimenpideohjelman toteuttaminen (Iijoki-sopimus) tulee näkyä maakuntaohjelmassa.

Maakunnalliset edunvalvonnan toimenpiteet tulisi nostaa selkeästi omana kohtanaan maakuntaohjelmassa esille, koska edunvalvonta on yksi maakunnan liiton tärkeimmistä

tehtävistä. Logistiikan kärkihankkeiden osalta maakuntaohjelman saavutettavuus-osioon tulee lisätä Oulun seudun toinen keskeinen kärkihanke, Oulun asemakeskuksen toteuttaminen, Liminka-Oulu kaksoisraiteen lisäksi. Maakuntaohjelman saavutettavuus-osiossa tulee korostaa vahvemmin raideliikenteen kehittämistä sekä henkilöliikenteen että alueen elinkeinoelämälle tärkeiden tavarakuljetusten osalta.

Maakuntaohjelmassa sosiaalinen kestävyys tulee hyvin esille, mutta ekologinen kestävyys ei näy ohjelmassa tarvittavalla painoarvolla. Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta on laaja kokonaisuus, jossa on mukana myös liiketoimintaan liittyviä kokonaisuuksia. Nyt ilmastotiekartta hukkuu yhden kärkiteemaan alle ja se voisi näkyä myös laajempaan yhteen kokoavana kokonaisuutena maakuntaohjelmassa. Lisäksi maankäytön suunnittelun merkitystä ilmastonmuutoksen hillitsemisessä, hiilinielujen turvaamisessa ja monimuotoisen viherympäristön luomisessa tulee korostaa. Aktiivinen, hyvä ja toimiva arki -kohdassa mainittu "Lähiluonnon laatuohjelma" on positiivinen avaus.

Oulussa 10.11.2021

Hailuoto, vs. kunnanjohtaja Maarit Alikoski

Ii, kunnanjohtaja Ari Alatossava

Kempele, kunnanjohtaja Tuomas Lohi

Liminka, kunnanjohtaja Pekka Rajala

Lumijoki, kunnanjohtaja Paula Karsi-Ruokolainen

Muhos, kunnanjohtaja Jussi Rämet

Oulu, kaupunginjohtaja Päivi Laajala

Tyrnävä, kunnanjohtaja Vesa Anttila

LAUSUNTO MAAKUNTAOHJELMAAN 2022-25

Maakuntaohjelmassa on tavoite- ja arvomuotoista tekstiä (s. 10 ja 14) maakunnan luontoarvoista ja monimuotoisuuden huolestuttavasta katoamisesta. Teema ei kuitenkaan ulotu ohjelman sisältökärkeihin ja hankkeisiin, vaikka Pohjois-Pohjanmaan Liitolla on taustaa virtavesien ennallistamisessa, esim. n. 4,5 milj. € Iijoen kehittämishankkeiden kokonaisuus:

- Iijoen OTVA 2015-18: n. 900 000 euroa
- Iijoen vaelluskalakärkihanke 2017-20: n. 1,5 milj. euroa
- Iijoen vaelluskalahanke 2020–2022: n. 2,2 milj. euroa

Pohjois-Pohjanmaan liitto on lausunut 6.9.2021 hallituksen esityksestä luonnonsuojelulaiksi. Liitto korostaa maakuntakaavan roolia yhteensovittavana alueellisena kaavatasona, jolla *voidaan toteuttaa luonnonsuojelulain tavoitetta luonnon **monimuotoisuuden** suojelun edistämisestä.*

Oulujoen vesistön tarvitsemista toimenpiteistä tulee painetta monelta taholta. Voimallisin viesti ovat EU:n vesipuitedirektiivin velvoitteet. Suomi on saanut EU:n komissiolta jo kaksi huomautusta siitä, ettei se ole pannut toimeen vesipuitedirektiivia. Kemijoella ja Iijoella on kalatalousviranomaisen toteuttamassa direktiivin edellyttämiä voimalaitosten lupaehtojen muutoksia. Muhoksella, Utajärvellä ja Vaalassa on tehty kesä-heinäkuussa 2021 kuntalaisaloitteet, joissa vaaditaan kuntia edistämään lupamuutosprosessia Oulujoella. Olisi kaikkien osapuolten etu jos lupamuutos vietäisiin läpi pikaisesti. Se antaisi mahdollisuuden vapaaehtoiseen vesienhoitotyöhön ns. puhtaalta pöydältä.

ELY-keskuksen valmistelemaan Oulujoen-Iijoen vesienhoitosuunnitelmaan on petytty mm. Oulun ympäristötoimen, Muhoksen kunnan ja SLL Pohjois-Pohjanmaan piirin lausunnoissa. Ne osoittavat, että Oulujoen vesistö tarvitsee maakunnallista edunvalvontaa ja hankerahoitusta

Oulun seudun ympäristötoimi toteaa Oulujoen alaosan ekologisen tilasta mm. seuraavasti.

Ympäristötoimen mielestä Oulujoen alaosalla on vielä paljon potentiaalia ekologisen tilan parantamiseksi siten, ettei aiheuteta vähäistä enempää haittaa vesivoiman tuotannolle.

Ympäristötoimi toteaa, että Oulujoen alaosalla on sivujokia ja -puroja, joissa on potentiaalisia kunnostuskohteita vaelluskalojen ja muiden kalojen lisääntymisalueiksi. Parikymmentä vuotta vanha kalataloudellinen puroselvitys tulisikin päivittää. Lisäksi Oulujoen pääuoman lisääntymisaluetietämys tulisi päivittää.

Ympäristötoimi katsoo, että Oulujoella on hyvät mahdollisuudet vaelluskalakantojen elvyttämiseen ja vaelluskalakantojen luontaisen elinkierron palauttamiseen. Vaelluskalakantojen elvyttäminen Oulujoella edellyttää edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi mm. luonnonmukaisten ohitusuomien/kalateiden rakentamista voimalaitosten ohi.

Ympäristötoimi tähdentää Oulujoen alaosan, Montan alapuolisen Oulujoen, erityisongelmaa erittäin voimakasta lyhytaikaissäätöä.

Ympäristötoimen näkemyksen mukaan Oulujoen alaosan luokittelu vuonna 2019 hyvään ekologiseen tilaan on tehty hätäisesti.

Muhoksen kunnan lausunnossa todetaan seuraavasti.

”Oulujoki ei ole hyvässä saavutettavissa olevassa tilassa, vaan sen luokituksen tulisi olla tyydyttävä, ja vesienhoitosuunnitelmissa tulee esittää toimenpiteitä, jotka edistävät vaelluskalan luonnonkiertoa ja virkistyskäyttöä vesistöissä. // Muhoksen kunnan näkökulmasta olisi vielä paljon toteutuskelpoisia/selvitettäviä toimenpiteitä eli mm. vaellus- ja muiden alojen elinympäristökunnostuksia ja mahdolliset luonnonmukaiset ohitusuomat voimalaitosten ohi. Parikymmentä vuotta vanha Oulujoen alaosan sivupurojen kalataloudellinen kunnostusselvitys tulisi myös päivittää. Laukan sillan alue on lisäksi erittäin mielenkiintoinen alue lohikalojen elinympäristönä. // Tilaluokkamuutos-asiassa olisi syytä odottaa myös käynnissä olevan Oulujoki-vision ja ARVOVESI -hankkeen valmistumista ja siitä saatavaa lisäinfoa luokitukseen”.

Oulujoen vesistövisio-hanke (Arvovesi) valmistuu ensi vuonna. Pohjois-Pohjanmaan Liitto on hankkeessa mukana, ja siltä odotetaan maakuntaohjelmassa periaatteellista tahdonilmausta siitä, että se on vahvasti mukana vesistövision toimeenpanossa.

Maakunnan liiton VeKuVaKu-hanke päättyy 31.12.2021. Sen tavoitteena on edistää Oulujoen voimalaitosarkkitehtuurin saamista maailmanperintökohteeksi. Maailmanperintöstatuksen vaikutusta vesistön vesipuidedirektiivin mukaisiin kehittämistavoitteisiin ei ole tiedossa.

Esityksemme ohjelman lukuun *Vaalimme lähiluonnon laatua ja vahvistamme luontoyhteyttä*

Perustelutekstiin esitämme kirjattavaksi seuraavat linjaukset:

Toimimme vaelluskalakantojen luonnollisen lisääntymisen palauttamiseksi koko Oulujoen vesistöön. Edistämme kaikille lajeille sopivan vaellusyhteyden avaamista mereltä latvavesien kutualueille, vaellusiiian ja järvitaimenen luonnonkierron turvaamista Oulujärveen laskevissa joissa, ekologisten ympäristövirtaamien määrittelyä ja muita ennallistavia, elvyttäviä ja kompensoivia toimia jokiluonnon monimuotoisuuden palauttamiseksi. Suomen viidenneksi suurimman vesistöalueen jokiluonnon elvyttäminen on kahden maakunnan yhteinen haaste.

Maakunnan liitto edistää EU:n vesipuidedirektiivin edellyttämää Oulujoen voimalaitoslupien pikaista päivittämistä, ja sitoutuu vaikuttamaan siihen, että lupamuutosten viranomaistyöhön on käytettävissä riittävät resurssit.

Oulujoen voimalaitosarkkitehtuurin maailmanperintöstatuksesta ei saa aiheutua estettä vaelluskalan luonnonkierron kehittämiselle Oulujoen vesistöissä.

Sisältökärkiin esitämme lisättäväksi seuraavan asian:

Pohjois-Pohjanmaan liitto käynnistää usean vuoden mittaisen Oulujoen vesistön hankeohjelman, jossa edistetään Arvovesi-prosessin kehittämistoimenpiteitä, Merikosken ennallistamishanketta ja muiden voimalaitosten ohitusuomia, ympäristövirtaamia ja lisääntymisaluekunnostuksia, sekä päivitetään pikaisesti mm. seuraavat perusselvitykset: Vesivoimalaitosten lyhytaikaissäädön vaikutustutkimukset (1994) ja Kalataloudellinen purosselvitys Montan voimalaitoksen alapuolisella Oulujoella (2003).

Mittaristoon esitämme lisättäväksi seuraavaa:

Oulujoen vesistön hankeohjelman edistyminen
Merikosken kalatien nousu- ja lajistoseuranta
Montan yli siirtolaitteen nousu- ja lajistoseuranta
Leppikosken kalatien (kansallisen kalatiestrategian kärkihanke) toteutuksen ja toiminnan seuranta

11.11.2021

Pohjois-Pohjanmaan liitto
Poratie 5 A
90140 Oulu

Lausuntopyyntönnä 13.10.2021

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2022–2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta

Yleisesti voi todeta, uuden maakuntaohjelman painopisteet ovat yhdenmukaiset ELY-keskuksen strategisten tavoitteiden kanssa. Strategisten tavoitteiden yhteensopivuus sitouttaa ja yhdistettynä vastaavuoiseen ja luottamukselliseen yhteistyöhön, muodostaa hyvän lähtökohdan saavuttaa asetetut tavoitteet tulevina vuosina.

Seuraavassa on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen asiantuntijoiden ja esimiesten huomioita Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta. Luonnos on jo hyvässä vaiheessa, mutta mielestämme siitä voisi vielä saada paremman seuraavin parannusehdotuksin. Lausunto koostuu uutta ohjelmaa koskevista yleisistä huomioista, tarkemmista ohjelman sisällyslueellon mukaan järjestetyistä huomioista, sekä lopuksi huomiot ympäristöselostuksesta ja vaikutusarviointista.

Yleisiä huomioita maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostusluonnoksesta

Maakuntaohjelman painotukset huomioivat maakunnan kehittämistä monipuolisesti ja ovat linjassa myös rakennerahastojen uuden ohjelman kanssa. Painotukset molemmissa asiakirjoissa ohjaavat toimintaa samaan suuntaan ja näin luovat edellytyksiä vaikuttavalle kehittämistoiminnalle.

Painotukset ihmisten hyvinvointiin, sujuvaan arkeen ja osallisuuteen tuovat raikkautta perinteisempien kivijalkojen kuten työllisyyden, yrittäjyyden ja osaamisen kehittämisen rinnalle. Ihmislähtöisyys luo edellytyksiä myös alueen veto- ja pitovoiman kehittämiseen, mikä on tulevaisuuden kannalta erityisen tärkeää.

Suunnitelmassa on kattavasti huomioitu maakunnan vahvuudet, älykkään erikoistumisen suunnitelmat ja alkavan uuden ohjelmakauden painopisteet. Niin ikään ohjelmaluonnos tunnistaa maakunnan kansainvälistymisen niin yritystoiminnan kehittämiseksi kuin osaavan työvoiman saamiseksi. Koronakausi on muuttanut toimintamalleja erilaisissa työ- ja oppimisympäristöissä ja monipaikkaisuus tulee olemaan tulevaisuuden toimintamalli monissa yhteisöissä. Tämä hahmotetaan kuvauksessa hyvin. Kulttuuri ja virkistysmahdollisuudet arkiympäristöjen elävöittäjinä ovat myös hyvin esillä.

Ohjelmaa toteutetaan monin eri keinoin ja monitoimijaisesti. Useissa kohdin toimen esitetään laadittava erityisohjelma. Maakuntaohjelman tulisi kuitenkin sisältää kuvauksia myös konkreettisista toimenpiteistä ja toimia voisi vielä priorisoida tarkemmin. Ohjelmaluonnos sisältää kohtuullisen vähän kuvausta mitä uutta tai merkittävää laitetaan liikkeelle seuraavan 4 vuoden aikana, tai mitä kehitysoikkoja maakunnassa olisi tarpeen tehdä. Toimien kuvausta tulisi viedä lähemmäksi ihmisten ja yritysten arkea. Toimenpiteistä tulisi näkyä, että kyse on nimenomaa Pohjois-Pohjanmaan

11.11.2021

maakuntaohjelmasta - toimet kohdistetaan maakuntamme paikannettuihin kehittämiskohteisiin ja paikannettuihin erityisvahvuuksiin. Hallintouudistuksissa kehittämisen kärki tulisi olla palvelujen laadun, saavutettavuuden ja vaikuttavuuden teemoissa ja jatkuvuuden turvaamisessa – ei vain itse hallintouudistuksen toteutuksessa.

Luonnos on vielä tällä hetkellä mitaltaan varsin pitkä sisältäen toistoa ja tarpeettoman paljon taustoitusta. Ohjelman hahmottamista ja muistettavuutta lisäisi, jos kuvausta tiivistää ja tyyli olisi toteavampaa. Ohjelman sisältökärjet vaativat vielä sisällöllistä monipuolistamista ja tekstien muotoilua sekä viimeistelyä. Kaiken kaikkiaan maakuntaohjelman luonnos on kuitenkin jo nyt sisällöllisesti hyvässä vaiheessa vastaten hyvin alueen kehittämistarpeisiin.

Tarkempia huomioita ohjelman luonnoksen sisällysluettelon otsikoittain:

Pohjois-Pohjanmaan väestö- ja työpaikkatavoitteet vuodelle 2040.....8

- Asiakirjassa kuvataan maakunnan väestö- ja työpaikkatavoitteet. Molemmat asetetaan vuodelle 2040. Koska maakuntaohjelma koskee vuosia 2022-2025, voisi tavoitteita harkita asetettavan myös vuodelle 2025. Esitetty väestötavoite ja sen oletukset ovat erittäin tavoitteellisia. Tilastokeskuksen syksyn 2021 väestöllinen trendiennuste esittää maakunnan väestömäärän huomattavasti alhaisempana vuodelle 2040. Tilastokeskuksen ennuste perustuu viime vuosien kehityksen jatkuvuudelle, eikä se tunnista maakunnallisia muutostekijöitä. Ohjelmaan voisi avata tiiviisti tekijöitä, jotka tukevat väestökasvatavoitteen toteutumista – työpaikkatavoitteissa näitä avataan. Varsinkin kuntien välisen nettomuuton lisäys arvioidaan tulevina vuosikymmeninä varsin suureksi.

Varmistamme yhdenvertaisen ja turvallisen Pohjois-Pohjanmaan.....15

- Luonnoksen hyvinvointitalous-luvut sisältävät kuvausta, jotka voisivat olla osa kansallisia politiikkaohjelmia tai julistuksia. Esitetyt yleiskuvaukset eivät nosta esiin aluetarpeita tai seutujen erilaisuudesta kumpuavia kehittämiskohteita. Useat esitetyt sisältökärjet hyvinvointitalous- ja kulttuuriteemoissa ovat abstrakteja mainintoja – konkreettisia kuvauksia toimista voisi lisätä.

Yrittäjyyden kasvua, työllisyyttä työelämän muutoksia tukevien toimintaympäristöjen parantaminen.....22

- “Yrittäjien jaksaminen ja riskien arvioiminen yritystoiminnan eri vaiheissa, esimerkiksi ajankäytön hallintaa mittaamalla.” Ehdotamme esimerkin poistamista.
- “Osalla aktiivisen kasvun edistäminen, osalla olemassa olevan markkinan hallitseminen” Irrallinen lause, josta tarkoitus ja kohderyhmä eivät kunnolla aukea.
- “Tuottavuuden kehittäminen tärkeimmillä toimialoilla.” Onko ohjelmassa tarpeellista rajata tuottavuuden kehittämistä vain tietyille toimialoille?
- Tässä on asiavirhe: “Työ- ja elinkeinopalveluiden siirto kunnille tapahtuu vaiheistetusti vuoden 2024 alusta.” Tämän hetken tiedon mukaan siirto tapahtuu vuoden 2024 aikana, ei alusta.

Muutoskyvykkyyden vahvistaminen yrittäjyydessä ja elinkeinoelämässä23

- “Tietoliikenneverkot ovat isoin merkittävä panostus yritysten toimintojen digitaalisuuteen ja uudistumiseen uusien liiketoimintamallien, kansalliseen ja kansainväliseen markkinointiin sekä jatkossa myös vastuullisuusraporttienluomiseen.” Tietoliikenneverkot ovat perusinfraa, jonka

11.11.2021

tulee olla kunnossa. Näin ollen pohdittavaksi, onko se merkittävin panostus liiketoimintamalleihin, markkinointiin ja vastuullisuusraporttien luomiseen?

Yritysmuutoksen lisääminen päätöksenteossa ja palveluissa.....24

- Ohjelmaluonnoksen yritysmuutoksen luvun ydinsanomien eivät avaudu helposti - varsinkin kun seuraavassa luvussa mainitaan, että yrittäjyyden edellytykset ovat maakunnassa erinomaiset. Onko luonnoksen viesti, että julkinen hallinto on este yrittäjyydelle? Tämän ohjelmiosion viestit ja kehittämiskuvaukset tulee tarkistaa ja kuvata selkeämmin.

Kansainvälinen ja houkutteleva osaavalle työvoimalle.....27

- Ohjelmassa on tuotu hyvin esille työperäisenkin maahanmuuton osalta se, että keskeistä onnistumisessa on kotoutumisen tukeminen. Huomioitu on myös kansainväliset opiskelijat, joiden alueelle työllistymiseksi ja sitä kautta jäämiseksi joudutaankin tekemään paljon työtä. Ohjelmassa ei sen sijaan ole maininta siitä, mikä on maakunnan tahtotila pitää huolta täällä jo olevien ulkomailta muuttaneiden potentiaalin hyödyntämisestä. Jotta kansainvälisissä rekrytoinneissa ja osaajien alueella pitämisessä onnistutaan, on oleellista, että järjestelmä ja ilmapiiiri mahdollistavat työttömäksi jääneiden työmarkkinoille pääsyn. Työnantajien valmiudet ja halukkuus rekrytoida ulkomailta Suomeen muuttaneita on ratkaisevassa roolissa. Kärkihankkeeksi on muotoiltu "Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton lisääminen". Pitäisikö sen olla mieluummin muodossa "Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton lisääminen ja ulkomaisen työvoiman alueella pitäminen"?

Verkostoitunut innovaatiotoiminta ja vahvat ekosysteemit ja TKI-toiminta28

- Voisiko kärkitoimenpiteissä olla mainittuna myös tutkimusinfrastruktuurin jatkuva kehittäminen sekä yritysten kytkeminen niiden käyttöön ja tutkimustulosten hyödyntämiseen/kaupallistamiseen?

Liikenne ja digitaalisuus kansainvälisen kilpailukykyyn näkökulmasta.....31

- Pohjois-Pohjanmaan TEN-T tavoitteet ovat hyvin kirjattu. Olisiko tässä lisäksi syytä todeta, että tulevissa Liikenne2-suunnitelman päivityksissä TEN-T ydinverkkokäytävän laajennus tulee ottaa huomioon aiempaa paremmin toimenpideohjelman sisällössä?

KESTÄVÄSTI KASVAVA POHJOIS-POHJANMAA.....34

- Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartan 2021–2030 toimeenpano on luonnoksessa nostettu yhdeksi maakuntaohjelman kärkihankkeeksi. Ilmastotiekartta suuntaa maakunnan toimia kohti hiilineutraalia Pohjois-Pohjanmaata ja on siten erinomaisesti linjassa myös ELY-keskuksen strategisten painopisteiden kanssa.

Uudistuva maatalous37

- Maaseutuelinkeinot ovat suuressa murroksessa. Maatalous on huomattava työllistäjä ja tulon tuoja useilla seuduilla, mutta moni tila kohtaa akuutisti vakavia ongelmia. Ohjelmassa voisi tarkemmin nostaa esiin maatalouden kehittämistarpeita ja toimia tilanteen parantamiseksi. Esimerkiksi elintarviketuotannon turvaaminen ja kannattavuuden kehittäminen ovat keskeisiä kehittämisen kärkiä.

11.11.2021

Ohjelman seuranta:

- Ohjelmaluonnoksen lopussa oleva seurantamittaristo on kattava ja se sisältää helposti saatavat tilastotiedot. Määrällistä seuranta ei tulisi järjestää itsenäisenä tai erillisenä tilastovastavien työnä, vaan määrällinen ja laadullinen seuranta tulisi olla osa ohjelmateeman (ilmiöalueen) seuranta, jolloin ilmiökokonaisuuden erityisasiantuntijat voivat käydä tulkitsevää pohdintaa mitkä tekijät selittävät muutoksia.
- ELY-keskus esittää, että ohjelman seurantaan (ohjelmakärki Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa) otetaan mukaan edellisessäkin maakuntaohjelmassa ollut vesien hyvän tilan saavuttamista kuvaava mittari. Mittariin saadaan kattava päivystieto vain kuuden vuoden välein, joten seuraava päivitys on tulossa vasta alkavan maakuntaohjelmakauden lopulla. Vesienhoitotyön yhteydessä käyttöön otettu valtakunnallinen mittari antaa kuitenkin hyvän kuvan vesistöjen pitkän aikavälin kehityksestä ja luontoympäristössä tapahtuvat muutokset ovatkin yleensä hitaita ja toimenpiteiden vaikutukset näkyvät viiveellä. Luonnon monimuotoisuuden edistämiseen kohdennetaan tulevana vuosina runsaasti resursseja mm. HELMI-elinympäristöohjelman kautta. Välittömiä tuloksia kuvaavana seurantamittarina olisi mahdollista käyttää ”Hoidetut ja kunnostetut luontokohteet, kpl”. Tähän mittariin saadaan vuosittain päivittyvä tieto; tiedontuottajina ELY-keskus ja Metsähallitus.

Lausunto ympäristöselostuksesta ja vaikutusarvioinnista:

Tämä lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 ympäristöselostuksesta ja vaikutusarvioinnista on valmisteltu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Y-vastuualueella. Maakuntaohjelman valmisteluun ja toteuttamiseen sovelletaan lakia viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (ns. SOVA-laki, 200/2005). Lain mukaan viranomaisella on velvollisuus selvittää ja arvioida valmistelemiensa suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutukset, jos niiden toteuttamisella voi olla merkittäviä vaikutuksia muun muassa ihmiseen, luontoon ja sen monimuotoisuuteen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan tai luonnonvaroihin.

Uutta maakuntaohjelmaa valmistellaan vuosille 2022–2025 työ- ja elinkeinonministeriön 8.6.2020 pyynnöstä. Uudet maakuntaohjelmat valmistellaan kaikissa maakunnissa. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman kärkiteemoiksi on nimetty kaksi teemaa: 1) onnellisten ja aktiivisten ihmisten maakunta ja 2) Kansainvälisen kasvun, osaamisen ja ratkaisujen maakunta. Pää tavoitteiden lisäksi on määriteltä läpileikkaavia ja kaikessa kehittämistoiminnassa huomioon otettavia teemoja. Nämä ovat elinkeinoelämä ja työllisyys, osaaminen ja TKI, hyvinvointi, kulttuuri ja osallisuus, ympäristö ja kestävä kehitys sekä saavutettavuus. Maakuntaohjelman valmistelussa otetaan huomioon muut maakuntaa ohjaavat suunnitelmat ja tavoitteet.

Ympäristöselostuksessa on kuvattu kattavasti Pohjois-Pohjanmaan maakunnan ympäristön ominaispiirteitä, nykytilaa sekä tunnistettuja ongelmia, jotka ovat oleellisia maakuntaohjelman toteuttamisen ja mahdollisesti syntyvien vaikutusten kannalta. Nykytilan kuvaus luo taustan maakuntaohjelman ympäristötavoitteille, jotka on kattavasti otettu huomioon kaikissa ohjelman kärkiteemoissa. Maakuntaohjelman ympäristötavoitteisiin on myös oleellisesti vaikuttaneet erilaiset valtakunnalliset ja alueelliset ympäristötavoitteet, joista merkittävimmät on esitelty lyhyesti ympäristöselostuksessa. Korkeamman tason tavoitteet voidaan saavuttaa vain alemman tason toiminnalla, johon puolestaan maakuntaohjelma osaltaan pyrkii.

11.11.2021

Ympäristöselostuksen laadinnasta ja vaikutusten arvioinnista on vastannut Pohjois-Pohjanmaan liitto. Maakuntaohjelman laadintaa varten on perustettu erillinen SOVA-ryhmä, jonka toiminta on noudattanut koko maakuntaohjelman laadintavaiheita ja aikataulua.

Ympäristöarvioinnin arviointi

Maakuntaohjelman ympäristövaikutusten arviointia on laadittu rinnakkain maakuntaohjelman laadinnan kanssa. Maakuntaohjelman yksi läpileikkaavista teemoista on ympäristö ja kestävä kehitys, jonka johdosta voidaan nähdä, että ympäristön huomioiminen on nivoutunut yhteen maakuntaohjelman sisällön kanssa.

Vaikutusten arviointi on laadittu asiantuntija-arviona SOVA-asetusten mukaisesti. Vaikutusarvioinnissa on konkreettisesti esitetty jaottelu, joiden puitteissa SOVA-asetuksen mukaiset vaikutustyyppit on arvioitu. Vaikutusten arviointi on laadittu kehittämisteemoittain sanallisina arvioina. Arvioiden merkittävyyttä on lisäksi havainnollistettu viisiportaisella asteikolla +, 0 - ja - - merkein. Arvioinnit on koottu vaikutustyypeittäin taulukkomuotoon, mikä on erittäin havainnollinen ja nopealukuinen tapa tulosten esittämiseen. Vaikutustenarvioinnin rakenne vastaa maakuntaohjelman rakennetta, mikä olennaisesti helpottaa vertaamaan ympäristötavoitteita ja maakuntaohjelmaa. Maakuntaohjelma ei sisällä konkreettisia toimenpiteitä tai hankkeita, joiden aiheuttamia konkreettisia ympäristövaikutuksia olisi mahdollista arvioida. Tästä johtuen ympäristövaikutusten arviointi on laadittu yleisellä tasolla kunkin tavoitteenkokonaisuuden muutostavoitteisiin ja sisältökärkiin peilaten.

Maakuntaohjelmassa esitetyt kehittämistavoitteet ovat laajoja ja antavat lähinnä ohjeita ja työkaluja jatkossa erilaisten konkreettisten toimenpiteiden ympäristönäkökohtien huomioimiseksi ja toteuttamiseksi.

Kehittämisteeman "Pohjois-Pohjalainen aktiivinen, hyvä ja toimiva arki" (elinkeinoelämä ja työllisyys) ympäristövaikutukset arvioidaan kohdistuvan pääosin ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Lisäksi vaikutuksia arvioidaan syntyvän yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön ja kulttuuriperintöön. Vaikutusten on todettu olevan pääsääntöisesti positiivisia. Negatiivisia vaikutuksia arvioidaan syntyvän lähinnä luontoon, kasvavien luontokohteiden kävijämäärien seurauksena. Teemassa korostuvat lapset, nuoret ja työikäiset. Ikäihmisten huomiointi jää taka-alalle, vaikka ikääntyvän väestön osuus tulee jatkossa kasvamaan. Nykytilankuvauksessa olisi voinut tuoda esille väestön tiheyden osalta myös väestön ikärakenteen.

Kehittämisteeman "Saavutettava, alueiden vahvuuksien ja mahdollisuuksien Pohjanmaa" (osaaminen ja TKI) vaikutusten arvioidaan kohdistuvan sekä ihmisiin, että vetovoimaiseen elinympäristöön. Saavutettavuuden kehittämisellä arvioidaan olevan myös positiivinen vaikutus vähähiilisen yhteiskunnan tavoittelussa. Kehittämisteemalla ei ole arvioitu olevan positiivisia vaikutuksia monimuotoiseen luontoon. Sen sijaan on arvioitu, että saavutettavuuden parantaminen voi aiheuttaa infran rakentamisen myötä negatiivisia vaikutuksia luontoon. Negatiiviseksi vaikutukseksi on tunnistettu myös digitalisaation myötä muodostuva mahdollinen sosiaalinen epätasa-arvo digiosaamistaserojen kautta.

Kehittämisteeman "Yrittävä ja uudistuva Pohjois-Pohjanmaa" (saavutettavuus) vaikutukset kohdistuvat myös erityisesti ihmisiin ja vetovoimaiseen elinympäristöön. Taloudellisten ja sosiaalisten myönteisten vaikutukset oletetaan syntyvän yritystoiminnan kannattavuuden ja työllisyyden parantumisen myötä. Negatiivisten vaikutusten on tunnistettu syntyvän välillisesti uuden ja laajentuvan yritystoiminnan myötä.

Kehittämisteeman "Kansainvälisesti houkutteleva ja menestyvä Pohjois-Pohjanmaa" (hyvinvointi, kulttuuri ja osallisuus) tavoitteena on alueen vetovoimaisuuden kasvattaminen sekä matkailijoiden, että asukkaiden näkökulmasta. Suoria ympäristövaikutuksia on arvioitu syntyvän lisääntyvän

11.11.2021

matkailun ja sitä myötä liikenteen lisääntyminen ja elinympäristöjen kulumisen myötä. Myönteiset vaikutukset kohdistuvat lähinnä ihmisiin, elinkeinoihin ja vetovoimaiseen elinympäristöön. Toisaalta on tunnistettu negatiivisina vaikutuksena mahdolliset liian tiheästi sijoitetut tuulivoimahankkeet alueen vetovoimaisuutta heikentävänä tekijänä. Vähähiilisen yhteiskunnan osalta teemalla on selkeästi arvioitu olevan sekä myönteisiä, että kielteisiä vaikutuksia ympäristöön.

"Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa" (ympäristö ja kestävä kehitys) kehittämisteeman vaikutusten arvioidaan kohdistuvan suurelta osin maaseutumaisille alueille. Teeman vaikutusten arvioidaan vaikuttavan laajimmin kaikkiin vaikutusosa-alueisiin. Uusien vähäpäästöisten energiamuotojen arvioidaan lisäävän työllisyyttä, mutta myös parantavan luonnon monimuotoisuutta sekä vähähiilistä yhteiskuntaa. Negatiivisia vaikutuksia arvioidaan syntyvän erilaisten investointi- ja rakentamishankkeiden vaikutuksesta. Silmiinpistävää oli, ettei aurinkoenergiaa ole mainittu lainkaan maakuntaohjelman uusiutuvien energiavarojen energianlähteenä.

Arvioinnissa on koottu hyvin yhteen koko maakuntaohjelman kokonaisvaikutukset ympäristön kannalta. Koonti on esitetty selkeästi SOVA-lain mukaisten vaikutustyyppikokonaisuuksiin jaoteltuna. Koonnissa tuodaan ytimekkäästi esille vaikutustyypeittäin mitkä maakuntaohjelman tavoitteet tai toimenpiteet muodostavat todennäköisesti positiivisia ympäristövaikutuksia ja mitkä puolestaan aiheuttavat negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Maakuntaohjelman toteuttamisessa ei ole varsinaista vaihtoehtoisuutta. Vaikutusarvioinnissa on kuitenkin tuotu esille, että tarkastellut vaihtoehdot ovat VE 0, maakuntaohjelmaa ei laadita ja VE 1 maakuntaohjelma laaditaan. Vaihtoehtojen vertailu on tehty hyvin lyhyesti. Yleisesti on todettu, että maakuntaohjelman hyvät tavoitteet jäävät täysin saavuttamatta, jos maakuntaohjelmaa ei toteuteta. Ohjelman tavoitteiden toteutumista on tarkoitus seurata maakuntaohjelman seurantajärjestelmän myötä. Seurannan on todettu olevan haasteellista, koska koko maakunnan kehitys tapahtuu useiden pienten hankkeiden kautta, joiden yksittäiset vaikutukset jäävät pieniksi. SOVA-lain mukainen seuranta on tarkoitus toteuttaa indikaattoriperusteisena seurantana, joka yhdistetään laadulliseen arviointiin. Seurannan toteutumiseksi ja vaikutusten havainnoimiseksi indikaattoreiden määrittelyyn ja valintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta tulokset ovat peilattavissa konkreettisesti maakuntaohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Ympäristövaikutusten lieventämistoimenpiteiden osalta ympäristöselostuksessa on todettu, että varsinaiset toimenpiteet voidaan tehdä vasta yksittäisten hankkeiden ohjaamisessa, joiden toteuttamiseen toki maakuntaohjelma antaa suuntaviivoja ympäristönäkökohtien huomioimiseksi. Lisäksi on todettu, että kaikki mahdollisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia muodostavat hankkeet edellyttävät erillistä lakisääteistä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Edelleen on todettu, että hankkeiden rahoituksen edellytyksenä on usein myös ympäristön huomioiminen. Muita menetelmiä haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteiksi ei ole esitetty. Esimerkiksi niiden hankkeiden osalta, jotka eivät vaadi lakisääteistä ympäristövaikutustenarviointimenettelyä, ei ole esitetty mikä taho valvoo, ohjaa tai seuraa eri hankkeiden ympäristönäkökohtien toteutumista.

Arvioinnin epävarmuustekijöiksikin on tunnistettu maakuntaohjelman toteutuminen pitkälti pienten erillisten hankkeiden kautta, jolloin välillisten ja kumuloituvien vaikutusten arviointi on hyvin haasteellista. Arvioinnin epävarmuustekijäksi on tunnistettu myös maakuntaohjelman yleispiirteisyys. Oman epävarmuutensa vaikutusten arviointiin tuo normaali tulevaisuuden ennustamisen mahdollisuus, koska ei tiedetä tarkasti, miten maakuntaohjelman toimintaympäristö tulee muuttumaan seuraavan ohjelmakauden aikana ja millaisia muutoksia se tulee aiheuttamaan.

11.11.2021

Keskeiset johtopäätökset ympäristöselostuksesta ja vaikutusarvioinnista

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022 - 2025 ympäristöselostus ja ympäristövaikutusten arviointi on laadittu laadukkaasti ja monipuolisesti. Selostuksessa on kuvattu ympäristön nykytilaa ja vii-meikaista kehitystä niiden ympäristötekijöiden osalta, joihin maakuntaohjelman toteuttamisella voi-daan ja pyritään vaikuttamaan. Ohjelmassa on myös esitetty ja lyhyesti kuvattu keskeisiä valtakun-nallisia ja maakunnallisia ympäristötavoitteita, joihin osaltaan pyritään maakuntaohjelman toteuttami-sella vaikuttamaan.

Ympäristöselostus ja ympäristövaikutusten arviointi täyttää SOVA-lain (200/2005) asettamat vaati-mukset ja vaikutusten arviointi on tehty laadukkaasti peilaten SOVA-asetuksen mukaisia vaikutus-tyyppejä. Ympäristöselostuksen ja ympäristövaikutustenarviointia varten on perustettu erillinen SOVA-työryhmä, joka on laatinut selostusta ja arviointia rinnakkain maakuntaohjelman Ympäris-töselostus ja vaikutusten arviointi etenee johdonmukaisesti. Vaikutusten arviointi on tehty kehittämis-teemoittain ja kuvattu havainnollisesti koontitaulukoissa vaikutustyypeittäin. Lisäksi arviointia on ku-vattu lyhyesti sanallisesti.

Nykytilankuvausta voisi paikoin tarkentaa ja tuoda siinä esille edellisen maakuntaohjelmakauden seu-rantatuloksia, koska monelta osin myös uusi maakuntaohjelma sisältää vastaavan kaltaisia tavoitteita. Kehittämisteemojen osalta ainakin ikäihmisten huomioiti sekä aurinkoenergia hiilineutraalina energia-muotona voitaisiin tuoda selkeämmin esille.

Maakuntaohjelman ympäristöselostus ja ympäristövaikutusten arviointi on kuulutettu ja asetettu näh-täville osallisten kuulemiseksi SOVA-lain mukaisesti. Kuulemisesta saadut lausunnot ja mielipiteet tu-lee ottaa huomioon lopullista maakuntaohjelmaa ja sen ympäristöselostusta ja ympäristövaikutusten arviointia laadittaessa.

Oulussa 11.11.2021

Jonas Liimatta
YlijohtajaJuha Levy
Strategiapäällikkö

Tämä asiakirja KEHA/5613/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/5613/2021 har godkänts elektroniskt

Liimatta Jonas 11.11.2021 14:57

Levy Juha 11.11.2021 13:33

**POHJOIS-POHJANMAAN LIIKUNTA JA URHEILU RY:N LAUSUNTO
POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAOHJELMAAN 2022-2025**

Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry (PoPLi) esittää maakuntaohjelmaan seuraavat lisäykset:

1. PoPLi kiinnittää huomiota maakunnan asukkaiden hyvinvoinnin teemaan ja etenkin liikunnan merkityksen esilletuloon ohjelmaluonnoksessa. Liikuntaa ei mainita luonnoksessa lainkaan.

Pohjois-Pohjanmaa on yksi sairaimmista maakunnista Suomessa. UKK Instituutin johdolle tehdyn laajan tutkimuksen mukaan liikkumattomuuden kustannukset Pohjois-Pohjanmaalla ovat lähes 400 miljoonaa euroa vuodessa. Lisäksi Suomessa on toteutettu lukuisia tutkimuksia, selvityksiä ja lausuntoja, joissa on osoitettu nykyisen elämänmuodon, istumatyön, autoistumisen ja perhekulttuurin muutosten johtaneen liikunnan vähenemiseen kaikissa ikäluokissa. Vastaavasti eri tutkimuksissa on osoitettu liikunnan lisäämisen positiiviset vaikutukset fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen elämänlaatuun ja sairastavuuden vähenemiseen.

Tulevan maakuntaohjelman aikana aloittavat maakunnalliset hyvinvointialueet ja kuntien rooli palvelujen tuottajina muuttuu merkittävästi. Kuntien keskeisimmiksi tehtäviksi vahvistuu opetus- ja sivistystoimen lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen. Kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen liikunnan avulla tulisi näkyä myös maakuntaohjelmassa.

PoPLi esittää, että maakuntaohjelmaan lisätään itsenäiseksi tavoitteeksi: Liikunnan lisääminen ja liikuntamahdollisuuksien parantaminen kaikissa elämänvaiheissa.

2. PoPLi kiinnittää huomiota liikunnan ja urheilun merkitykseen pohjoispohjalaisena menestystekijänä.

Pohjois-Pohjanmaa on yksi merkittävimmistä urheilumaakunnista Suomessa. Esim. Oulun kaupungin asukkaista yli 25 % kuuluvat jäseninä urheiluseuroihin. Maakunnassa järjestetään isoja urheilutapahtumia (esim. Ruka Nordic) ja maakunnan urheiluseurat kilpailevat useissa eri lajeissa valtakunnan pääsarjoissa. Selvityksen mukaan urheiluseurat haluaisivat järjestää enemmän isoja urheilutapahtumia maakunnassa kuin nykyisin tapahtuu. Liikenneyhteydet maakuntaan ja varsinkin Ouluun mahdollistavat joustavan liikkumisen myös kansainvälisesti. Kansalliset ja kansainväliset saavutukset monilla urheilun aloilla tuovat maine- ja julki-suushyötyä maakunnalle ja positiivista elämänsisältöä urheilua seuraavalle väestölle. Maine liikuntaan ja urheiluun positiivisesti ja kannustavasti suhtautuvana

maakuntana on selvä vetovoima tänne sijoittumista harkitseville yrityksille ja ihmisille.

PoPLi esittää, että maakuntaohjelmaan kirjattaisiin selkeästi liikunnan ja urheilun merkitys Pohjois-Pohjanmaan vetovoima- ja bränditekijänä.

Oulussa 11.11.2021

Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry

Aluejohtaja

Esko Hassinen

Asia: Lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmaan

Lausunnonantaja: Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät

Lausunto:

Yleisesti ohjelmaluonnoksesta:

Maakuntaohjelman ohjaavuus on ollut merkittävässä roolissa, kun aluekehittämisen tukirahoja on ohjattu alueelle. Tästä syystä ohjelman tuleekin olla siinä määrin laaja, että se mahdollistaa uudet innovaatiot, uudet ketterät kokeilut ja mahdolliset ennalta arvaamattomatkin haasteet tulevina vuosina. Toisaalta sen tulee tunnistaa alueemme merkittävimmät elinvoiman haasteet samoin kuin sen mahdollisuudet siten, että ohjelmaa toteuttamalla vahvuudet vahvistuvat ja haasteet pienenevät. Nyt rakennettu ohjelmaluonnos antaa hyvin idealistisen kuvan mihin pyritään, mutta haasteet ja konkreettinen kehittämispotentiaali jää epämääräiseksi, joissain kohdissa epämääräiseksi. Ennakoinnin ja priorisoinnin merkitys tulee vain korostumaan tulevaisuudessa. Näihin kannattaa panostaa myös maakuntaohjelmassa

Maakuntaohjelmaluonnoksen kappalekohtaista kommentointia:

Suunnittelujärjestelmä ja uudistunut toimintamalli

PPY pitää tärkeänä uudistuneen toimintamallin käyttöönottoa. Haluamme olla mukana säännöllisissä aluekeskusteluissa. Systemaattinen toimintamalli on hyvä uudistus ja uusi käytäntö.

Työpaikkatavoite 2040

Ohjelman mukaan Pohjois-Pohjanmaan työpaikkatavoite on 182 000 työpaikkaa, mikä merkitsee 21 000 uuden työpaikan syntymistä tulevien kahden vuosikymmenen aikana. Olisi hyvä tavoitella tilannetta, jossa panostetaan erityisesti yksityiselle sektorille ja ylipäättään yrityksiin syntyviin työpaikkoihin. Tällä hetkellä Pohjois-Pohjanmaalla on noin 63.000 työpaikkaa yrityksissä. Vuosi 2020 vähensi tilapäisesti työpaikkoja noin 7000. Tämä pudotus kirittäneen umpeen lähiaikoina. Julkisen sektorin osalta tavoite ei voi olla yksinomaan työpaikkojen lisääminen, tarvitaan myös rakenteellista uudistumista ja entistä vahvempaa yksityisen sektorin hyödyntämistä. Ohjelmassa on hyvä korostaa, että valtaosa tavoitelluista 21000 työpaikasta syntyy yksityiselle sektorille.

Osaajapula näkyy kaikilla toimialoilla, toki erityisen kriittinen sekä julkista että yksityistä sektoria koskeva toimiala on hoiva-ala, jossa valtakunnallinen tarve uusille tekijöille on 200.000 vuoteen 2030. Tässäkin kohtaa esimerkiksi monituottajamallin kehittäminen hyvinvointialueella rakentaa samalla koko toimi-alan vetovoimaisuutta, mikä on myös kriittistä pohjoiselle Suomelle.

Kehitämme kestäväää elinvoimaa investoimalla hyvinvointiin

Kappaleessa esitetään, että siirrymme ilmiöpohjaiseen budjetointiin. Olisi hyvä avata mitä ilmiöpohjaisella budjetoinnilla tarkoitetaan Pohjois-Pohjanmaalla.

Luomme ja kehitämme monimuotoista ja rikasta kulttuuria

Maakuntaohjelmaluonnoksen mukaan: Kulttuurin ja luovien alojen merkitys aluekehittämissä ja yhtenä elinvoimatekijänä ymmärretään ja niihin panostetaan. Ne monipuolistavat elinkeinorakennetta, lisäävät veto- ja pitovoimaa ja luovat uutta arvonnousua, työpaikkoja ja hyvinvointia. Alueen omien, pohjoisuuteen nojaavien kulttuuristen ominaispiirteiden, tarinoiden, persoonallisten tapahtumien ja paikkojen hyödyntämisen kautta maakunta erottautuu ja lisää houkuttelevuutta. Pohjoispohjalainen kestävä identiteetti on voimavarana toiminnassa, kansainvälistymisessä ja monikulttuurisessa maailmassa. Se lujittaa vuorovaikutusta, suvaitsevaisuutta ja kumppanuutta. Vaikutukset ulottuvat niin uusien asukkaiden ja työvoiman saatavuuteen, kuin myös esimerkiksi matkailun alalle.

Sisältökärkiin toivomme myös tähän kohtaan kirjausta, joka parantaa alueemme vetovoimaa ja avaa myös alueemme kulttuuria elinvoimatekijänä:

Ehdotus sisältökärjeksi: Kotiutumisen edistäminen. Tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa ja toisaalta meillä on kohtuullisen hyvin kv-opiskelijoita alueellamme. Työ heidän sitouttamiseksi alueellemme on tärkeää. Merkittävä työkalu on kotoutumisen edistäminen. Työyhteisökulttuuri samoin työpaikkojen monikulttuurisuus ja näiden kehittäminen ovat tärkeitä.

Vaalimme lähiluonnon laatua ja vahvistamme luontoyhteyttä

Lisähuomiona tähän kohtaan: Luontokokemuksen kehittäminen edellyttää myös lähimatkailun kehittämistä. Luontokokemusten ja lähimatkailun yhtäaikainen strateginen kehittäminen on edellytys, että yritykset uskaltavat myös omalta osaltaan panostaa toimialaan ja sen kehittämiseen.

Koulutuksen, palveluiden ja harrastusten saavutettavuus

Voimakas digitalisaatio ei ole ainoa reitti parempaan koulutukseen. Pohjois-Pohjanmaan koulutustarjonnan on edelleen kehityttävä ja pystyttävä vastaamaan muuttuvan työelämän tarpeisiin. Koulutustarjonnan on kehityttävä sisällöllisesti ja myös pedagogisesti. Esimerkiksi yrittäjyyskasvatuksen pitäisi olla pedagogisesti sisään ajettu kaikkeen oppimiseen. Yrittäjämäinen tekeminen ja yrittäjyyden mahdollisuudet turvaavat myös tulevaisuudessa alueemme elinvoimaa. Yksi sisältökärjistä voisi pitää ajatuksen yrittäjyyskasvatuksesta ja sen merkittävästä integroimisesta opetukseen. Lisäksi työelämäyhteistyön voimakas tiivistäminen ja lähiopetuksen laadun kehittäminen ovat oleellisen tärkeitä tulevaisuudessa.

Mahdollistava alue- ja väestörakenne

Digitaalisuuden kehittämisen jalkoihin ei saa jäädä saavutettavuus maalla, merellä ja ilmassa. Sijaintimme on Eurooppa tasolla tunnustettu kilpailuhaitta, jota on pyrittävä minimoimaan systemaattisesti. Hyödykkeiden, tavaroiden ja ihmisten liikkuvuus edellyttää jatkossakin parempia yhteyksiä. Alueellinen edunvalvonta on oltava aktiivista, jotta tiestön kunto, ratahankkeet, satamayhteydet ja lentoliikenneyhteydet ovat toimivia.

Yrittäjyyden kasvua, työllisyyttä työelämän muutoksia tukevien toimintaympäristöjen parantaminen

Yrittäjäjärjestön näkökulmasta tämä kokonaisuus on yksi maakuntaohjelman tärkeimmistä. Nostetaanhan siinä yrittäjyyden merkitys alueen elinvoimalle esille. Esitämmekin seuraavia täsmällisempiä sisältökärkiä tähän kokonaisuuteen seuraavasti:

Sisältökärjet:

- Yrittäjien hyvinvoinnin edistäminen yrityksen osaamisen panostamalla.
- Yrittäjien jaksamiseen vaikuttavien riskien arvioiminen ja näiden riskien madaltaminen.
- Yritysten myynti- ja markkinointiosaamisen kehittäminen ja tukeminen
- Yritysten työllistämiskynnyksen alentaminen.
- Yrittäjyys koetaan merkitykselliseksi tavaksi saada toimeentulo.
- Yritysten monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden lisääminen
- Hyödynnetään ja kehitetään alueemme palvelumarkkinaa laajasti ja varmistetaan, että julkinen sektori ei kilpaile yksityisen palvelumarkkinan kanssa.

Muutoskyvykkyyden vahvistaminen yrittäjyydessä ja elinkeinoelämässä

Koronapandemia osoitti, että yritysten uudistumiskyky ja halukkuus ovat korkealla tasolla maakunnassamme. Halu kehittää ja uudistaa omaa yritystoimintaa onkin kasvun ja myös hengissä säilymisen edellytys. Tätä kehitystä pitää aktiivisesti tukea ja alueelta täytyy löytyä resurssit tähän työhön. Yhä vahvistuva trendi yritystoiminnassa on vastuullisuuden kehittäminen ja sen avaaminen myös muille. EU:n Green deal tuo tullessaan porkkanoiden lisäksi myös keppiä. Lisäksi asiakkaiden omat vaatimukset vastuullisuudesta vaikuttavat myös yritysten tapaan toimia. Todennäköisesti byrokratia tulee muutosten myötä lisääntymään. PK-sektori tarvitsee tukea tässä muutoksessa.

Ehdotamme lisäksi täsmennystä ja lisäystä sisältökärkiin:

Sisältökärjet:

- Yritystoiminnan liiketoimintamallien uudistamistyö ja uusien teknologioiden hyödyntäminen (digitaalisuus, automaatio ja tekoäly)
- Vastuullisuusajattelun ja liiketoimintaideologian kehittäminen ja näkyväksi tekeminen pk-yrityksissä

Yritysmyönteisyyden lisääminen päätöksenteossa ja palveluissa

Kappaleessa on erittäin hyvin otettu huomioon julkisen päätöksen teon yritysmyönteisyyden merkitys ja tärkeys. Yrittäjäjärjestö on laatimassa päivitettyä versiota yritysvaikutusarvioinnin työkaluksi. Toivottavasti se otetaan laajasti maakunnassamme käyttöön. Kuntakohtaiset palvelulupaukset palvelun sujuvuudesta ja nopeudesta ovat myös hyvä tapa rakentaa pito- ja vetovoimaa alueellamme.

Yrittäjyyspolkujen monipuolistaminen ja sujuvoittaminen huomioiden omistajavaihdosasiat

Yrittäjyys on muuttunut ja muutos myös tietyllä tavalla kiihtyy. Yrittäjyyden muutoksesta on löydettävissä ainakin seuraavia trendejä, jotka vaikuttavat myös meidän maakunnassamme.

- *Yksin- ja verkostoyrittäjyys yleistyy.* Suomessa yli 70 % yrityksistä on yksinyrittäjiä. Yrittäjät eivät kuitenkaan yritä yksin, vaan toimivat yhä useammin verkostoissa.
- *Yrittäjät ikääntyvät,* tiedossa on, että noin 4000 yritystä etsii jatkajaa tulevien viiden vuoden aikana. Alueemme turhat lopettamiset on minimoitava ja yrityksen ostaminen vaihtoehtona pitää nähdä kaikkien konkreettisena vaihtoehtona lähteä yrittäjäksi.
- *Kasvuyrittäjyyden merkitys korostuu,* miten voimme tukea kasvuyrittäjyyttä ja saada aikaiseksi aitoa startup -yritysten uutta nousua alueellamme? Kasvuhaluukkuutta yrityksillä kyllä löytyy. Alueemme yritykset ovat kasvuhakuisempia kuin maassa keskimäärin.
- *Työnantajayrittäjyyden arvo korostuu.* Suomi tarvitsee työnantajayrittäjyyttä. Ei ole kestävää kansantaloudenkaan näkökulmasta, että pääsääntöisesti meille syntyy vain yksinyrittäjiä. Miten voimme tukea työnantajayrittäjyyttä ja kannustaa työllistämiseen?
- *Monipaikkayrittäjyys kasvaa.* Tämä vaikuttaa myös niin, että juridinen kotikunta-ajattelu ei päde. On varmistettava, että alueellamme olevat ”satelliitti”-toimipisteet ja niiden yritykset palvelemaan myös hyvin ja heillä on mahdollisuus saada vastaavat palvelut kuin kotipaikkakunnan yrityksillä.
- *Moni yrittäjä taloudellisesti ahtaalla.* Yksinyrittäjistä noin puolet ansaitsee alle 2000 euroa kuukaudessa. Yrittäjien toimeentulo voi aiheuttaa monenlaisia ongelmia yrittäjän jaksamiselle ja hyvinvoinnille. Yrittäjäjärjestön yrityskummien kanssa käynnistämä yrittäjän tukiverkko-palvelut tukevat vaikeuksissa olevia yrittäjiä maakunnassamme.
- *Yrittäjän ja palkansaajan raja hämärtyy.* Yhä useampi on yhtä aikaa työsuhteessa ja sivutoimisesti yrittäjä. Samoin alustatalous tuo haasteita erottaa milloin työ tehdään työsuhteessa ja milloin yrittäjänä. Ilmiö kuuluu erityisesti yrittäjyyden käynnistymiseen ja sen alkuvaiheeseen. Epäselvyydet alentavat yrittäjyysinnokkuutta.
- *Nuorten yrittäjyysinto kasvaa.* Tähän intoon on tartuttava myös alueellamme ja yrittäjyyskasvatuksella innokkuuden tukeminen tuo turvallisen pohjan käynnistää yritystoimintaa.
- *Maahan muuttaneita yrittäjiä lisää.* Tarvitsemme alueellemme myös lisää maahanmuuttajataustaisia yrittäjiä. Niiden määrä lisääntynee täällä samalla tavalla kuin mitä se on tehnyt jo eteläsuomessa. Siellä merkittävä määrä uusista perustettavista yrityksistä on maahanmuuttajataustaisia. Meillä tämä luku on vielä vain vähän reilu 10 %. Trendi kuitenkin voimistuu ja miellä pitää olla riittävä tuki auttaa myös tätä yrittäjäkuntaa.

Sisältökärkiin toivomme vielä täydennyksenä esitettyihin

- maahanmuuttajayrittäjyyden edistäminen
- startup -yrittäjyyden edistäminen
- monipaikkaisen yrittäjyyden edistäminen

Toivomme näiden täydennystemme ja havaintojemme rikastavan maakuntaohjelmaa ja toivottavasti ne otetaan siinä huomioon.

Oulussa 2.11.2021

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät

Marjo Kolehmainen
toimitusjohtaja

11.11.2021

PSAVIn lausunto Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntaohjelman luonnoksesta

Kokonaisuutena ohjelma on selkeä. Ohjelman rakenne ja logiikka ovat johdonmukaiset -toimintaympäristöanalyysin pohjalta oli edetty osin myös yksittäisten hankkeiden tasolle asti. Hyvää on myös se, että ohjelmassa on mukana ajankohtaisia teemoja kuten ympäristön tilaa parantavat hankkeet ja monipaikkainen työnteko.

Positiivista on myös ohjelmalle teetetty ulkoinen arviointi sekä ohjelman tavoitteiden seurantaan laadittu mittaristo. Etenemisen ja tulosten seurantaan liittyvä problematiikka on pyritty ottamaan huomioon jo ohjelman suunnitteluvaiheessa. Myös kansainvälistymisen tärkeys on ohjelmassa laajasti esillä. On tärkeää, että kansainvälisessä työssä alueen eri toimijat myös tunnistavat maakunnan tavoitteet kansainvälistymiselle. Yhteistyö on pienen maakunnan vahvuus. Kansainvälistymisen haasteena on saada ulkomaalaisia osajia Pohjois-Suomeen.

Yleiset ongelmat, jotka liittyvät ohjelmatason kehittämiseen, ovat havaittavissa myös Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa. Visioiden ja arvojen kytkeminen ohjelmaan ja sen toteutusprosessiin siten, että niillä on todellista käytännön vaikutusta, ei ole yksinkertainen tehtävä. Abstraktien asioiden konkretisoiminen käytännön toimintaa ohjaaviksi linjauksiksi vaatii systemaattista työtä. Toteutetun ulkoisen arvioinnin kautta saatua tietoa voitaneen hyödyntää myös tästä näkökulmasta (aktiivinen vuoropuhelu, kumppanuusverkostot, yhteinen kehittämisenäkemykset).

Opetus ja kulttuuritoimi -vastuualueen huomioita

Ohjelmassa on ytimekäs visio. Ihmisten hyvinvointi on perusta, jonka varaan tulee rakentaa. Monet asiat ja tekijät vaikuttavat ihmisten hyvinvointikokemukseen. Isossa kuvassa on pohdittava, miten hyvinvointia voidaan parantaa; mitkä ovat kunkin toimijan roolit, vastuut ja miten hyvinvointia voidaan luontevasti yhdessä toimien edistää.

Työ ja toimeentulo alueen asukkaille on varmistettava. Haasteena on kyetä luomaan sellaiset olosuhteet ja puitteet, että yrityksillä on toimintaedellytykset toimia kilpailukykyisesti Pohjois-Pohjanmaalla. Tuetaan niitä aloja, joissa alueella on tietoa, taitoa ja asiantuntemusta ja jotka luontevasti liittyvät alueen tarpeisiin ja olosuhteisiin.

Lasten ja nuorten hyvinvointiin on erityisesti panostettava. Satsaukset ensimmäisiin ikävuosiin on taloustehokasta. Suhteellisen pienillä panoksilla voidaan saavuttaa pitkällä tähtäimellä tuntuvia säästöjä. Ennakoivat toimenpiteet on asetettava etusijalle korvaaviin toimenpiteisiin nähden.

Luonnoksessa on mainittu ”uuden ajan aluekehityksessä painottuvat tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden teemat”. Erityistä huomiota on kiinnitettävä, miten edellä mainitut teemat toteutuvat käytännössä eri puolilla aluetta eri ihmisten elämässä. Kuntien tulisi tehdä nykyistä enemmän yhteistyötä toistensa kanssa. Yksittäisten, varsinkin pienten, kuntien resurssit eivät kaikkialla

mahdollista riittäviä palveluja ja tästä aiheutuu eriarvoistumista. Alueellisilla hankkeilla ja ohjauksella voidaan tukea paikallisia toimijoita.

Luonnoksessa avataan hyvin ajatusta nuorten osallisuudesta ja osallistumisen mahdollistamisesta, mutta ei kerrota lainkaan keinoista. Nuorisolain mukaan nuorisotyö kuuluu kuntien toteutettavaksi. Mikäli kunnat eivät osoita riittävästi resursseja nuorisotyöhön, ei nuorten aitoa kuulemistä voida järjestää. Luonnoksessa puhutaan paljon korjaavista palveluista, kuten mielenterveyteen liittyvistä tukipalveluista kriisitilanteissa.

On tärkeää huolehtia siitä, että nuoret saavat tarvitsemansa palvelut ennaltaehkäisevästi. Tehokkaasti ja järjestelmällisesti organisoitu kunnan nuorisotyö yhdessä alueen nuorisolan toimijoiden kanssa antavat nuorelle tarpeellista tukea. Pohjois-Pohjanmaan maakunta voisi voimakkaammin tukea alueensa kuntia nuorisotyön järjestämisessä niin, että ne vastaavat nuorten tarpeita. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman lasten ja perheiden arjesta puuttuu vapaa-aika. Harrastamisen Suomen malli on omana osanaan koulutuksen ja harrastamisen saavutettavuudessa, mutta esimerkiksi kirjastot arjen kulttuuripalveluina loistavat poissaolollaan. Kulttuuri ylipäättään voisi olla vahvemmin ohjelmassa läpileikkaavana teemana.

Ylijohtaja Terttu Savolainen

Kehittämispäällikkö Olli Aulaskari

Neuvotteleva virkamies Tommi Lantto

09.11.2021

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Lausunto maakuntaohjelman luonnoksesta vuosille 2022-2025 ja ympäristöselostuksesta

Kokonaisuutena Maakuntaohjelma luonnos nostaa kattavasti esille maakuntamme kehittämisen painopisteet. Organisaatiomme asiantuntijatyö ja jo tunnistamamme kehittämistoiminnan tarpeet ovat linjassa maakuntaohjelman luonnoksen sisältökärkien kanssa.

Erityisesti huomiota kiinnitimme seuraaviin seikkoihin maakuntaohjelmaluonnoksesta

- Maaseudun ja harvaan asuttujen alueiden elinvoimaisuuden säilyminen; kuten kappaleessa ”Varmistamme yhdenvertaisen ja turvallisen Pohjois-Pohjanmaan” todetaan ovat hyvinvointi, terveys- ja sivistyserot lisääntyneet Pohjois-Pohjanmaalla. Kuntien tilanne poikkeaa toisistaan. Sisältökärjillä ja kärkihankkeilla tulee varmistaa maaseudun kehittymisedellytykset asuin- ja työpaikkana kaikenikäisille kansalaisille hyödyntäen uusia toimintamalleja ja mm. tämän päivän digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja. Ratkaisuja tähän haasteeseen on nähtävissä myös ”Saavutettava, alueiden vahvuuksien ja mahdollisuuksien Pohjois-Pohjanmaa” -kokonaisuudessa.
- Älykäs elintarviketuotanto yhtenä Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategisia painopistevalintoja on erittäin tärkeä edistettävä asia. Toimenpano vaatii merkittäviä panostuksia verkostoihin, yhteistyöhön ja toimialan kehittämiseen. Tekstiosassa / kärkihankkeissa älykkään elintarviketuotannon tarpeet ja toimet eivät käy selkeästi ilmi, joskin niiden liittymäpinta maatalouteen ja bio- ja kiertotalouteen on esillä.
- Uudistuva maatalous -kappale tuo mielestämme hyvin esiin maatalouden kehittämisen keskeisimmät teemat: puhtaat ja turvalliset elintarvikkeet sekä luomu- ja lähiruoka, hyvinvoivat eläimet ja tuottajat sekä vastuullisuus, ympäristö, ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja rooli hiilensitojana. Vesistökykyt sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen eivät tule tekstissä suoraan esille.
- Luonnon monimuotoisuuteen ja luontosuhteen tärkeyteen / vahvistamiseen viitattiin useammassa yhteydessä. Kiihtyvään luontokatoon tulee kiinnittää yhä enemmän huomiota tarjoamalla ratkaisuja luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi esimerkiksi julkisissa, yritysten ja kotipihojen ympäristöissä (nurmikoista niityiksi, pölyttäjille sopivat ympäristöt, risuaidat, maisemapellot, ravinteiden kierrätys). Tuomalla perinteisiä, hyviä ratkaisuja nykypäivään ja lisätään samalla tietoutta kulttuurihistoriasta. Kosketus luontoon ja mahdollisuus vaikuttaa omaan elinympäristöön vahvistaa myös asukkaiden, erityisesti lasten ja nuorten luontosuhdetta sekä antaa kokemuksia vastuun kantamisesta ja osallisuudesta.

09.11.2021

- Maakuntaohjelman luonnoksessa tuodaan esiin, että metsät, suot ja virtavedet tuottavat hyvin hoidettuna monipuolisesti hyvinvointia alueen asukkaille. Virtavesien sijaan olisi syytä viitata vesistöihin laajemmin, sillä maakunnassamme on myös lukuisia järviä joilla on myös merkittävä rooli hyvinvoinnin lähteenä. Maakuntaohjelmassa tuodaan esiin myös yhteistyön merkitys virtavesien puhtauden ja ekologisen eheyden vaalimisessa. Esitämme, että aktiivisesti toimiva, laaja-alainen VYYHTI-verkosto ja sen toiminnan tuomat mahdollisuudet tuodaan esiin tässä yhteydessä. Verkoston toimintaan on sitoutunut merkittävä osa Pohjois-Pohjanmaan kunnista sekä keskeisistä vesienhoidon toimijoista.

Ympäristöselostusosio

- Ympäristöselostus on kokonaisuudessaan laaja, paljon tietoa sisältävä, hyvin valmisteltu ja taustalla on useita suunnitelmia. Ohjelmassa maaseutu on varsin keskeinen niin ilmaston, vesien, bio- ja kiertotalouden kuin biodiversiteetinkin osalta. Sivulla 29 on esitetty hyvin Uudistuva maatalous – tavitekokonaisuuden sisältökärjet.
- Sivulla 8 ja 11 on mainittu luonnon monimuotoisuus luvussa METSO- ja HELMI-ohjelmat. Vastaavasti myös maaseudun ohjelmat voisi myös mainita, koska ne liittyvät sekä ilmaston-, vesien-, luonnonmonimuotoisuuden kuin maisemankin toimenpiteisiin.
- Sivun 11-12 kiertotalous luvussa oleva lause vaatii tarkentamista. Samassa lauseessa on kerrottu kaivostoiminnan ja louhinnan sivuvirroista ja maatalouden eläinten eritteistä. On kerrottu ettei niitä ole voitu hyödyntää kustannustehokkaasti. On syytä kuitenkin kertoa, että lanta on silti käytetty viljelyssä arvokkaana ravinteena ympäristöehtojen mukaisesti. Alueemme peltoalat ovat kokonaisuutena suhteessa lannan määrään. Tehostamistarve löytyy tietyillä karjatalouden keskittymillä, joissa tilakoon ja kuljetusmatkojen kasvettua olisi eduksi prosessoida lanta tiiviinpää muotoon. Maatilojen biokaasulaitokset ovat tähän yksi ratkaisu, josta täsmäravinteiden ohella saadaan myös energiahyötyä. Maatilojen biokaasun kysyntä, kannattavuus ja ohjauskeinot tulevat ratkaisemaan biokaasun lisääntymisen tulevaisuudessa. Sen eteen on tehty paljon työtä myös alueellamme ja myös uusia ratkaisuja kehitetään.

09.11.2021

- Sivulla 34 viimeinen kappale on hyvin kirjoitettu. Siinä kerrotaan, että maakuntaohjelma on kirjoitettu yleisellä tasolla ja vaatii toteuttamisvaiheessa suunnittelua, seurantaa ja arviointia. Ohjelmassa maaseutu on varsin keskeinen osa varsinkin nyt kun asiat kehittyvät esimerkiksi ilmastotavoitteiden ja myös hiilensidonnallisuuden osalta nopeasti. Olemme vihreän kasvun maakunta, joka on meille huomattava voimavara.

Oulussa 9.11.2021

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Vesa Nuolioja
johtaja
ProAgria Oulu ry

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2022-2025 luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta

KH 09.11.2021 § 365
3110/00.04.08/2021

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Tomi Timonen, puh. 050 454 8230

Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 11.10.2021 päättänyt lähettää lausunnon maakuntaohjelma 2022-2025 -luonnoksen ja ympäristöselostuksen sekä asettaa nähtäville maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen.

Lausuntopyyntö on seuraavan sisältöinen:

”Pohjois-Pohjanmaan voimassa oleva maakuntaohjelma vuosille 2018-2021 laadittiin valmistautuessa itsehallinnollisten maakuntien muodostamiseen. Nyt on tullut perusteelliselle, kuntalähtöiselle prosessille, jossa aluekehittämisen pidemmän aikavälin maakuntastrategiaan perustuvia tavoitteita ja valintoja on käyty läpi ja konkretisoitu uudeksi maakuntaohjelmaksi.

Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan kehittämisen visio, aluekehittämisen arvot sekä maakunnan kehittämisen painopisteet lähivuosille. Ympäristöselostuksessa arvioidaan maakuntaohjelman toteuttamisen ympäristövaikutukset. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman teemat ja näkökulmat muodostuvat niistä asioista, jotka ovat maakunnan toimijoille yhteisiä, joiden edistämiseen tarvitaan maakunnallista yhteistyötä ja joiden toteuttamiseen on koottava monenlaisia voimavaroja.

Ohjelmassa haetaan uutta ajattelua maakunnalliseen ja kansalliseen aluekehittämiseen ja tavoitellaan siirtymistä kohti kokonaisvaltaisempaa strategista ja ilmiölähtöistä ajattelumallia. Tällä olemme tavoitelleet joustavuutta sekä ennakoivaa ja nopeaa reagointikykyä ympärillämme tapahtuviin muutoksiin.”

Lausunto pyydetään toimittamaan 11.11.2021 mennessä ensisijaisesti Pohjois-Pohjanmaan kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi.

Kaupunginjohtajan esitys Lausuntoesitys annetaan kokouksessa.

Kaupunginjohtajan muutettu esitys:

Pudasjärven kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan, että maakuntaohjelmassa on pääosin hyvin kuvattuna maakunnan kehittämisen painopistealueita tuleville vuosille.

Kuitenkin Pudasjärven kaupunki korostaa tarvetta Pohjois-Pohjanmaan liiton roolin nostamiselle meneillään olevan kuntia koskevan palvelurakenteen rakennemuutoksen tukemisessa. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kuntien edunvalvonnan näkökulma on muutoksessa, joka on syytä toiminnassa ja maakuntaohjelmassakin tunnistaa. Erityisesti haastetta laadukkaalle valmistelutyölle aiheuttaa työ- ja elinkeinopalvelujen (nykyiset TE-palvelut) nopeatahtinen siirto kuntien järjestämisvastuulle jo vuoden 2024 aikana. Noin puolet maakunnan

kunnista on meneillään olevan työllisyyden kuntakokeilun ulkopuolella. Kokeilussa mukana olevien kuntien sopeutuminen muutokseen on oletettavasti helpompaa, varsinkin kun Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin mukaisia toimenpiteitä ja rahoitusinstrumentteja otetaan käyttöön ensin kokeilualueella, vasta sen jälkeen muualla.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma vuosille 2022-2025 / Lausuntopyyntö luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta

Khall 02.11.2021 § 383
236/00.04.01/2021

Pohjois-Pohjanmaan liitto kirjoittaa 13.10.2021:

” Lausuntopyyntö Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2022-2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta

Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 11.10.2021 päättänyt lähettää lausunnolle maakuntaohjelma 2022-2025 -luonnoksen ja ympäristöselostuksen sekä asettaa nähtäville maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pyytää lausuntoanne maakuntaohjelman luonnoksesta sekä maakuntaohjelman ympäristöselostuksesta.

Pohjois-Pohjanmaan voimassa oleva maakuntaohjelma vuosille 2018-2021 laadittiin valmistautuessa itsehallinnollisten maakuntien muodostamiseen. Nyt on ollu tarve perusteelliselle, kuntalähtöiselle prosessille, jossa aluekehittämisen pidemmän aikavälin maakuntastrategiaan perustuvia tavoitteita ja valintoja on käyty läpi ja konkretisoitu uudeksi maakuntaohjelmaksi.

Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan kehittämisen visio, aluekehittämisen arvot sekä maakunnan kehittämisen painopisteet lähivuosille. Ympäristöselostuksessa arvioidaan maakuntaohjelman toteuttamisen ympäristövaikutukset. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman teemat ja näkökulmat muodostuvat niistä asioista, jotka ovat maakunnan toimijoille yhteisiä, joiden edistämiseen tarvitaan maakunnallista yhteistyötä ja joiden toteuttamiseen on koottava monenlaisia voimavaroja.

Ohjelmassa haetaan uutta ajattelua maakunnalliseen ja kansalliseen aluekehittämiseen ja tavoitellaan siirtymistä kohti kokonaisvaltaisempaa strategista ja ilmiolähtöistä ajattelumallia. Tällä olemme tavoitelleet joustavuutta sekä ennakoivaa ja nopeaa reagointikykyä ympärillämme tapahtuviin muutoksiin.

Lausuntoaika päättyy 11.11.2021. Pyydämme ystävällisesti noudattamaan määräaikaa valmisteluajataulun vuoksi.

Lausunto toimitetaan ensisijaisesti Pohjois-Pohjanmaan liiton kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi tai tarvittaessa osoitteeseen Pohjois-Pohjanmaan liitto, Poratie 5 A, 90140 Oulu.

Lisätietoja maakuntaohjelmasta antaa vs. suunnittelujohtaja Ilpo Tapaninen p. 050 301 7546, ilpo.tapaninen@pohjois-pohjanmaa.fi ja ympäristöselostuksen osalta erityisasiantuntija Ari Näpänkangas p. 050 433 3950, ari.napankangas@pohjois-pohjanmaa.fi.

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Matias Ojalehto
Maakuntahallituksen puheenjohtaja

Pauli Harju
Maakuntajohtaja ”

Liitteenä lausuntopyyntö, Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmaluonnos 2022-2025 ja ympäristöselostus.

Ehdotus:

Kunnanhallitus päättää, että Pyhäjoen kunnalla ei ole huomauttamista maakuntaohjelmaluonnokseen.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen.

Jakelu

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Otteen allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta oikeaksi todistaa
05.11.2021

Saira Lauronen
arkistos sihteeri

Muutoksenhakuohje/oikaisuvaatimus koskee pykälää: § 383

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta, tarkastetusta ja yleisesti nähtäville (KL 140 §) Pyhäjärven kaupungin verkkosivuilla (www.pyhajarvi.fi, hallinto-esityslistat ja pöytäkirjat) 4.11.2021 julkaistun pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa:

Pyhäjärvellä 4.11.2021

Pirkko Forss-Pesonen
hallinnon toimistos sihteeri

Lausunto / Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma vuosille 2022-2025 sekä ympäristöselostus

Khall 01.11.2021 § 305
122/00.04.01/2021

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi

Pohjois-Pohjanmaan liitto pyytää lausuntoa maakuntaohjelman luonnoksesta sekä maakuntaohjelman ympäristöselostuksesta vuosille 2022-2025.

Pohjois-Pohjanmaan voimassa oleva maakuntaohjelma vuosille 2018–2021 on laadittu valmistautuessa itsehallinnollisten maakuntien muodostamiseen. Nyt on ollut tarve perusteelliselle, kuntalähtöiselle prosessille, jossa aluekehittämisen pidemmän aikavälin maakuntastrategiaan perustuvia tavoitteita ja valintoja on käyty läpi ja konkretisoitu uudeksi maakuntaohjelmaksi.

Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan kehittämisen visio, aluekehittämisen arvot sekä maakunnan kehittämisen painopisteet lähivuosille. Ympäristöselostuksessa arvioidaan maakuntaohjelman toteuttamisen ympäristövaikutukset. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman teemat ja näkökulmat muodostuvat niistä asioista, jotka ovat maakunnan toimijoille yhteisiä, joiden edistämiseen tarvitaan maakunnallista yhteistyötä ja joiden toteuttamiseen on koottava monenlaisia voimavaroja.

Ohjelmassa haetaan uutta ajattelua maakunnalliseen ja kansalliseen aluekehittämiseen ja tavoitellaan siirtymistä kohti kokonaisvaltaisempaa strategista ja ilmiölähtöistä ajattelumallia. Tällä on tavoiteltu joustavuutta sekä ennakoivaa ja nopeaa reagointikykyä ympärillämme tapahtuviin muutoksiin.

"Pohjois-Pohjanmaan visio 2040

POHJOIS-POHJANMAA ON POHJOISEN HYVINVOINNIN JA KASVUN RAKENTAJA

Pohjois-Pohjanmaa on kehittyvä ja edistyksellinen maakunta, jonka menestys perustuu hyvinvoivien asukkaiden korkeaan osaamiseen ja menestyvään liiketoimintaan. Täällä on yhdenvertainen mahdollisuus elää hyvää elämää, opiskella, työskennellä ja yrittää vireässä ympäristössä. Maakunta säteilee hyvinvointia koko Pohjois-Suomeen.

Pohjois-Pohjanmaan toiminta on ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävä. Pystymme ratkaisemaan ketterästi moniulotteisia ja globaalisti merkittäviä ongelmia. Investoimme elinvoimaan, tuemme osallistavan kansalaisyhteiskunnan syntymistä ja kaikkien toimijoiden kollektiivista, vuorovaikutteista toimintaa. Tunnistamme ja arvostamme sekä inhimillisiä että materiaalisia voimavaroja. Luotamme itseemme ja toisiimme. Pohjois-Pohjanmaa on varmistanut tasapainon luonnon ja laadukkaan rakennetun ympäristön välillä vahvistaen ihmisen ja ympäristön hyvinvointia.

Tartumme globaaleihin ilmiöihin ja tarjoamme ratkaisuja osana arvoketjuja. Samalla hyödynnämme uusia teknologioita. Pohjoisen elinvoimaa kehitetään vahvasti rajat ylittävällä yhteistyöllä ja verkostoitumalla kansainvälisesti. Maakunnassa on kykyä ja luovuutta uudistua ja selviytyä haasteista.

Maakuntamme monimuotoisuus on sen rikkaus. Pohjois-Pohjanmaan eri osien vahvuudet luovat kokonaisuuden, jota lujitetaan kansainvälisellä yhteistyöllä. Kilpailukykyä ja väestöpohjaa vahvistaa kansainvälinen työvoima. Pohjois-Pohjanmaa on henkisesti vireä sekä avoin ja uusiutuva maakunta.”

Pohjois-Pohjan liitto pyytää toimittamaan lausunnon 11.11.2021 mennessä kirjaamoon osoitteeseen, kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Päätösehdotus

Pyhjäjärven kaupungin mukaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022-2025 luonnoksessa strategiset sisältökärjet ja kärkihankkeet on asetettu perustellusti. Luonnos on laadittu kiitettävän informatiiviseksi. Ohjelman tavoitteiden toteutumista seuraava mittaristo vaikuttaa kattavasti ja oikein asetetulta, mutta sitä tulee tarvittaessa väliarviointien yhteydessä muuttaa, mikäli paremmin toteumaa kuvaavia mittareita on tunnistettavissa.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 305

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muu peruste

Lausuntopyyntö Pohjois-Pohjanmaan
maakuntaohjelmasta vuosille 2022-2025

11.11.2021

Pohjois-Pohjanmaan liitto
Kirjaamo

Maakuntaohjelmasta lausuminen

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö kiittelee maakuntaohjelman vahvaa painotusta hyvinvointiin: Hyvinvoiva maakunta houkuttelee osaajia löytämään kodin ja asettumaan aloilleen Pohjois-Pohjanmaalle. Olisi täten kovin luonnollista ja merkityksellistä, että maakuntaohjelmassa sekä mainittaisiin että painotettaisiin myös työhyvinvoinnin ja -olosuhteiden parantamista osana alueen vetovoimaa. Pohjois-Pohjanmaan tulee pitää huoli, että alueella voivat hyvin niin yritykset kuin työntekijät.

Tämä työhyvinvoinnin merkitys tulisi täten ilmetä erityisesti osana Pohjois-Pohjalaista arkea sekä yrittävää ja uudistuvaa Pohjois-Pohjanmaata. Maakunta sekä kouluttaa että houkuttelee osaajia joustavasti työmarkkinoiden tarpeisiin. Lyhytkestoisilla työvoimakoulutuksilla, pätevyyskoulutuksilla sekä nuorten oppisopimuskoulutuksilla alue kykenee reagoimaan nopeasti muuttuviin tilanteisiin turvaamalla samalla työntekijöiden hyvinvoinnin sekä oikeuden vakaaseen ja turvalliseen työelämään. Työhyvinvoinnin edistäminen ja työpaikkojen laadun varmistaminen on mitä oivallisin sisältökärki työllisyyteen ja työelämän muutoksiin.

Kansainväliset työelämävalmiudet

Maakuntaohjelma tarttuu kattavasti työperäisen maahanmuuton tarpeeseen osana maakunnan elinvoimaisuuden vahvistamista. Maahanmuuttajat sekä kansainväliset tutkinto-opiskelijat tarvitsevat monipuolisia erityispalveluita kotouttamisen ja kotiutumisen edistämiseksi. SAK:n Työsuhdeneuvonnan kehittämishanke on kiinnittänyt huomiota työuriaan aloittelevien haasteisiin asettua työelämään. Maakuntaohjelmassa on täten tärkeää mainita maahanmuuttajien tarve työelämä tietouden parantamiselle.

Omien velvollisuuksien ja oikeuksien tunteminen ehkäisee vaaraa joutua hyväksikäytetyksi työelämässä sekä antaa hallittavuuden ja turvallisuuden tunnetta. Myönteiset tuntemukset parantavat yksilön käsitystä itsestään ammattilaisena ja Pohjois-Pohjalaisena. Tässä yhteistyö koulutuksen järjestäjien, työnantajien, työmarkkinajärjestöjen ja kolmannen sektorin toimijoiden kesken on tärkeää.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Miikka-Aukusti Heiskanen
Alue- ja järjestöasiantuntija, Pohjois-Suomi

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2022 - 2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta

259/07.074/2017

KHALL § 454

Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 11.10.2021 päättänyt lähettää lausunnon maakuntaohjelma 2022 - 2025 -luonnoksen ja ympäristöselostuksen sekä asettaa nähtäville maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pyytää Siikajoen kunnan lausuntoa maakuntaohjelman luonnoksesta sekä maakuntaohjelman ympäristöselostuksesta.

Pohjois-Pohjanmaan voimassa oleva maakuntaohjelma vuosille 2018 - 2021 laadittiin valmistautuessa itsehallinnollisten maakuntien muodostamiseen. Nyt on ollut tarve perusteelliselle, kuntalähtöiselle prosessille, jossa aluekehittämisen pidemmän aikavälin maakuntastrategiaan perustuvia tavoitteita ja valintoja on käyty läpi ja konkretisoitu uudeksi maakuntaohjelmaksi.

Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan kehittämisen visio, aluekehittämisen arvot sekä maakunnan kehittämisen painopisteet lähivuosille. Ympäristöselostuksessa arvioidaan maakuntaohjelman toteuttamisen ympäristövaikutukset. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman teemat ja näkökulmat muodostuvat niistä asioista, jotka ovat maakunnan toimijoille yhteisiä, joiden edistämiseen tarvitaan maakunnallista yhteistyötä ja joiden toteuttamiseen on koottava monenlaisia voimavaroja.

Ohjelmassa haetaan uutta ajattelua maakunnalliseen ja kansalliseen aluekehittämiseen ja tavoitetaan siirtymistä kohti kokonaisvaltaisempaa strategista ja ilmiölähtöistä ajattelumallia. Tällä on tavoiteltu joustavuutta sekä ennakoivaa ja nopeaa reagointikykyä ympärillä tapahtuviin muutoksiin.

Vs. kj:n esitys:

Siikajoen kunta esittää lausuntonaan, että

1) maakuntaohjelmassa täytyy huomioida keskuskaupunkien lisäksi pienten kuntien asema, jotta koko maakunta saadaan pidettyä elinvoimaisena. Maatalouden edellytyksiä on vahvistettava ja puhtaan luonnon ja pohjaveden asema on turvattava.

2) Ylivieska-Oulu kaksoisraiteen suunnittelu ja rakentaminen on erittäin tärkeää Pohjois-Suomen kasvavan tavara- ja henkilöliikenteen ja kestävä logistiikan kannalta. Raideliikenteen merkitystä paikallisliikenteessä on myös pyrittävä kasvattamaan.

3) HYTE-kertoimen laajentaminen maakunta-tasolle on otettava suunnitteluun.

Kh:n päätös:

3.11.2021

Tiina Hovin ja Jukka Ruopsan esitysten pohjalta kunnanhallitus täydensi yksimielisesti lausuntoa seuraavasti:

1) Maakuntaohjelmassa täytyy huomioida keskuskaupunkien lisäksi pienten kuntien asema, jotta koko maakunta saadaan pidettyä elinvoimaisena. Maatalouden, maaseudun yritysten ja ihmisten edellytyksiä on vahvistettava ja puhtaan luonnon ja pohjaveden asema on turvattava. Maaseudun työpaikkojen kehittyminen vaikuttaa välillisesti varsin laajasti Pohjois-Pohjanmaan muidenkin työpaikkojen kehittymiseen ja turvallisuuden osalta myös huoltovarmuus lisää alueen turvallisuutta.

2) Ylivieska-Oulu kaksoisraiteen suunnittelu ja rakentaminen on erittäin tärkeää Pohjois-Suomen kasvavan tavara- ja henkilöliikenteen ja kestävä logistiikan kannalta. Raideliikenteen merkitystä paikallisliikenteessä on myös pyrittävä kasvattamaan.

3) HYTE-kertoimen laajentaminen maakunta-tasolle on otettava suunnitteluun.

4) Päätöksenteossa on huomioitava maakunnan kaikkien kuntien vaikutusvalta.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Siikajoella 5.11.2021

Ella Kauppinen
arkistonhoitaja

Liitteet

- Liite 1 Lausuntopyyntö 13.10.2021
- Liite 2 Maakuntaohjelmaluonnos 2022 - 2025
- Liite 3 Maakuntaohjelman ympäristöselostusluonnos 2022 - 2025

Jakelu

Pohjois-Pohjanmaan liitto

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Muutoksenhakukiellon peruste: Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
pohjois-pohjanmaa@sll.fi

Pohjois-Pohjanmaan liitto
kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

11.11.2021

Viite: Lausuntopyyntö

Asia: Lausunto maakuntaohjelman luonnoksesta sekä maakuntaohjelman ympäristöselostuksesta

Energia

Vedyn tuotannossa energianlähde on keskeisin kysymys. Vedyn tuotanto vaatii edullista päästötöntä energiaa, jonka ei tarvitse olla jatkuvasti saatavilla. Ydinvoima voi olla pois pelistä heti hintansa takia ja vesivoima on Suomen oloissa ulkona saatavuutensa takia. Aurinko ja tuuli jäävät jäljelle. Ajatus laajamittaisesta vety-tuulivoimakytköksestä on ongelmallinen sen vuoksi, että tuulivoimaa tarvitaan siihen moninkertaisesti enemmän kuin sitä tällä hetkellä on rakenteilla. Uusien tuulivoimaan soveltuvien alueiden löytäminen on jo nyt haastavaa. Tällä hetkellä on vakiintunut käytäntö, ettei tuulivoimaa rakenneta 2km lähemmäksi ihmisasutusta. Tämä johtaa kasvaviin paineisiin rakentaa tuulivoimaa erämaisille alueille. Erämaisat alueet ovat tärkeitä monille lajeille (mm. suurpedot ja suuret petolinnut) ja niiden menettäminen tuulivoimarakentamiselle on kestämaton tie. Tuulivoiman rakentaminen suojelualueen läheisyyteen rikkoo myös luonnontilaisen, erämaiseman maiseman. Luontomatkailun kannalta laajamittainen tuulivoiman tuotanto erämaisilla alueilla johtaisi merkittävään luonnon vetovoimaisuuden vähenemiseen. Energiantuotannossa tulisi tukea ja kehittää innovaatioita, jossa vety tuotetaan suoraan aurinkoenergialla. Oulun yliopistolla on tekeillä tällainen hanke.

Hanhikiven ydinvoimalan (s. 37) odotetaan valmistuvan 2028. Hankkeeseen liittyy erittäin suuria taloudellisia, teknisiä ja geopoliittisia epävarmuuksia. Ohjelmaan on syytä kirjata, että ydinvoimalan odotetaan valmistuvan aikaisintaan 2028 (jos koskaan), jotta muuta energiantuotantoa ja käyttöä voidaan suunnitella epävarmuus huomioiden.

Maailmanperintökohteet

Suluissa on mainittu Oulujoen vesistön voimalaitosarkkitehtuuri. (s.14) Voimalaitosarkkitehtuuri ei varmasti kuulu luonto-otsikon alle. Maailmanperintökohde-ehdotuksena voisi olla yksinkertaisesti Oulujoen vesistö kaikkine historiallisine vaiheineen (tervaveneet, puun uitto, lohi, koskimatkailu, jne.) Vesivoiman osuus aikajanalla on alle 1 % Oulujoen jääkauden jälkeisestä historiasta.

Maakunnan vetovoimatekijät

Ohjelmaluonnoksesta puuttuu kokonaan luonto maakunnan vetovoimatekijänä. (s. 26-28) Se on aivan keskeinen syy, miksi mm. monet opiskelijat ja jatko-opiskelijat haluavat ulkomailta Ouluun,

etenkin bioalalla. Bioala on kärkialojamme, ja nämä huippuosajat pitäisi saada pysymään täällä. Se olisi maakunnallemme luonteva profiloitumis- ja kehitysmuutosta.

Liikenne

Onko realistista, että henkilöautoilu kasvaa noin paljon kuin ohjelmassa ennakoidaan? (s.32 Vt 4.) Liikenteen päästöt pitää ajaa alas reilussa 10 vuodessa. Ei ole uskottava tulevaisuudennäkymä, että sähköautoja olisi silloin enemmän kuin autoja nyt. On resurssihukkaa rakentaa uusia moottoriteitä ja Iin ohitustietä tai vastaavia vanhanaikaisia hankkeita. Ilmastoviisas liikennesuunnittelu tähtää henkilöautoliikenteen vähenemiseen ja joukkoliikenteen osuuden kasvattamiseen eri keinoin. Yleisesti painottuminen kestäviin liikennemuotoihin olisi syytä olla selvempi. (s.31-33)

Lentoliikenne (s.32-33) ei saa kasvaa, vaan sen on pakko vähentyä, jos ilmastotavoitteissa halutaan pysyä. Oulu tulee kytkeä Helsingin lentoasemaan nopealla junayhteydellä, jos lentoliikenteeseen halutaan edelleen tukeutua. Lyhyet lennot ovat ilmastolle kaikkein haitallisimpia suhteessa matkaan.

Biotalous (s.35) ei tulevaisuudessa voi olla turpeen eikä metsien polttoa eikä niistä tehtäviä polttoaineita, nestemäisiä eikä muutakaan. Energiatohokkuus on huomioitava. Sinänsä biomassojen kestävä ja tehokas hyödyntäminen ja sen kehittäminen on tarpeellista. Uusiutuvien polttoaineiden (s.36) kehittäminen sivuvirroista ja jätteistä on keskeisintä.

Kärkihankkeet

Haapaveden biojalostamohanke (s.38) on tehotonta biomassojen käyttöä, joka lisää päästöjä ja työllistää vähänlaisesti. SSAB:n HYBRIT-hanke sopii sen tilalle. Hanke vähentää Suomen päästöjä 7 %, on maakunnan merkittävimpiä työllistäjiä ja on potentiaalisesti kansainvälinen huippulaitoksemme investoinnin jälkeen.

Lähiluonnon laatuohjelma kuuluu oikeutetusti kärkihankkeisiin, siksi myös vaikutusten arviointiin täytyy sisältyä luonto yleisesti.

Seuranta ja mittarit (s.42 alkaen)

Seurannasta ja mittareista puuttuu kokonaan luonnon monimuotoisuuden seuranta ja mittarit. Sellainen pitää lisätä ohjelmaan. Luomus, Luke ja Metsähallitus tekevät vuosittain monimuotoisuuden seurantaa Pohjois-Pohjanmaalla. Näistä löytyy sopivia mittareita käytettäväksi. Miten luonto voi olla kärkitavoitteissa, jos sen tilaa ei edes aiota seurata?

Luonto (s.14 alkaen)

Maakuntamme yhtenä kolmesta keskeisistä ekosysteemeistä on mainittu virtavedet. Tässä olisi syytä olla vesistöt laajemmin, onhan meillä myös merta, järviä ja erilaisia pienvesiä, ja niiden tilan parantaminen on yhtä tärkeää.

Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen yleisellä maakunnan tasolla puuttuu lähes kokonaan. Siihen liittyen ei ohjelmassa ole mitään konkreettista. Pitäisi olla esim. EU:n ja Suomen kansallisen biodiversiteettistrategioiden toteuttaminen, suojelualueverkon vahvistaminen (tai ainakin siihen valmistautuminen, jos maakunnan liiton tehtävistä on kyse) jne. Tavoitteena täytyy olla maakunnan luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen ohjelmakauden aikana ja kääntäminen palautumiseksi/rikastumiseksi ohjelmakauden jälkeen. Tällä hetkellä alle 9 prosenttia maapinta-alasta on maakunnassamme suojeltu, mukaan lukien kitumaat. Tavoitteeksi sopii 30% maapinta-alasta, kuten EU-biodiversiteettistrategian tavoite on.

Ohjelmasta löytyy mittavia, luonnon kannalta usein tuhoisia ja luontokatoa nopeuttavia tavoitteita, kuten akkuklusteriteollisuuden vahvistaminen. Vastapainoksi tulisi tarkastella ja asettaa tavoitteeksi esimerkiksi lajien ja elinympäristöjen merkittävää lisäsuojelua sekä ennallistamista. Vaellusesteiden poistoa virtavesistämme tulee aktiivisesti edistää.

Ympäristöselostusluonnoksessa olisi ollut syytä avata, ketä SOVA-työryhmään on kuulunut.

Oulussa 11.11.2021

Esko Saari
puheenjohtaja

Kirsi Eskelinen
sihteeri

Lausunto
Diaarinro 5265/00.08/2021
10.11.2021

Vastaanottaja:
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Poratie 5 A
90140 OULU
kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

Viite: Lausuntopyyntö Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman luonnoksesta sekä maakuntaohjelman ympäristöselostuksesta 13.10.2021

Suomen metsäkeskuksen lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman luonnoksesta sekä maakuntaohjelman ympäristöselostuksesta

Suomen metsäkeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman luonnoksesta sekä maakuntaohjelman ympäristöselostuksesta.

Maakuntaohjelman luonnos

Metsäkeskus toteaa, että maakuntaohjelman laadinta on ollut moniulotteinen kokonaisuus ja laadinta on ajoittunut ajankohtaan, jota ovat leimanneet monet globaalit haasteet ja niiden tuomat epävarmuudet tulevista toimintamahdollisuuksista. Laadintaa on viitoittanut Marinin hallituksen 2020 päätös aluekehittämisen painopisteistä vuosille 2020-2023 ja ohjelma pyrkii kuvaamaan, miten näitä painopisteitä toteutetaan Pohjois-Pohjanmaan lähtökohdista.

Metsäalan kytkeytyminen maakuntaohjelmaan

Valmisteluprosessissa korostuvat maakuntaliiton valmistelemat ohjelmat, joissa on osallistettu laajasti sidostahoja kyseisen aihepiirin osalta. Nämä ohjelmat on liitetty yhdessä maakunnan älykkään erikoistumisen strategisten painopisteiden kanssa maakuntaohjelmaluonnokseen tiiviisti. Ohjelmaluonnoksen ulkoisessa arvioinnissa on kuitenkin nostettu esiin tarve osallistavampaan ja vuorovaikutteisempaan toimintaan. "Ohjelman toimeenpanon kehittämiseksi ja

Lausunto
Diaarinro 5265/00.08/2021
10.11.2021

aktiivisemmän vuoropuhelun aikaansaamiseksi ja kumppanuuksien rakentamiseksi voitaisiin kokeilla ohjelman teemojen ympärille rakentuvien kumppanuusverkostojen luomista."

Metsäkeskus esittää, että maakuntahallinnon itse tuottamien ohjelmien lisäksi maakuntaohjelmassa tuodaan esille yhteys maakunnan toimijoiden tuottamiin ohjelmiin kuten Pohjois-Pohjanmaan alueellinen metsäohjelma 2021-2025. Arvioinnissa ehdotettujen uusien verkostojen luomisen sijaan metsäalan osalta esitetään, että maakuntaohjelman kehittämisessä ja toteutuksessa luodaan tiivis yhteys maakunnalliseen metsäneuvostoon ja Metsäkeskukseen, joiden toiminnan pysyvyys perustuu lainsäädäntöön ja tehtävänä on alueellisen metsäohjelman laatiminen ja toteuttamisen edistäminen.

Aluekehittämisen lainsäädännön uudistuksen yhteydessä on otettu käyttöön toimintamalli, jonka tavoitteen on lisätä valtion ja maakuntaliiton sekä muiden aluekehittämistoimijoiden välistä vuorovaikutusta. Metsäkeskus esittää, että Metsäkeskus ja metsäneuvosto tulisi kutsua toimintamalliin kuuluviin aluekehittämisen keskusteluihin, jotka ohjelmaluonnoksen mukaan on tarkoitus toteuttaa seuraavan kerran helmikuussa 2022. Lisäksi esitetään, että Metsäkeskuksen aloitteesta jo aiemmin toteutettuja kumppanuustapaamisia kehitetään toteuttamaan sopimuksellisen yhteistyön toimintamallia ja ohjelman seuranta. Alueellisen metsäohjelman mittareiden hyödyntämisen mahdollisuutta maakuntaohjelman seurannassa tulisi tarkastella osana painopisteiden etenemisen seuranta.

Perusteluna edellä esitettyyn metsäkeskus toteaa, että ohjelmaluonnoksessa metsäklusteri on lähes kaikkialla läsnä, mutta pääosin näkymättömissä, sisältökärjissä metsät mainitaan hiilinieluna. Pohjois-Pohjanmaa merkittävät metsävarat ja niihin perustuvat tuotannolliset kehittämismahdollisuudet on sisällytetty biotalouden ja -jalostuksen kokonaisuuteen. Metsävarojen taloudellista hyödyntämistä edistäviä investointeja on valmisteilla ja uusiutuvan energiantuotannon lisäyksen olennainen osa on tuulivoiman rinnalla metsäperäinen raaka-aine. Puun monipuolinen ja pitkäkestoinen käyttö rakentamiseen ja uusiin kuiduttavan teollisuuden tuotteisiin tarjoaa kehityspotentiaalia ja hiilinielun alueelle. Lisäksi ohjelmaan on kirjattu kasvavia odotuksia matkailulle ja lähivirkistykselle, jotka usein perustuvat metsäalueisiin. Ohjelman linjaukset luovat odotuksia käynnistyvässä maakuntakaavan uudistamisessa metsäalueiden käytön suuntaamiseen.

Lausunto
Diaarinro 5265/00.08/2021
10.11.2021

Kumppanuudet samalla kertaa keskittyvässä ja sirpaloituvassa

toimintaympäristössä

Maakunnan omista vahvuuksista ja alueen toimijoista lähtevä kehittäminen on tärkeä ja keskeinen näkökulma ohjelmaluonnoksessa. Yhteiskunnassa on havaittavissa kehitys, jossa osa yksityisestä ja julkisesta toimijakentästä keskittyy valtakunnallisiksi jopa ylikansallisiksi organisaatioiksi, joissa päätöksiä ei tehdä alueella. Toisaalta palveluja ja tuotantoa toteuttavat yritykset ja yhteisöt sirpaloituvat pieniksi paikallisiksi yrityksiksi. Maakunnan haasteena on varmistaa kumppanuudet keskittyneiden toimijoiden kanssa samalla kun kehitystoimia kohdennetaan paikallisiin toimijoihin.

Esitykset sisältöalueisiin

Vaalimme lähiluonnon laatua ja vahvistamme luontoyhteyttä, s. 14
Metsäkeskus esittää, että luontoliikuntamahdollisuuksien kehittämisen verkostoihin kirjataan mukaan maanomistajatahot yhteissuunnittelun osapuolena.

Mahdollistava alue- ja väestörakenne s. 19

Luonnoksessa on hyvin kiinnitetty huomiota maakunnan aluerakenteeseen liittyviin näkökohtiin. Luonnonvaroihin ja matkailuun perustuvat investoinnit, monipaikkaisuus ja palvelurakennemuutos tulevat vaikuttamaan sekä työpaikkoihin että tavara- ja henkilöliikenteeseen. Myös metsäalan näkökulmasta työvoiman lisätarve ja mahdollisuus kansainvälisen työvoiman sijoittumiseen alueelle sekä pysyvän että kausityövoima osalta on tärkeää.

Metsäkeskus muistuttaa, että kansainvälisten osaajien rekrytoinnissa on tuettava tulijoiden perehdyttämistä toimialojen suomalaiseen lainsäädäntöön ja työn laadunvarmennukseen esimerkkinä metsä- ja ympäristölainsäädännön vaatimukset. Esitys liittyy myös kohtaan Kansainvälinen ja houkutteleva osaavalle työvoimalle s. 27.

Väyläverkon kehittämisessä ja kunnan turvaamisessa on tarve kiinnittää huomiota julkisen tieverkon lisäksi yksityistieverkon palvelukykyyn. s. 21

Metsäkeskus esittää, että väyläverkostoa koskevaa kärkihanketta täsmennetään: Julkisen ja yksityisen väyläverkon kehittäminen ja kunnan turvaaminen.

Lausunto
Diaarinro 5265/00.08/2021
10.11.2021

Yrittävä ja uudistuva Pohjois-Pohjanmaa, muutoskyvykkyyden vahvistaminen yrittäjyydessä ja elinkeinoelämässä, s. 23

Ajankohta, jolle maakuntaohjelmaa laaditaan, sisältää merkittäviä ulkoisia, osittain ristikkäisiä, muospaineita, jotka kohdistuvat erityisesti maaseudun yritystoimintaan. Näitä ovat mm. turpeen käytön väheneminen, puun käytön lisääntyminen ja mahdolliset muihin maaseutuelinkeinoihin liittyvät yhteiskunnan rajoitukset ja kannustejärjestelmät. Näihin muutoksiin liittyy usein pienten yritysten pääoman arvon aleneminen ja uuden toiminnan käynnistämiseen liittyvät investointitarpeet. Muutoksen läpikäynti edellyttää aihepiirin haltuun ottamista yritys- ja työvoimapalveluissa, joissa samaan aikaan toteutetaan laajoja muutoksia. Metsäkeskus esittää, että em. muutosnäkökulma kirjataan ohjelmaan ja muutoskyvykkyyden sisältökärkeen lisätään yritysten tukeminen ulkoisten muutosten kohtaamisessa.

Verkostoitunut innovaatiotoiminta ja vahvat ekosysteemit ja TKI-toiminta s. 28

Kohdan sisältökärkeen on kirjattu TKI-toiminnan kasvattaminen kaikilla seuduilla. Erityisesti mainitaan Oulun ekosysteemisopimuksen mukaisen innovaatioallianssin ja Oulun eteläisen Kasvun suunta 2030 strategioiden toimeenpano. Metsäkeskus toteaa, että luonnonvaroihin perustuvan kehitystoiminnan edellytyksenä on maakunnan tasapainoinen kehittäminen ja maantieteellisesti Ouluun sijoittuvan tutkimus- ja kehitystoiminnan kohdentaminen koko maakunnan kehittämistarpeisiin.

Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa ja Vihreän siirtymän tukeminen s. 35 kokonaisuudessa on käsitelty Ilmastotiekartan suuntaviivojen mukaisesti hyvin ja laajasti ilmastotoimia. Ohjelmaluonnoksen aikajänne kattaa seuraavat neljä vuotta ja kohdentuu siten erityisesti lähiajan toimiin. Metsäkeskus esittää, että energiantuotannon osalta tuulivoimakehittämisen ohella tuodaan esille metsäenergian hyödyntäminen lämmöntuotannossa siirryttäessä pois turpeen käytöstä. Sisältökärkeen nostetun ”Luonnonvarojen kestävään käyttöön pohjautuvien tuotteiden, palvelujen ja liiketoiminnan kehittäminen.” luetteloon esitetään lisättäväksi rakentaminen.

Katsaus rahoitusohjelmiin

Kohdassa on laajasti kuvattu EU:n rahoitusohjelmia. Ohjelmaluonnoksessa olisi hyvä todeta myös kansallisia ohjelmia, jotka tukevat esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista, mikäli niiden varoja kohdennetaan Pohjois-Pohjanmaalle. Esimerkkeinä luonnon monimuotoisuutta edistävä HELMI-ohjelma ja

Lausunto
Diaarinro 5265/00.08/2021
10.11.2021

ohjelmakaudella käyttöön otettava uusi metsätalouden kannustejärjestelmä ja siihen liittyvä rahoitus.

Seurantamittarit

Maakuntaohjelman kärjet -kuva on havainnollinen esitys ohjelman kokonaisuudesta. Ohjelmaan liittyvänä pitkäaikaistavoitteena on kirjattu väestö- ja työpaikkatavoitteet. Teemakohtaisia mittareita on hyvin paljon, mutta kokonaisuuden kehittymisen arviointia on näillä mittareilla vaikea hahmottaa. Tämän vuoksi seuranta on vielä tarve kehittää kuvaamaan kokonaisuuden kehittymisen arvioimiseksi.

Yksittäisistä mittareista Metsäkeskus esittää, että lähiajan energiantuotannon muutoksen mittareissa tuulivoimakapasiteetin lisäksi voitaisiin seurata metsähakkeen käytön kehitystä.

Maakuntaohjelman ympäristöselostus

Ympäristöselostuksessa on yleispiirteisesti, mutta kattavasti kuvattu maakuntaohjelman toteuttamisen keskeiset ympäristö- ja muut vaikutukset. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten yhteydessä on tarkasteltu jonkin verran myös elinkeinoihin kohdistuvia vaikutuksia. Arvioinnin toteuttaminen ja esittäminen kehittämisteemoittain ja yhteisvaikutuksena antaa monipuolisen kuvan ohjelman odotettavissa olevista vaikutusten suunnasta ja voimakkuudesta.

Kuten maakuntaohjelmassa, myös ympäristöselostuksessa käsitellään suhdetta muihin suunnitelmiin ja ohjelmiin maakuntaliiton valmistelemien ohjelmien ja älykkään erikoistumisen strategian kautta. Myönteistä on, että myös esim. ELY:n ja Metsäkeskuksen lakisääteisiin tehtäviin liittyvät ohjelmat on nostettu ympäristöselostuksessa esille otsikon Keskeiset alueelliset ympäristötavoitteet kohdassa.

Teemaan Kansainvälisesti houkutteleva ja menestyvä Pohjois-Pohjanmaa ja sen tavoitekokonaisuus Verkostoitunut innovaatiotoiminta ja vahvat ekosysteemit ja TKI-toiminta on vaikutusarvioon kirjattu: Kestävä rakentaminen ja liikkuminen vähentää luonnonvarojen käyttöä (++).

Vaikutusarvioinnissa on tarpeen erottaa uusiutumattomien ja uusiutuvien luonnonvarojen käyttö rakentamisessa. Uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö

Lausunto
Diaarinro 5265/00.08/2021
10.11.2021

rakentamisessa voi lisääntyä, kun innovaatiotoiminnalla kehitetään ja otetaan käyttöön ratkaisuja, joilla korvataan uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöä.

Eeva-Liisa Repo
elinkeinopäällikkö
puh 040 5487 026
eeva-liisa.repo@metsakeskus.fi

Suomen metsäkeskus, Aleksanterinkatu 18 A, 15140 Lahti

09.11.2021

Pohjois-Pohjanmaan Liitto
Poratie 5 A
90140 OULU

Viite

Pohjois-Pohjanmaan liiton lausuntopyyntö TKT/26/040/2021

Asia

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2022-2025 luonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta

Taiteen edistämiskeskus kiittää Pohjois-Pohjanmaan liittoa lausuntopyynnöstä. Taiteen edistämiskeskuksen lausunto annetaan ”Maakuntaohjelma vuosille 2022–2025” luonnokselle taiteen edistämisen näkökulmasta. Ympäristöselostuksesta ei lausuta.

Maakuntaohjelmaluonnoksessa on haettu uutta ajattelua maakunnalliseen ja kansalliseen aluekehittämiseen. Ohjelma kohdentuu Pohjois-Pohjanmaan kehityksen kannalta tärkeisiin ilmiöihin ja teemoihin. Tällä on tavoiteltu joustavuutta sekä ennakoivaa ja nopeaa reagointikykyä maakunnassa tapahtuviin muutoksiin.

Taiteen edistämiskeskus kiittää Pohjois-Pohjanmaan liittoa myös maakuntaohjelmaa toteuttavasta ja sen tavoitteita tarkentavasta valmisteilla olevasta ”Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämisohjelmasta 2030”. Maakuntaohjelmaluonnoksessa on erityisen kiitettävää, että se tunnistaa kulttuurin ja taiteen merkityksen osana maakunnan pito- ja vetovoimaa sekä osana maakunnan hyvinvointia.

Taiteen edistämiskeskuksen huomautukset ja kommentit:

s. 8. Pohjois-Pohjanmaan väestö- ja työpaikkatavoitteet vuodelle 2040

Taiteen edistämisen näkökulmasta on positiivista, että tarkasteltaessa Pohjois-Pohjanmaan väestö- ja työpaikkatavoitteita ohjelmaluonnoksessa on huomioitu taiteen, viihteen ja luovien alojen työpaikkamäärien kasvu tulevaisuudessa. Taiteen ja viihteen työpaikkojen kasvun ja niiden toimintaympäristöjen kehittäminen ja toiminta-alojen huomioon ottaminen voitaisiin ohjelmassa kuitenkin ottaa näkyvämmiin esille. Konkreettiset toimenpide-ehdotukset taiteilijoiden työllistymisen ja taidealojen kehittämisestä vahvistaisivat visiota aktiivisesta, hyvästä ja toimivasta arjesta sekä Pohjois-Pohjanmaan vetovoimasta yritysten, asukkaiden ja matkailun näkökulmasta.

s. 21. YRITTÄVÄ JA UUDISTUVA POHJOIS-POHJANMAA

s.22 todetaan: ”PK- ja mikroyrittäjyys on suurin yrittäjyyden muoto maakunnassa. Koko Suomen tasolla kaksi kolmasosaa on yksinyrittäjiä. Kyseessä on merkittävä työelämänmuutokseen liittyvä trendi, joka on pysyvä. Uutena ilmiönä on tapa toimia laskutusyrittäjänä, jolloin ei ole olemassa Y-tunnusta, jolloin ei rekisteröidyttä yrittäjäksi.”

Eryteisesti taiteen parissa ja luovilla aloilla työskentelevillä yksin- ja laskutusyrittäjyys ovat varsin tavallisia. Varsinkin laskutusyrittäjyyteen liittyy ongelmia mm. toimijoiden statuksen suhteen. On hyvä, että ohjelmaluonnoksessa tunnustetaan tarve yksin- ja laskutusyrittäjien osaamisen kehittämiseen.

s. 10. POHJOIS-POHJALAINEN AKTIIVINEN, HYVÄ JA TOIMIVA ARKI

s. 13. Luomme ja kehitämme monimuotista ja rikasta kulttuuria

Kiitettävää luonnoksessa on kulttuurin ja taiteen läsnäolon tunnistaminen ja tunnustaminen osana asukkaiden arkielämää ja elinympäristöjä, sekä niiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä vahvistava rooli. Kulttuurin ja taiteen saavutettavuus koko maakunnan alueella tarjoaa osallistumisen, itsensä toteuttamisen ja kehittämisen mahdollisuuksia. Positiivista on tavoite vahvistaa ammattimaisen taiteellisen työn ja kulttuurin tekemisen edellytyksiä.

Konkreettisia toimenpiteitä taiteellisen työn ja kulttuurin tekemisen edellytysten kehittämiseksi voitaisiin maakunnassa esimerkiksi lisätä taiteen prosenttiperiaatteen käytöllä, jolla mahdollistetaan taidetta rakennushankkeisiin ja asuinalueiden suunnitteluun.

Ohjelmaluonnos tunnistaa taiteellisen työn edellytysten vahvistavan taidelähtöisten menetelmien käyttöä osana sosiaali- ja terveysalan toimintaa. Taidelähtöisillä menetelmillä voidaan vahvistaa myös yritysten toimintaedellytyksiä. Jälkimmäistä potentiaalia ohjelmaluonnos ei riittävästi tunnista maakunnan kansallista ja kansainvälistä pito- ja vetovoimaa vahvistavana tekijänä, ei myöskään osana maakunnan matkailustrategiaa, vaikka luonnoksessa tunnustetaankin kulttuurin ja luovien alojen merkitys aluekehittämistyössä ja yhtenä elinvoimatekijänä.

Positiivista ja kiitettävää on ”Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämissuunnitelman 2030” toimeenpanon sekä maakunnallisen valmistautumisen Oulu 2026 kulttuuripääkaupunki -hankkeisiin nostaminen kärkihankkeiksi. Molempiin osallistuminen edellyttää myös taloudellista panostusta sekä maakunta että kuntatasolla. Ilahduttavaa on myös sen tunnistaminen, että kulttuuriin ja taiteeseen panostaminen tarjoavat keinoja ekologisten kriisien ratkaisemiseksi, sekä kestävämpien kulutustottumusten käyttöönottamiselle.

s. 16. SAAVUTETTAVA, ALUEIDEN VAHVUUKSIEN JA MAHDOLLISUUKSIEN POHJOIS-POHJANMAA

s. 17. Koulutuksen, palveluiden ja harrastusten saavutettavuus

s. 18. Luonnoksessa todetaan, että maakunnan kunnat, järjestöt sekä koulut ovat vahvasti mukana harrastamisen Suomen mallissa. Mallin päätavoitteena on lasten sekä nuorten hyvinvoinnin lisääminen ja sen tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja

maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Tavoitteena on juurruttaa Suomen malli pysyväksi toimintatavaksi Pohjois-Pohjanmaan kunnissa.

Harrastamisen Suomen mallin vakiinnuttamisen yhteydessä kuntien olisi mahdollista työllistää alueidensa taiteilijoita ja tarjota monimuotoista ja laaja-alaista taidetoimintaa alueensa lapsille ja nuorille. Samoin voitaisiin entistä vahvemmin osallistaa myös taideorganisaatioita lasten ja nuorten harrastustoiminnan toteuttamisessa. Yllä mainittujen toimintojen kirjaaminen näkyväksi osaksi Suomen malli -kappaletta olisi yksi konkreettinen toimenpide tukea ammattimaisen taiteellisen työn tekemisen edellytyksiä.

s. 18. Digitaalisuuden laaja hyödyntäminen

Panostusta ja tukea tarvitaan myös kulttuuripalveluiden tuotteistamiseen, digitaalisten tuotantojen ja jakelualustojen kehittämiseen sekä kansainvälistämiseen. Tätä kautta nostetaan esille maakunnan kulttuuriosaamista ja taiteilijoita sekä luodaan yhdenvertaisia edellytyksiä taiteen ja kulttuurin maakunnalliselle saavutettavuudelle. Tuotteistaminen ja digitaalisten tuotantojen ja jakelualustojen kehittäminen tukevat osaltaan ammattimaisen taiteellisen työn tekemisen edellytyksiä.

s. 26. KANSAINVÄLISESTI HOUKUTTELEVA JA MENESTYVÄ POHJOIS-POHJANMAA

s. 27. Suomen voimakkaimmin kasvava matkailumaakunta, aito vahvojen matkailukohteiden Pohjois-Pohjanmaa

Matkailun tavoitteet 2021–2023

Kohdassa 2. Maakunnan monipuoliset vetovoimatekijät on tuotteistettu sekä kotimaisia että kansainvälisiä matkailijoita puhutteleviksi elämyksellisiksi tuotteiksi, jotka ovat kilpailukykyisiä, kestäviä ja kannattavia.

Tämä tavoitetta tukisi taiteilijoiden ja taideorganisaatioiden palvelumuotoiluosaamisen kehittäminen, jotta he voisivat jalostaa omaa toimintaansa myös matkailun tarpeisiin. Huomiota kannattaa kiinnittää myös maakunnalliseen tapahtumatuotantoon. Esimerkiksi v. 2018 Mikko Rytkösen tutkimuksessa kulttuurifestivaalien aluetaloudellisista vaikutuksista Pohjois-Pohjanmaalla (Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu, pro gradu, Tapahtumien hubi 2018) todetaan, että tapahtumissa kävijät käyttävät rahaa mm. ravitsemispalveluihin, ostoksiin, majoitukseen, muihin kulttuuripalveluihin, liikennepalveluihin, polttoaineeseen sekä viihde-, luonto- ja virkistyspalveluihin. Osa taloudellisista vaikutuksista tulee kerrannaisvaikutusten kautta, festivaalikävijät tuovat alueelle rahaa ja virkistävät näin alueen elinvoimaisuutta ja toisaalta vaikuttavat myös alueen imagoon. Lisäksi on huomattava, että festivaalit vaikuttavat aluetalouteen myös. hankintojen kautta, jotka kohdistuvat festivaalin toiminta-alueelle.

Tapahtumia, taiteen ammattilaisia ja kaupunkikulttuuria on mahdollista hyödyntää alueen matkailun kehittämisessä.

Erityisasiantuntija

Arja-Liisa Räsänen

Asiamies:
Sami Myllymäki

Pohjois-Pohjanmaan liitto
kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

ANNAMME LAUSUNTOMME POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAOHJELMAAN 2022–2025

Villilohi – yhteistyöverkosto vaelluskalojen puolesta ry on valtakunnallinen ympäristöjärjestö, jolla on asianosaisuus kyseessä olevaan asiaan.

1. Yleiset lakien ja hallinnon vaatimukset

Ympäristön vastuullinen ja vaikuttava huomioiminen ovat ehdottomia vaatimuksia onnistuneelle maakuntasuunnittelulle.

Vastuullisuus ympäristöä kohtaan perustuu Suomen perustuslakiin ja 20§ - vastuu ympäristöstä kuuluu kaikille. Perustuslakivaliokunta kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

”Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan kaikille. Säännöksessä tarkoitettu vastuu kohdistuu sekä julkiseen valtaan että yksityisiin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin. Säättämällä vastuun kuulumisesta kaikille on haluttu korostaa sitä, että ympäristönsuojelu edellyttää laaja-alaista yhteistyötä eri tahojen kesken. Säännöksen tarkoittaman vastuun piiriin lukeutuvat muun muassa aktiiviset luonnolle suotuisat toimet. Ympäristöperusoikeutta koskeva säännös ilmaisee vastuun sellaisesta taloudellisen ja yhteiskunnallisen toiminnan kokonaislinjasta, joka

turvaa elollisen ja elottoman luonnon monimuotoisuuden säilymisen (ks. HE 309/1993 vp, s. 66 ja PeVL 45/2016 vp, s. 2).” (Valiokunnan lausunto PeVL 5/2017 vp)

Kansallisen lainsäädännön lisäksi vesiä ja niiden elämää suojelee EU:n vesipuitedirektiivi. EU:n komissio on kahdesti muistuttanut Suomea direktiivin vastaisista oloista padotuilla vesistöillä – Oulu- ja Iijoen ovat räikeimpiä esimerkkejä lajikatoa tuottavasta autoittamisesta. Pohjois-Pohjanmaan alueella on myös muita padottuja jokia, joissa vaellusyhteys mereltä latvoille on estetty.

EU:n komission ympäristöstä, valtameristä ja kalastuksesta vastaava komissaari Virginijus Sinkevičius ottaa vahvasti kantaa virtavesiluonnon, biodiversiteetin ja EU:n vesipuitedirektiivin puolesta. Komissaari myös alleviivaa viranomaisen velvollisuutta. ”We trust the Finnish authorities at all levels are aware of the obligations under the Water Framework Directive and will fully apply the legislation.” – hän toteaa.¹

EU:n vesipuitedirektiivi on suomalaista viranomaista ja tuomioistuimia sitova. Sen vaikutus on huomioitava myös Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa, nyt lausunnolla olevasta maakuntaohjelmaluonnoksessa näin ei ole toimittu. Lainsäädännön lisäksi maakuntaohjelmassa on huomioitava kansalliset ja kansainväliset strategiset asiakirjasisällöt. Näistä tärkeimpiä ovat Suomen hallituksen hallitusohjelma, EU Biodiversity Strategy for 2030 sekä YK:n asettamat Sustainable Development Goals -tavoitteet.

Maakuntaohjelmassa vesipuitedirektiivin vaatimuksia ei ole huomioitu juuri lainkaan. Maakuntaohjelmaluonnoksen sivulla 14 todetaan: ”*Etenkin maakunnan virtavesien puhtauden ja ekologisen eheyden vaaliminen on meille tärkeä tehtävä, joka edellyttää aloitteellisuutta ja tiivistä yhteistyötä*”. Maakuntaohjelmaan on kirjattava voimakkaammin vesistöjen tilan parantamisesta.

Leväperäinen kaivosluvitusta ja -toiminta on merkittävä uhka Pohjois-Pohjanmaan luonnolle ja synnyttää uhkan biodiversiteetille. Tätä ei pidä tekemiemme sitoumuksien valossa sallia. Pohjois-Pohjanmaan maakuntasopimuksessa tulee korostaa vesistöjen hyvän ja erinomaisen tilan saavuttamista. Vesistöjen tilaa ei saa heikentää. Nykyisenlaista purkupuhtakipolitiikkaa ei voida sallia. Jätevesien laskemista vesistöön ei voida sallia – tähän on syytä maakuntasopimuksessa puuttua.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntasopimukseen tulee tehdä selvä kirjaus maakunnan alueella olevien, padottujen ja patoamattomien, vaelluskalajokien lohen ja muiden vaelluskalojen luonnollisen lisääntymisen palauttamisesta.

Maakuntaohjelmatyön taustana on Marinin hallituksen päätös aluekehittämisen painopisteistä vuosille 2020-2023, jonka ensimmäisessä kohtana on ilmastonmuutoksen ja **luonnon monimuotoisuuden turvaaminen**.

¹ Komissaarin kirje liitteenä

Pohjois-Pohjanmaan visiossa vuodelle 2040 todetaan, että *Pohjois-Pohjanmaan toiminta on ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävää... ..Pohjois-Pohjanmaa on varmistanut tasapainon luonnon ja laadukkaan rakennetun ympäristön välillä vahvistaen ihmisen ja ympäristön hyvinvointia.*” Villilohi toteaa, että visiotavoite on hyvä, mutta maakuntasuunnitelmaluonnoksesta puuttuvat toimet lähes kokonaan vesien ja vaelluskalakantojen palauttamiseksi kestäväälle tasolle.

2. Ympäristön nykytilan huomioiminen

Vesistöjen tilasta ympäristöselostuksessa todetaan monien alueen jokien sijoittuvan hyvää huonompaan ekologiseen laatuluokkaan, ainoastaan puolet alueen jokivesistä on luokituksestaan hyvä tai erinomainen. Rannikkovesien kohdalla tilanne vielä heikompi, ainoastaan 18% rannikkovesien pinta-alasta on hyvässä tilassa. Uloimpien rannikkovesien tilaluokkaa on laskettu laajalla alueella hyvästä tyydyttävään, Oulun edustalla tyydyttävästä välttävään!

Villilohi katsoo, että tämä on vastoin EU:n vesipuitedirektiiviä ja siten maakuntaohjelmaan on sisällytettävä periaatteellinen päätös vesien tilan saattamiseksi lain säätäjien velvoittamalle tasolle.

Soiden suojelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ennallistamiseen vesistöjen tilan parantamiseksi. Metsä- ja maatalouden kiintoaine ja orgaanisen kuormituksen kiinnitettävä erityistä huomiota sekä järvien, jokien että rannikkovesien tilan parantamiseksi. Villilohi esittää, että tästä tehdään kirjaukset maakuntaohjelmaan ja se nostetaan esimerkiksi Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa-kärkiteeman kärkihankkeiden joukkoon.

Ympäristöselostuksessa todetaan luonnon monimuotoisuuden väheneminen yhdeksi keskeiseksi haasteeksi. Viranomaisen on käynnistänyt vanhentuneiden kalatalousvelvoitteiden muutosprosessin lijoella. Vesivoimayhtiöille määrättyjen haittakorvausten eli kalatalousvelvoitteiden muutokset tulee ulottaa kaikkiin Pohjois-Pohjanmaan vaelluskalajokiin: Oulu-, Siika-, Pyhä ja Kalajokiin. Tästä tulee tehdä kirjaus maakuntaohjelmaan.

Pohjois-Pohjanmaan alueella on useita patoamattomia vaelluskalajokia, kuten esimerkiksi Kiihiminkijoki, joiden potentiaali on vajaassa käytössä useista eri, lähinnä vedenlaatuun liittyvistä, tekijöistä johtuen. Villilohi lausuu, että maakuntaohjelmassa on annettava viesti viranomaisille tarvittavien toimien suunnittelemiseksi ja toimeenpanemiseksi näiden jokien vedenlaadun parantamiseksi ja vaelluskalakannan saamiseksi elinvoimaisiksi tulevan vesienhoitokauden 2022-2027 aikana.

Villilohi ry lausuu myös, että Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmaan kirjataan haitallisten vieraslajien istuttaminen alueen vesistöihin kiellettäväksi. Istutuksissa tulee käyttää ainoastaan kotoperäisiä lajeja.

Villilohi ry muistuttaa myös, että maakuntaohjelmaan tulee huomioida Oulun veden suunnitelma pohjaveden pumppaamisesta Oulun kaupungin käyttöön. Hankkeen vaikutuksia ei

maakuntaohjelmaluonnoksessa eikä sen ympäristöselostuksessa ole arvioitu lainkaan. Toteutuessaan Oulun veden suunnitelmilla olisi suuria vaikutuksia Natura-alueiden pohjaveden alenemiseen ja siten merkittäviä heikentäviä vaikutuksia alueen lampi-, järvi- ja jokivesien tilaan. Villilohi ry muistuttaa, että suunnitellut vedenottoratkaisut eivät saa vaikuttaa alueen pintavesien vedenlaatua heikentävästi ja suunnitelmissa tulee huomioida vesipuitedirektiivin vaatimus, joka ei salli niiden vedenlaadun luokituksen alenemista.

3. Maakuntaohjelmaluonnoksen kehittämisteemat

3.1 Pohjois-Pohjalainen aktiivinen, hyvä ja aktiivinen arki

Luonnon monimuotoisuus on maakuntaohjelmaluonnoksessa osa ”Vaalimme lähiluonnon laatua ja vahvistamme luontoyhteyttä”-tavoitekokonaisuutta. Ohjelmaluonnoksessa keskitytään lähinnä ihmisten luontosuhdekokemukseen ja lähiluontoon ja on siten varsin puutteellisesti käsitelty.

Villilohi katsoo, että luonnon ja erityisesti vesiluonnon monimuotoisuus tulee kirjata vahvemmin sisältökärkeen. Hyvälaatuisilla ja monimuotoisilla vesistöillä on suuri merkitys pohjoispohjalaisten arjessa. Alueen ihmiset arvostavat puhtaita vesiä, ovat valmiita tekemään töitä niiden tilan parantamiseksi ja puhtaat vesistöt tuovat mukanaan alueellista hyvinvointia sekä taloudellisesti että virkistyksestä.

3.2 Saavutettava, alueiden vahvuuksien ja mahdollisuuksien Pohjois-Pohjanmaa

Villilohi toteaa, että virtavesien ennallistamistyöllä, vaelluskalojen palauttamisella maakunnan eri osiin vahvistetaan eri alueiden vetovoimaisuutta ja siten monipaikkaisuuden toteutumista, joka on myös maakuntaohjelmassa todettuja kärkiteemoja.

3.3 Yrittävä ja uudistuva Pohjois-Pohjanmaa

Yrittävä ja uudistuva Pohjois-Pohjanmaa- kehittämisteemassa ympäristöselostuksessa nähdään myönteisenä ympäristön kohdalla yritysten ympäristövastuun kasvamisen ja korostumisen tulevina vuosina. Luonnonvarojen kestävä käytön kannalta riskinä nähdään lupa- ja kaavaprosessien liika suoraviivaistaminen, jolloin osallistaminen ja vaikutusten arviointi jää vajaaksi.

Villilohi katsoo, että ympäristön tilasta huolehtivien lupa- ja kaavaprosessien muutoksissa ei tule tehdä sellaisia muutoksia, jotka aiheuttavat vesiluonnon heikentymistä tai hankkeiden vaikutusalueella asuvien ihmisten vaikutusmahdollisuuksien vähenemistä.

3.4 Kansainvälisesti houkutteleva ja menestyvä Pohjois-Pohjanmaa

Kehittämisteema tavoittelee Pohjois-Pohjanmaasta kansainvälisesti vetovoimaista maakuntaa. Maakuntaluonnoksen sivulla 27 todetaan tavoiteltavan Suomen voimakkaimmin kasvavan matkailumaakunnaksi. Samalla kärkikohteena on myös vetovoiman ja mainekuvan kehittäminen.

Villilohi lausuu, että vaelluskalojen palauttamisella alueen jokiin on erityistä merkitystä Oulun seudun, Koillismaan ja Kainuun kesämatkailun ja alueiden vetovoiman kannalta.

Villilohi ry katsoo, että matkailun kasvua tukee voimallisesti vaelluskalojen palauttaminen alueen jokiin. Erityisesti tämä olisi tärkeää monilla alueilla matkailun ympärivuotisuuden kannalta tuoden merkittävän lisäarvon kesämatkailuun. Iijoella patojen ohi on rakennettava luonnonmukaiset ohitusuomat ja kirjattava toimet vaelluskalakannan luonnonkierron syntymiseksi.

Oulun kaupungissa tulee selvittää Merikosken palauttaminen koskeksi ja Oulujoen alaosalla pääuoman ja sivupurojen kunnostamista poikastuotantoon ja siten alisen Oulujoen nostamista kansainvälisesti ainutlaatuiseksi kalastusmatkailukohteeksi. Oulujoen suistoalueen kehittämiseen kalastuksellisesti kiinnostavaksi kohteeksi on Oulun kaupungilla vahva tahtotila ja alue olisi varsin nopeasti palautettavissa kalastuksellisesti kestäväksi kohteeksi.

Oulujoella tulee toteuttaa vesivoimaloiden aiheuttamien vaurioiden korjaustoimia ja mahdollistaa luonnonmukaisten ohitusuomien rakentamisella vaelluskalojen palaaminen Kainuuseen. Näistä toimista on tehtävä kirjaukset maakuntaohjelmaan.

Villilohi lausuu myös, että Oulujoen voimalaitoskohteiden maailmanperintöselvityksistä tulee luopua ja keskittyä elämän palauttamiseen jokilaaksoihin. Villilohi haluaa muistuttaa, että ennen rakentamista Oulujoki oli kansainvälisesti vetovoimainen kalastus- ja matkailukohde.

3.5 Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa

Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa-kehittämisteeman osalta ympäristöselostuksessa todetaan bio- ja kiertotalouden kehittämistoimilla olevan pääsääntöisesti myönteisiä vaikutuksia ilmastoon, ympäristöön ja luonnonvaroihin. Negatiivisia vaikutuksia nähdään esiintyvän suurten teollisten laitosten osalta. Toisaalta myönnetään myös maa- ja metsätalouden aiheuttamat vesien rehevöityminen, happamoituminen, elinympäristöjen häviäminen ja lajiston köyhtyminen. (Ympäristöselostus s. 27)

Edellä todettiin vesipuidedirektiivin ohjaavan vesien hyvän tavoitetilan saavuttamista. Lisäksi maakuntaohjelmaluonnoksen ympäristöselostuksessa todetaan rannikkovesistä **ainoastaan 18%** olevan hyvässä tilassa ja uloimpien rannikkovesien tilaluokka on laskenut, hyvästä tyydyttävään ja Oulun edustan merialueella jopa tyydyttävästä välttävään.

Villilohi ry toteaa, että maakuntaohjelmassa ei kiinnitetä riittävästi huomiota vesien hyvän tilan saavuttamiseen. Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa-kärkiteman alla ei maankäytön vaikutuksien osalta juurikaan esitetä vesistöjen tilan parantamiseen tähtääviä kirjauksia. Uudistuva

maatalous-teeman alla todetaan sisältökärkien yhtenä kohtana turvemaiden viljelytoiminnan kehittäminen ympäristöystävällisemmäksi. Tämä on hyvä ja kannatettava tavoite, mutta Vihreän siirtymän tukeminen-kokonaisuuteen (Maakuntaohjelmaluonnos s. 35) tulee kirjata sisältökärkien joukkoon alueen vesistöjen ekologisen tilan tuntuva parantaminen.

Villilohi ry pitää monia Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa-kehittämisteeman tavoitteita hyvinä. Kuitenkaan maakuntaohjelmassa ei ole luonnon monimuotoisuutta lisääviä suoria toimia. Luonnon monimuotoisuuden kiinnittävät toimet kohdistuvat lähinnä metsätalouteen, kuten ympäristöselostuksen sivulla 30 todetaan. Villilohi ry katsoo, että luonnon monimuotoisuuden kiinnittäminen pitää kuitenkin ulottaa selkeämmin myös vesistöihin ja niiden eliölajeihin. Rakennettuihin jokiin on palautettava vesieliöstö rakentamalla ekologinen yhteys mereltä jokien latvoille. Patoihin tulee määrätä ympäristövirtaamat, jotka mahdollistavat kaikkien vesieliöiden siirtymisen padon ohi. Tämä on EU:n vesipuitedirektiivin vaatimusten mukaista. Nämä tavoitteet ovat myös Pohjois-Pohjanmaan 2040 vision mukaisia ja ne tulee kirjata maakuntaohjelmaan.

Verkostoitunut innovaatiotoiminta ja vahvat ekosysteemit ja TKI-toiminta- kehittämisalueen kärkihankkeissa (Maakuntaohjelmaluonnos s. 33) tavoitellaan akkuklusterin synnyttämistä. Villilohi ry pitää lisääntyvän kaivostoiminnan tuovan suuria uhkia vesistöjen kannalta. Kaivostoimintaa tulee tarkastella kriittisesti eikä vesistöjä pilaavaa kaivostoimintaa tule sallia Pohjois-Pohjanmaalla.

4. Kokonaisvaikutusten arviointi

Maakuntaohjelman ympäristövaikutusten arvioinnissa todetaan, että maakuntaohjelma ei ole ristiriidassa valtakunnallisten tai alueellisten ympäristötavoitteiden kanssa ja maakuntaohjelman vaikutuksen olevan ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi myönteinen. (Ympäristöselostus s. 32) Siinä todetaan myös jokien ja järvien ekologisessa tilassa tapahtuneen myönteistä kehitystä. (Ympäristöselostus s. 33-34)

Villilohi ry katsoo, että maakuntaohjelmassa ei oteta huomioon riittävällä tavalla EU:n vesipuitedirektiivin henkeä ja vaatimuksia.

Villilohi ry pitää nykyistä vesistöjen tilan myönteistä kehitystä oikeansuuntaisena, mutta siihen kohdistettuja vaikuttamistoimia riittämättöminä. Villilohi ry lausuu, että jokien ja järvien ekologisen tilan myönteistä kehitystä tulee vahvistaa edelleen ja siihen on kiinnitettävä paljon suurempaa huomiota kuin maakuntaohjelmaluonnokseen on kirjattu. Maankäytön vaikutuksia tarkasteltaessa on huomioitava niiden vesistövaikutukset ja tehtävä niistä kirjaukset maakuntaohjelmaan. On muistettava, että vesistöjen tilasta ympäristöselostuksessa (s. 8-9) todetaan ainoastaan puolet alueen jokivesistä kuuluvan luokituksestaan hyvään tai erinomaiseen ja merialueen tila on hälyttävä.

Maakuntaohjelmassa ei kiinnitetä riittävästi huomiota biodiversiteettivajeeseen, joka koskee erityisesti alueen vesiluontoa. Biodiversiteettivajeeseen on kiinnittänyt erityistä huomiota myös

esimerkiksi Oulujoella vesivoimalaitoksia omistavan Fortumin toimitusjohtaja Markus Rauramo (HS 22.4.) todetessaan biodiversiteettivajeen olevan ilmastonmuutosta suurempi uhka.

Villilohi ry kannattaa ympäristöselostuksen sivuilla 33-34 todettua, jossa edellytetään ympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi aktiivisia toimenpiteitä vaurioalueiden ennallistamiseksi. Erityisesti tämä tulee Villilohi ry mielestä ulottaa vesien tilan parantamiseen valuma-aluekunnostuksilla ja muilla maankäytön toimilla sekä rakennettujen vesistöjen vaurioiden korjaaminen edellyttää aktiivisia palauttavia toimenpiteitä rakentamalla patoihin luonnonmukaisia ohitusuomia ympäristövirtaamiseen ja palauttamalla kuivina olevia jokiuomia kutualueiksi. Näistä tulee tehdä kirjaukset maakuntaohjelmaan.

Villilohi ry lausuu, että rakennettujen vesistöjen lupaehtojen muuttaminen tulee ulottaa koskemaan kaikkia alueen padottuja virtavesiä alkaen Oulujoesta. Se on välttämätöntä menetetyin vaelluspoikastuotannon korvaamiseksi, luontaisen lisääntymisen palauttamiseksi osaksi kannanhoitoa sekä perinnöllisen monimuotoisuuden ja kalastusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

Villilohi ry edellyttää kirjattavaksi, että ekologinen jatkumo on ulotettava merialueelta vaelluskalavesistöjen latvoille saakka ja vaellusesteisiin on asetettava ja toteutettava ekologiset ympäristövirtaamat. Villilohi ry muistuttaa, että näiden perusteeksi on tullut runsaasti uutta tietoa, toimivia toimenpidevaihtoehtoja on olemassa ja niitä käsitellään esimerkiksi Oulujoen osalta vesistövisiotyössä, jossa Fortum tekee parhaillaan Oulujoella lisääntymisalueselvitystä. Lisäksi Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä (2020:81) todetaan, etteivät padotuissa vesissä pelkästään istutuksiin perustuvat korvaustoimet ole riittäviä, vaan virtavesien ekologiaa täytyy tukea kestävämmillä toimilla.

Maakunta-ohjelman rahoitusosuuskatsannossa Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta 2021–2027 Suomen ohjelmassa todetaan olevan neljä toimintalinjaa: 1. Kestävä kalastus ja vesiympäristön ennallistaminen ja suojeleminen, 2. Kestävä vesiviljely ja jalostus ja markkinat, 3. Kestävän sinisen talouden mahdollistaminen rannikko-, saari- ja sisämaa-alueilla sekä kalastus- ja vesiviljely-yhteisöjen kehittämisen edistäminen sekä 4. Meripolitiikka. Uusi ohjelmakausi käynnistyy alkuvuodesta 2022. (Maakuntaohjelma s. 39) Villilohi ry katsoo, että rahaston toimintalinjaukset ovat oikeita. Pohjois-Pohjanmaalla varoja tulee erityisesti suunnata padottujen vesistöjen vaellusyhteyksien ja niissä olevien palautettavissa olevien koskialueiden ennallistamiseen. Toisekseen varoja tulee ohjata vesistöjen vedenlaatua parantaviin hankkeisiin. Kalastusta tulee merialueella tukea ja kehittää siten, että se tukee vaelluskalakantojen vahvistumista.

Mika Suutari-Jääskö
Puheenjohtaja
Villilohi ry

Sami Myllymäki
Hallituksen jäsen
Villilohi ry

VIRGINIJUS SINKEVIČIUS
Commissioner for Environment
Oceans and Fisheries

Brussels,
29/07/2021
Ref. Ares (2021) 4198154

Representatives of the Lapland Region
villilohiry@gmail.com
Lapland Region
Finland

Dear Representatives of the Lapland Region,

Thank you for sharing the Plea for Salmon.

The European Commission attaches high importance to having free flowing rivers in Europe, allowing amongst others the transport of sediment and the migration of fish but leading also to a much broader opportunity to restore nature in the river and the surrounding area.

In the EU Biodiversity Strategy for 2030, the Commission put forward a target of achieving 25,000 kilometers of free flowing rivers in the EU by 2030. In the next half year, the Commission will publish technical guidance to this effect, ensuring a common understanding of the challenge and of the instruments at our disposal.

As you know, the main EU legal instrument in this area is the Water Framework Directive. Existing obstacles in the rivers you mention will need to be addressed if they impede achieving good status for the water bodies concerned. When it comes to new projects affecting water quality, in particular Article 4(7) of the Water Framework Directive will need to be applied, implying a thorough check on all conditions and criteria provided for in the said Directive before such projects can go ahead.

We trust the Finnish authorities at all levels are aware of the obligations under the Water Framework Directive and will fully apply the legislation.

Yours sincerely,

Virginijus Sinkevičius

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta sekä ympäristöselostuksesta vuosille 2022-2025

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 11
1574/00.01.03/2021

Valmistelija Kaupunginjohtaja Maria Sorvisto

Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 11.10.2021 päättänyt lähettää lausunnon maakuntaohjelma 2022-2025 -luonnoksen ja ympäristöselostuksen sekä asettaa nähtäville maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen. Pohjois-Pohjanmaan liitto pyytää lausuntoa oheismateriaalina olevista maakuntaohjelman luonnoksesta sekä maakuntaohjelman ympäristöselostuksesta 11.11.2021 mennessä.

Pohjois-Pohjanmaan voimassa oleva maakuntaohjelma vuosille 2018-2021 laadittiin valmistautuessa itsehallinnollisten maakuntien muodostamiseen. Nyt on ollut tarve perusteelliselle, kuntalähtöiselle prosessille, jossa aluekehittämisen pidemmän aikavälin maakuntastrategiaan perustuvia tavoitteita ja valintoja on käyty läpi ja konkretisoitu uudeksi maakuntaohjelmaksi. Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan kehittämisen visio, aluekehittämisen arvot sekä maakunnan kehittämisen painopisteet lähivuosille. Ympäristöselostuksessa arvioidaan maakuntaohjelman toteuttamisen ympäristövaikutukset.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman teemat ja näkökulmat muodostuvat niistä asioista, jotka ovat maakunnan toimijoille yhteisiä, joiden edistämiseen tarvitaan maakunnallista yhteistyötä ja joiden toteuttamiseen on koottava monenlaisia voimavaroja. Ohjelmassa haetaan uutta ajattelua maakunnalliseen ja kansalliseen aluekehittämiseen ja tavoitellaan siirtymistä kohti kokonaisvaltaisempaa strategista ja ilmiölähtöistä ajattelumallia. Tällä olemme tavoitelleet joustavuutta sekä ennakoivaa ja nopeaa reagointikykyä ympärillämme tapahtuviin muutoksiin.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Maria Sorvisto

Päätösehdotus Ylivieskan kaupunki toteaa lausuntoon:

1. Ohjelma on kirjoitettu aika yleiselle tasolle ja vaatii jatkossa enemmän konkreettisia toimenpiteitä talousarvioiden yhteyteen,

2. Esitetään, että maakuntaohjelmassa tunnustettaisiin ja tunnistettaisiin seutukaupungit yhtenä kaupunkityyppinä maakunnan keskuskaupungin, kehyskuntien ja harvaan asutun maaseudun rinnalle. Pohjois-Pohjanmaalla on kuusi seutukaupunkia; Ylivieska, Nivala, Oulainen, Raahen, Kalajoki ja Kuusamo. Ylivieskan seutukunta on y-tunnuksellisenä organisaationa lakannut olemasta, mutta toki säilyy mm. Tilastokeskuksen tilastointialueena.

3. Ylivieska-Oulu -kaksoisraide -hankkeen tulee säilyä maakunnan edunvalvonnan kärjessä.

Päätös Hyväksyttiin.

Ylivieskan kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 11

08.11.2021

Otteen oikeaksi todistaa 10.11.2021

Toni Saranpää
pöytäkirjanpitäjä

Ylivieskan kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 11

08.11.2021

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 11

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Maakuntaohjelma 2022-2025: "Metsätalous /ympäristö /luonnonmonimuotoisuus"

Pohjois-Pohjanmaan liitto

ke 10.11.2021 19.28

Vastaanottaja: Kirjaamo <kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi>

Subject: Metsätalous /ympäristö /luonnonmonimuotoisuus

Message Body:

Haluasin sanoa mielipiteeni maakuntaohjelmaan näkemistäni virheistä joihin olen törmännyt asuinseudullani. Metsätaloudessa pahinta ympäristön saastuttamista on lannoitteiden lentolevitys syys aikaan jolloin vesi valunnat ovat suurimmillaan alapuolisiin vesistöihin .Ihmisten elinympäristöt /kyläyhteisöt tuhoaan sijoittamalla tuulivoimaloita kylien ja asuttujen seutujen ympärille joka suuntaan ,ei tarvitse ihmetellä miksi sivukylät tyhjenee ja kukaan ei uskalla uudisrakentaa taajamien ulkopuolelle.Koen myös luonnonmonimuotoisuuden kärsivän kun tuulivoimaa sijoitetaan viimeisiin erämaisiin alueisiin jokilaaksoissa (Pyhä/kalajokilaakso)täysin hallitsemattomasti .Esim. hirvien talvilaidun alueet tuhoutuvat lähtemättömästi tämän seurauksena.Suurpedot jotka ovat palanneet (susi/ahma/karhu) joutuvat väistymään tuulivoima-alueilta lopullisesti.Eikö energian tuotantoa pitäisi keskittää taajamiin koska kulutus tapahtuu pääasiassa siellä .